

Asiakirja

LIITE 24

Projekti

Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaava

Päivämäärä

25.5.2025

PORI

LUONNOSVAIHEEN PALAUTE

Kaavaluonnos oli yleisesti nähtävillä 4.12.2024 - 1.2.2025.

Lausuntoja saatiin 11, lisäksi saatiin 33 mielipidettä.

Lausunnot	2
1. Ahlaisten kyläyhdistys, 11.12.2024	2
2. Caruna, 2.1.2025	2
3. Satakunnan museo, 13.1.2025	2
4. Varsinais-Suomen ELY-keskus, 24.1.2025	3
5. Fingrid Oyj 24.1.2025	7
6. Porin kaupunki, Elinvoima- ja ympäristötoimiala 30.1.2025	7
7. Porin lintutieteellinen yhdistys PLY ry 30.1.2025	9
8. Puolustusvoimat 2. logistiikkarykmentti 31.1.2025	11
9. Porin kaupunki, tekninen lautakunta 31.1.2025	11
10. Satakuntaliitto 31.1.2025	11
11. Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry 31.1.2025	12

Lausunnot

1. Ahlaisten kyläyhdistys, 11.12.2024

Ahlaisten kyläyhdistykseltä on pyydetty kannanottoa Ahlaisten Lampin kylään suunnitellun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta. Kyläyhdistyksen hallitus merkitsi pyynnön tiedoksi hallituksen kokouksessa 11.12.2024 ja totesi sen osalta seuraavaa:

Ahlaisten kyläyhdistys on käsitellyt asiaa tuulivoimapuiston rakentamiseen liittyvissä aiemmissa vaiheissa moneen otteeseen. Kyläyhdistys ei katso tässä asiassa toimivansa jäsenistönsä edunvalvontaelimenä, koska jäsenistön keskuudessa asiaa kohtaan on erilaisia näkemyksiä. Ahlaisten kyläyhdistys ei aiempaan päätökseensä vedoten tule antamaan pyydettyä lausuntoa kyseisestä osayleiskaavasta.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

2. Caruna, 2.1.2025

Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaava-alue ei sijaitse Caruna Oy:n sähköjakeluverkon vastuualueella. Kaava-alueita lähin Caruna Oy:n nykyinen 110 kV:n voimajohto Leväsjoki – Tuorila sijaitsee noin 13 km etäisyydellä kaava-alueelta koilliseen.

Mikäli tuulivoimahankkeen liittymispistettä suunnitellaan Caruna Oy:n sähköverkkoon, tulee tuulivoimahankkeen liittämistä Caruna Oy:n sähköverkkoon neuvotella Carunan kanssa. Liitettävyyden Caruna Oy:n sähköverkkoon tarkastellaan ennen lopullisen liittymissopimuksen tekemistä. Lopullinen liittymistapa, liittymispiste ja liitettävä sähköteho määritellään liittymissopimuksessa.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

3. Satakunnan museo, 13.1.2025

Rakennetun kulttuuriperinnön ja maiseman osalta Satakunnan museo lausuu seuraavaa:

Ahlaisten Lammin tuulipuistoalue sijoittuu useiden merkittävien kulttuuriympäristöjen läheisyyteen, ja länsiosastaan Ahlaisten valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajalle. Kaavaselostuksen mukaan osayleiskaava-alue on pääosin rakentamatonta luonnonmaisemaa, jolle ei sijoitu vakinaista tai loma-asumista. Kaavan vaikutusalueella kuitenkin sijaitsee niin vakinaista asumista, kuin loma-asumistakin; erityisesti Pohjajoella, Uksjärvellä, Lampinkoskella ja Lampin kylän pohjoisosissa. Kaavan vaikutusalueelle sijoittuu lisäksi Pohjajoen kylä, joka on osa Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävää maisema-alueita, sekä Lampinkoski, joka on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee Ahlaisten kirkonkylä, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Kaava-alue on ollut lähes vastaavanlaisena hyväksyttävänä aiemmin, mutta kaavaprosessi kumoutui korkeimman hallinto-oikeuden (31.5.2021) päätöksellä. Edellisestä kaavaesityksestä poiketen, on voimaloiden korkeus noussut nyt aiemmasta 220 metristä 250 metriin. Voimaloiden määräksi esitetään 14. Edellisestä kaavaprosessista poiketen tuulivoimaloiden alue on suunnitelmassa kaventunut etelästä ja venyy selänneen suuntaisesti nauhamaisesti pidemmälle luoteeseen. Voimalat sijoittuvat maakuntarajausta etämmälle valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta. Selostuksen mukaan suurimmassa osassa tarkastelualueita maisemavaikutukset ovat vähäisiä tai kohtalaisia (s.105). Aikaisemmissa lausunnoissaan (12.3.2015 ja 14.4.2016) Satakunnan Museo on kiinnittänyt huomiota Ahlaisten ja Merikarvian alueella vireillä olleiden tuulivoimahankkeiden negatiivisiin vaikutuksiin, ja toivonut Lammin tuulivoimalan osalta 14 voimalan kokonaisuutta 18 sijasta. Lisäksi museo kiinnitti huomiota osayleiskaavaehdotuksen mahdollistamaan YVA-selvitystä suurempaan voimaloiden korkeuteen. Yhteisvaikutukset arvioitiin kuitenkin olevan vähäisiä, ja Ahlaisten valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ilmeen ja luonteen säilyvän ennallaan.

Lammin tuulivoimapuiston uuden luonnoksen (25.11.2024) osalta Satakunnan Museo pitää hyvänä, että voimaloiden määrä on pidetty aiemmin laaditun osayleiskaavan tavoin 14 kappaleessa. Sen sijaan tuulivoimaloiden korkeus on noussut 30 metriä, jolla saattaa olla vaikutusta ympäröiviin maisemiin.

Aiempaa korkeampien mastojen mahdollisten maisemahaittojen selvittämiseksi tulisi tuulivoimaloista laatia kattavat havainnekuvat, sekä näkymäanalyysi.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Satakunnan Museo lausuu seuraavaa:

Suunnittelualueella on hankkeen edellisessä vaiheessa toteutettu arkeologinen inventointi sekä täydennysinventointi (Mikroliitti Oy 2013 ja 2014). Koska voimalapaikkojen muutokset ovat hyvin vähäisiä, uutta täydennysinventointia ei enää tarvita. Kaavaselostuksessa on esitelty sekä kartalla että sanallisesti kuvailemalla kaava-alueella sijaitsevat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset sekä arkeologinen kulttuuriperintökohde. Kaavakartalta on kuitenkin jäänyt pois yksi kohde, inventointien jälkeen tietoon tullut Korpimäen tervahauta (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000038075>), joka kuitenkin on selostuksessa mainittu sivulla 58. Kohde tulee lisätä kaavakartalle. Muinaisjäännökset on merkitty kartalle SM-alueina, joilla päämaankäyttötarkoitus on suojelu. Satakunnan Museo ehdottaa Museoviraston ohjeiden mukaisesti merkintätavaksi osa-aluemerkintää (sm ja pistekatkoviiva). Tällöin päämaankäyttönä säilyy metsätalous (M-1). Osa-aluemerkintään liittyvä määräys on muotoa: Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännos. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Satakunnan Museo) lausunto. Arkeologinen kulttuuriperintökohde Konttikallion torpanpaikka on merkitty kaavakartalle kohdemerkinnällä kp. Vaihtoehtoisesti merkintätapa voisi olla Ympäristöministeriön uuden Katja-asetuksen mukaisesti kohdemerkinnällä Ark. Kaavan ja tuulivoimahankkeen vaikutuksia muinaisjäännöksiin on kuvailtu kattavasti. Pääosa kohteista sijoittuu etäälle rakentamisesta. Isosuoön rökkiön vieritse kulkee jo nykyisin metsätie, joka on merkitty ohjeelliseksi virkistysreitiksi. Satakunnan Museolla ei ole muta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Voimaloiden koko on kasvanut YVA-menettelyssä vuosina 2015-16 arvioiduista ja maisemavaikutusten arviointia koskeva ohjeistus on päivitetty vuonna 2024. Maisemavaikutusten arvioinnissa on huomioitu voimaloiden suurempi korkeus ja YM:n päivitetty ohjeistus. Maisemavaikutusten arviointi näkymäalueanalyysiin ja havainnekuvineen on tehty 250 metriä korkeille voimaloille. Näkymäalueanalyysin perusteella on valittu kuvauspaikat ja tehty 11 havainnekuvaa eri suunnista ja etäisyyksiltä alueilta, joille voimat analyysin mukaan tulevat näkymään. Havainnekuvien määrä on varsin kattava.

Kaavakartalle on lisätty Korpimäen tervahaudan aluerajaus. Muinaismuistoalueiden rajaus muutetaan aluerajausmerkinnäksi.

4. Varsinais-Suomen ELY-keskus, 24.1.2025

Kaavaselostuksessa on todettu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. ELY-keskus katsoo kuitenkin, että niitä on kaavahankkeen osalta syytä avata kaavaselostuksessa kattavammin ja kuvata, miten ne on huomioitu kaavan laadinnassa.

Kaavan laadintaa ohjaavat maakuntakaavat on kaavaselostuksessa esitetty ja huomioon on otettu myös vireillä oleva Satakunnan maakuntakaava 2050. ELY-keskus näkee tarpeellisena, että kaikkiin maakuntakaavakarttoihin lisätään suunnittelualue siten, että suunnittelualuetta koskevat merkinnät käyvät selkeästi ilmi.

Suunnittelualue on laajempi kuin voimassa olevan maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv1) ja osa itse tuulivoimaloista sijoittuu selvästi tv1-alueen ulkopuolelle. Tilanne on samankaltainen myös luonnosvaiheessa olevan maakuntakaavan 2050 osalta. ELY-keskus katsoo, että perusteluja tilanteen osalta on syytä täydentää kaavaselostukseen. Yleiskaavoituksessa on mahdollista tarkentaa maakuntakaavaa, kunhan yleiskaavalla ei heikennetä maakuntakaavan tarkoitusta tuulivoiman keskittämisestä eikä vaikeuteta maakuntakaavan toteutumista muutointaan. Vaikutusarvioissa on syytä ottaa huomioon, että vaihemaakuntakaavan 1 mitoitus on perustunut voimaloiden maksimikorkeuteen 220 metriä, joka osayleiskaavassa nyt selkeästi ylittyy.

Vaikutusarvioinneissa tulee ottaa huomioon ELY-keskuksen em. YVA-tarvetta koskevien päätösten jatkosuunnitteluun liittyvät asiat (mm. yhteisvaikutukset).

Kulttuuriympäristöt ja maisema

Suunnittelualueen ympäristöön, tuulivoimaloiden vaikutusalueelle, sijoittuu huomattava määrä kulttuuriympäristön ja maiseman arvoalueita, joista lähimpänä sijaitseva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021) "Ahlaisten kulttuurimaisema" suunnittelualueen välittömään läheisyyteen. Tämän takia kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioimisen tärkeys korostuu. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon hankkeen aikaisemmista vaiheista muuttunut voimaloiden maksimikorkeus, joka poikkeaa myös maakuntakaavan mitoituksen perusteista, mikä on edellä tässä lausunnossa todettu.

ELY-keskus pitää hyvänä, että maisemavaikutusten arvioinnissa on sovellettu tuoretta, vuonna 2024 julkaistua ympäristöministeriön opasta "Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa: päivitys 2024.

Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksia on tunnistettu hyvin. Kulttuurimaiseman arvoja ja niihin kohdistuvia vaikutuksia on tuotu hyvin esille kartoilla ja selostuksessa. Erilaiset maiseman ja kulttuuriympäristön arvot sekä maiseman herkkyyteen vaikuttavat seikat olisi tarpeen esittää myös samalla kartalla ja mielellään myös näkyvyysaluekartalla, jotta maisemavaikutuksista olisi helpompaa muodostaa kokonaiskuva. Arvioinnista jää vielä epäselväksi, mitkä kaikki voimat näkyvät millekin alueille ja miten suuri on yhteisvaikutus herkkiin kohteisiin.

Maiseman herkkyyteen vaikuttavat myös luonnonarvot ja koettu luonnontilaisuus, mikä tulee ottaa arvioinnissa huomioon. Teiden parantamisen ja puuston poistamisen vaikutuksia on käsitelty virkistysvaikutuksina, mutta niitä tulisi arvioida myös pitkäaikaisina maisemavaikutuksina.

Vaikutukset retkeilyreitistön maisemaan tulee arvioida. On hyvä, että selostuksessa on mainittu eurooppalainen maisemayleissopimus ja sen maisemakäsitys. Tämä näkökulma tulee myös huomioida arvioinnissa. Sosiaalisten vaikutusten selvityksessä esille tulleet näkökulmat, vaikutukset asuinympäristöihin ja virkistykseen, tulee ottaa huomioon myös maisemavaikutuksia arvioitaessa.

Arvioita siitä, millä tavoin ja miten kauas tuulivoimalat voivat näkyä ja vaikuttaa maisemaan, olisi hyvä perustella paremmin. Oletettavasti roottorien lapojen liike voi näkyä merkittävästi kauemmaksi kuin selostuksessa arvioitu (10 – 15 km). Vaikutus maiseman luonteeseen voi lentoestevalojen vuoksi olla merkittävämpi hämärän ja pimeän aikaan kuin kirkkaassa päivänvalossa ja ulottua päiväaikaisia vaikutuksia kauemmaksi. Selostuksessa arvioidaan lapojen liikkeen vaikuttavan vain vähän lentoestevalojen vilkkumiseen, mikä vaatisi perusteluita. Valon heijastuminen pilvistä tulee ottaa huomioon, samoin kuin että metsäalueilla valot saattavat metsän rakenteen mukaan paikoin näkyä. On myös huomattava, että muiden voimaloiden tai niiden valojen näkyminen samanaikaisesti voimistaa maisemahäiriötä. Nämä seikat saattavat muuttaa maiseman luonnetta.

Kaavaselostuksen taulukossa on kuvattu maisemavaikutusten merkittävyyttä kohteittain. Merkittävyys on suuri etenkin Ahlaisten kulttuurimaiseman osalta etäisyyden ollessa pieni ja vaikutuskohteen herkkyyden ollessa suuri. ELY-keskus pitää hyvänä, että maisemavaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä on otettu huomioon kaavaluonnoksen yleisissä määräyksissä. Määräysten tarkentamista on vielä syytä harkita, esim. velvoittamalla varustamaan voimat kaavaselostuksessa mainitulla näkyvyysanturilla.

Maisemaan ja virkistykseen kohdistuvien haittojen lieventämiseksi on syytä varmistaa sopivin merkinnöin ja määräyksin, että maiseman kannalta riittävä puuston ja monipuolisen kasvillisuuden säilyminen metsäalueilla turvataan. Kaavakartalle merkityn muun kulttuuriperintökohteen (kp) osalta on hyvä lisätä, mistä kohteesta on kyse sekä lisätä myös sitä koskeva kaavamääräys.

Luonnonsuojelu

Soidensuojeluohjelman täydennysohjelman ehdotuksen alueet (SSTE) Keikveden itäpuoliset piensuot (2072) ja Vahterakorpi ja sen eteläpuoliset korvet (2073) ovat valtakunnallisesti arvokkaiksi inventoituja luontoarvoja. SSTE-kohteet niine rajauksineen tulee huomioida kaavassa riittävin luonnontilaa ja soiden vesitaloutta ja ominaispiirteitä säilyttävin suojelumääräyksin.

ELY-keskuksen paikkatiedoston metsälain mukainen noro/puro on hieman eri paikassa kuin kaavan "luo-2"-merkintä siihen rajautuen. Noron/puron alue tulee ottaa kokonaisuudessaan mukaan luo-rajaukseen.

”Luo”-kohteiden osalta tulee tarkastella vaikuttaako voimaloiden infran rakentaminen tämänhetkisen suunnitelman mukaan niiden luonnonarvoihin tai vesitalouteen (mm. voimalan 17 läheisyydessä) vai tulisiko voimalapaikkoja siirtää. Useat ”luo” -kohteet ovat voimaloiden tai teiden läheisyydessä.

Alueella on Suomen Lajitietokeskuksen tietojen (laji.fi) mukaan vankkasaraa (silmläpidettävä, esiintymät pirstoutuneet). Kaavaselostuksessa on syytä esittää, onko esiintymä huomioitu ”luo”-rajauksin.

Koppelojärven alue suunnittelualan pohjoisosassa on Hakilan luonnonsuojeluselvityksen kuvauksen mukaan: säilytettävä luonnontilassa, metsälakikohde, ei rakentamista (Satakunnan luonnonsuojeluselvytys. Kuntakohtaiset luontokartoitusaineistot; Eura Vampula. Liittyy julkaisuun A:249. Satakuntaliitto 2000). Kaavaselostuksessa tulee esittää riittäviin selvityksiin perustuen, onko kyseessä vesilain mukainen lampi ja onko alueella viitasammakkoja tai direktiivikorentoja. Metson soidinpaikkojen nykytila on syytä selvittää, alueella havaittiin vuoden 2024 selvityksen yhteydessä urosmetsoja ja koppelo. Muutoin selvitykset voitaneen katsoa riittäviksi.

Kaavaselostuksessa on syytä todeta selvityksiin perustuen, onko alueella uusia, voimassa olevan luonnonsuojelulain (01.06.2023) mukaisia luontotyyppisiä. Luontoympäristöön kohdistuvat yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulee arvioida ja ottaa suunnittelussa huomioon.

Melu ja välike

Kaavaselostuksessa esitettyjen tietojen perusteella vaikuttaa siltä, etteivät melulle asetetut ohjearvot ylity. Lisäksi kaavaselostuksessa todetaan, että mikäli toteutettava tuulivoimalatyyppi poikkeaa olennaisesti osayleiskaavan suunnittelussa käytetyistä voimalatyypeistä, velvoittaa kaavamääräys rakennusluvan yhteydessä esitettäväksi toteutettaville voimalatyypeille laaditut melumallinnukset. Näiltä osin yleistä määräästä olisi hyvä tarkistaa kaavaselostusta vastaavaksi. Lisäksi kaavaselostuksen haitallisten vaikutusten lieventämisestä todetaan, että kaavassa määrätään voimaloiden säädettävyydestä melu- ja välikevaikutusten osalta. Myös tältä osin kaavan yleinen määräys on syytä tarkentaa siten, että välikearvo (8 tuntia vuodessa) ei ylity.

Pintavedet ja vesienhoito

Kappale 2.3.3. Vesistöt ja vesitalous on varsin lyhyt kuvaukseltaan eikä sellaisenaan kuvaa riittävästi alueen vesistöjä. Suunnitellut tuulivoimalat sijaitsevat Pohjajoen valuma-alueella (36.012). Pohjajoki on vedenlaatuoluokitukseltaan hyvässä tilassa olevasta vesimuodostuma, johon kolmannen vesienhoidon suunnittelukauden luokittelussa ei katsottu kohdistuvan riskiä vedenlaadun huononemiseen. Suunnittelualan pohjoisosa sijaitsee Uksjoen valuma-alueella (83.059), joka on puroluokan vesistö.

Pohjajoki on luokittelultaan keskisuuri turvemaiden joki, ja yksi harvoista Satakunnan alueen hyvässä tilaluokassa olevista jokijaksoista. Luokitus on erinomainen useimpien biologisten muuttujien perusteella, ja fysikaaliskemiallisten muuttujien osalta mm. pH on erinomainen, kokonaisfosfori hyvä (37,69 ug/l, raja ug/l), ja kokonaistypen taso oli edellisen luokitteluaineiston perusteella 925 ug/l ylittäen niukasti tyydyttävän tilaluokan raja-arvon. Hankealueella on happamia sulfaattimaita GTK:n kartan perusteella suurella, kohtalaisella ja hyvin pienellä todennäköisyydellä, ja happamia sulfaattimaita on löydetty alueelta. Alueilta, joissa tehdään maaperän muokkausta, tulee ennakkoon tutkia happamien sulfaattimaiden esiintyminen.

Uksjokeen on vuonna 2023 saatu Aluehallintoviraston lupa kunnostussuunnitelmalle pitkän prosessin jälkeen. Päätöksen mukaan Uksjoki on vesilain 5 luvun 8 §:n 2 momentin tarkoittama luonnontilaisen kaltaiseksi muuttunut purouma. Uksjoki on valuma-alueeltaan pieni, eikä sitä sen vuoksi ole rajattu vesienhoidon suunnittelussa vesimuodostumaksi tai luokiteltu ekologisen ja kemiallisen tilan mukaan. Pienvedet ovat kuitenkin erityisen tärkeitä luonnon monimuotoisuuden ja myös vesistöjen ekologisen tilan kannalta. Uksjoen kunnostushankkeessa on tarkoitus parantaa kalojen ja muun eliöstön elinolosuhteita. Varsinais-Suomen ELY-keskus on v. 2024 suorittanut virtaamamittausta Uksjoessa ja 2025 tullaan tekemään kalataloudellista tarkkailua. On tärkeää, ettei suunniteltu tuulivoiman tuotantoalue vaaranna kunnostustavoitteita. Tuulivoimaloiden sijoittelu vaatii syvien tienvarsiojen kaivamista, sillä tuulivoimaloiden osien kuljetukseen tarvittavat tiet ovat poikkeuksetta leveitä ja raskaan kaluston kuljettavia. Ojitus voi vaatia vesilain mukaisen luvan alueelle. Luvan tarvetta tulee tiedustella Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristönsuojeluyksiköltä. Pohjajoella ja Uksjoella on kalataloudellisia arvoja, ja kalatalousyksiköltä tulee pyytää lausunto. Hankealueelle tulee niin ikään tehdä hulevesitarkastelu ja -suunnitelma.

Liikenne

ELY-keskus toteaa, että Lammin tuulivoimapuiston hankealueelle kuljettaisiin suunnitelman mukaan valtatieltä 8 kahden olemassa olevan liittymän kautta. Liittymien parantamistarpeet erityisesti pitkien erikoiskuljetusten osalta ja liittymän käyttötarkoituksen muutostarve on hyvä selvittää jatkosuunnittelussa riittävän varhaisessa vaiheessa. Muutokset liittymälupiin haetaan Pirkanmaan ELY-keskuksen kautta.

Jatkosuunnittelu

ELY-keskus esittää työneuvottelua viranomaisten kanssa ennen kaavaehdotuksen laadintaa ja tarvittaessa erillisiä teemakohtaisia neuvotteluja. Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- ja vesiyksiköiden kanssa ja se sisältää myös ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunnon.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Kaavaselistukseen on täydennetty valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sisältöä siitä, miten ne on huomioitu kaavan laadinnassa.

Maakuntakaavakarttoihin on lisätty suunnittelualueen rajaus.

Suunnittelualueen suhdetta ja poikkeamista maakuntakaavan mukaiseen tv-1-alueeseen on tarkennettu kaavaselistukseen.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Voimaloiden koko on kasvanut YVA-menettelyssä vuosina 2015-16 arvioiduista ja maisemavaikutusten arviointia koskeva ohjeistus on päivitetty vuonna 2024. Maisemavaikutusten arvioinnissa on huomioitu voimaloiden suurempi korkeus ja YM:n päivitetty ohjeistus sekä Euroopan maisemayleissopimus. Vaikutuksia ihmisen kokemaan maisemaan on arvioitu mm. virkistyskäytön kautta.

Tuulivoimatuotantoalueen vaikutusalue on laaja ja Ahlaisten Lammin alueen ympäristössä on noin 150 erilaista maiseman ja kulttuuriympäristön arvoaluetta. Kaikkien kohteiden ja niihin kohdistuvien vaikutusten esittäminen yhdellä kartalla on haasteellista. Sen vuoksi on tehty erillisiä karttoja, jotta myös pohjakartasta olisi mahdollista saada selvää. Raporttiin voidaan vielä lisätä kartta, jossa on kaikki arvoalueet ja näkymäalueet.

Hankealueen luonnonmaisemaa ja siihen kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty etäisyysvyöhykkeellä 0-2 km. Hankealue on talousmetsää, joten se ei ole täysin luonnontilainen ja alueeseen tulee kohdistumaan muutoksia myös metsätalouden kautta. Maisema on ihmisen kokemana käsite ja asumatomalla alueella maisema koetaan yleensä virkistyskäytön kautta. Puuston kaatamisesta ja teiden levenemisestä aiheutuvaa maiseman muutosta on kuvattu selostuksessa ja tuulivoimatuotantoalueen vaikutus välittömään lähiympäristöön on todettu suureksi. Retkeilyreitti sijoittuu hankealueelle ja se on huomioitu vaikutusarvioinnissa. Hankkeen vaikutus retkeilyreittiin on suuri, kuten muuhunkin lähimaisemaan.

Lentoestevalojen vaikutus on otettu huomioon vaikutusarvioinnissa eri etäisyysvyöhykkeillä, vaikka sitä ei ole aina erikseen mainittu. Tarkennetaan tekstiä tältä osin.

Voimaloiden pyörimisliike ja lentoestevalot on mahdollista havaita kaukovaikutusalueella (24-30 km), mutta pitkillä etäisyyksillä niiden vaikutus maiseman luonteeseen ja laatuun vähenee. Vaikutusarvioinnissa painotetaan hankkeesta aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia.

Luonnonsuojelu

Soidensuojeluohjelman täydennysohjelman ehdotuksen alueet (SSTE) Keikveden itäpuoliset pientuot (2072) ja Vahterakorpi ja sen eteläpuoliset korvet (2073) on huomioitu kaavakartoissa, ja niille on määritelty kaavamääräykset, joissa huomioidaan rajausalueiden luonnontilan, soiden vesitalouden ja ominaispiirteiden säilyttäminen.

ELY-keskuksen lausunnossa mainitsemien metsälain mukaisen noron/puron paikkatiedot on pyydetty LVV:stä, ja kohde on merkitty kaavaan luo-rajauksena.

Voimalapaikkoja on poistettu ja siirretty siten, että voimalapaikkojen infran rakentaminen ei vaikuta Luo-kohteiden luonnontalouteen eikä vesitalouteen. Tien vieressä olevien luo-kohteiden kohdalla tietä ei levennetä luo-rajauksen alueelle vaan levennys tehdään tien toiselle puolelle.

Alueella esiintyvän vankkasaran esiintymä on huomioitu kaavassa luo-rajauksella. Lisäksi esiintymän lähellä olevaa tv-alueen rajausta on siirretty kauemmas esiintymästä. Myös ohjeellinen tieyhteys tuulivoimalalle on siirretty etäämmälle esiintymästä.

Koppelojärvien alueella on tehty täydentäviä luonto- ja lajistonselvityksiä vuonna 2025, ja selvitykset ovat kaavaselostuksen liitteenä. Myös metson soidinpaikkojen nykytila on selvitetty vuonna 2025. Voimalapaikkoja on vähennetty selvitysten tulosten perusteella.

Kaavaselostuksessa on todettu, että alueella on luonnonsuojelulain (LSL 1996/1096 29 §/ LSL 2023 64 §) mukaista luontotyyppiä tervaleppäkorpea. Uusien selvitysten perusteella kaava-alueelta ei ole löytynyt muita luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä. Luontoympäristöön kohdistuvat yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on arvioitu ja otettu huomioon kaavaselostuksessa.

Liikenne

Kaavaselostukseen on lisätty tietoa hankkeen edetessä tapahtuvista luvista ja toimenpiteistä. Tieto on päivitetty Elinvoimakeskusta.

Jatkosuunnittelu

Luonnoksesta saadun palautteen huomioimiseksi on järjestetty viranomaisten työneuvottelut luonto- ja linnustoasioihin liittyen keväällä 2025 ja niissä on saatu viranomaisten ohjausta muunmuassa selvitystarpeisiin liittyen. Ehdotus on valmisteltu saadun palautteen, ohjauksen ja tehtyjen selvitysten tulosten perusteella.

Viranomaistyöneuvottelussa tarkennettiin hulevesisuunnitelma koskemaan pintavesitarkastelua. Hankealueelle on laadittu kaavaehdotusvaiheessa pintavesiselvitys. Selvityksen perusteella kaavamääräyksiin on lisätty, että rakentamisluvan yhteydessä tulee esittää vesienhallintasuunnitelma pintavesien valunnan laadun ja määrän säilyttämiseksi ennallaan.

5. *Fingrid Oyj 24.1.2025*

Olemme lausuneet hankkeesta eri vaiheissa, viimeksi vuonna 2023 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Toimme lausunnossamme esille mm. sen, että verkkoliityntä ja liittymisjohdot kuuluvat olennaisena osana tuulivoimapuistoon ja sen toteuttamismahdollisuuksiin. Meillä ei ole uuta lausuttavaa kaavaluonnoksesta. Lausumme mielellämme jatkossa tietojen ja ratkaisun tarkentuessa. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

6. *Porin kaupunki, Elinvoima- ja ympäristötoimiala 30.1.2025*

Terveysvalvonnan lausunto:

Terveydensuojelulain (763/1994) mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Terveyshaittojen osalta tuulivoimaloiden aiheuttama melu on merkittävin mahdollisen terveyshaitan aiheuttaja lähialueen asukkailla. Myös tuulivoimaloiden aiheuttaman välkkeen on joissakin tutkimuksissa todettu heikentävän sille altistuvien henkilöiden koettua hyvinvointia. Ohje- ja toimenpiderajojen alittuessa tuulivoimalan melun aiheuttamiin terveyshaittojen syntyyyn vaikuttaa todennäköisesti muut tekijät. Myös yksilöiden välillä on eroja meluherkkyydessä.

Lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Elinympäristön laadun kannalta paras keino ehkäistä suunnitellun tuulivoimahankealueen haitalliset vaikutuksia on sijoittaa tuulivoimalat riittävän kauas asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta. Riittävän pitkä etäisyys asutukseen tukee terveydensuojelun tavoitteita.

Tuulivoimalan aiheuttama melu ei saa ylittää asumiseen tai loma-asumiseen tarkoitetuilla alueilla Valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) päivä- ja yöajan ohjearvoja. Sisämelun osalta tuulivoimaloiden aiheuttama melu ei saa ylittää Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen asunnon ja muun oleskelutilan

terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) mukaisia toimenpiderajoja. Valviran Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeessa (Osa II) lisäksi todetaan, että tuulivoimalamelu voi olla unihäiriöitä aiheuttavaa selvästi taustamelusta erottuvaa melua. Tällöin yöaikaisen sisämelun yhden tunnin keskiäänitason (LAeq,1h) toimenpideraja on 25 dB tiloissa, jotka on tarkoitettu nukkumiseen.

Vuonna 2024 tehty melumallinnus on tehty ympäristöministeriön ohjeiden mukaisesti. Mallinnuksen perusteella ympäristömelun toimenpiderajat ylittyvät niukasti yhdessä vaikutusalueen lomarakennuksessa. Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa kuitenkin tarkennetaan, että kyseessä ei ole loma- tai asuinrakennus. Myös pienitaajuiselle sisämelulle asumisterveysasetuksessa (545/2015) annetut toimenpiderajat alittuvat jokaisen asuin- ja lomarakennuksen kohdalla. Vaikka mallinnuksessa tuulivoimalamelulle asetetut ohjearvot ja asumisterveysasetuksen ohjearvot alittuvat, tulee huomioida, että tuulivoimaloiden aiheuttama todellinen melutaso lähialueen asuin- ja lomarakennuksissa selviää vasta käyttöönoton jälkeen. Mikäli voimalamalli muuttuu hankkeen kehitystyön aikana ja eroaa melumallinnuksissa käytetystä voimalamallista, tulee mallinnukset suorittaa uudelleen toteutuvan voimalatyypin tiedoilla.

Suomessa tuulivoimaloiden aiheuttamalle välkkeelle ei ole ohje- tai raja-arvoja. Ympäristöministeriö suosittelee käyttämään muissa pohjoismaissa käytettyjä suositusarvoja. Esimerkiksi Ruotsissa välkevaikutuksen suositusarvona käytetään 8 tuntia vuodessa ja Tankassa suositusarvo on 10 tuntia. Tehdyn välkemallinnuksen perusteella 8 ja 10 tunnin vuosittainen välkevaikutus ylittyy useissa vaikutusalueen loma- ja asuinrakennuksissa. Välkevaikutuksia voidaan vähentää huolellisella suunnittelulla. Mikäli välkevaikutusta ei pystytä suunnittelulla vähentämään, on välkevaikutukset huomioitava voimaloiden käytössä siten, ettei muissa pohjoismaissa käytetyt ohjearvot ylitä.

Ympäristövalvontayksiköllä ei ole lausuttavaa kaavaluonnoksesta.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Kaavan yleismääräyksissä edellytetään, että ennen rakentamisluvan myöntämistä on varmistettava, etteivät Valtioneuvosten asetuksen tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvot (1107/2015) ja asumisterveysasetuksen (545/2015) melutason toimenpiderajat sisätiloissa ylitä.

Kaavan yleismääräyksissä edellytetään, että rakentamisluvan yhteydessä tulee esittää tekniset ratkaisut siitä, miten ohjeellisia 8 tuntia vuodessa välkehaitta-arvoja ei ylitetä asuin- ja lomarakennusten kohdalla.

Ympäristösuunnitteluyksikön lausunto:

Vuonna 2023 tehty luontoselvitys sisältää kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen osalta vain tuulivoimalaitosten nostoalueet ja niille johtavat tiet. Aiempi, vuonna 2014 tehty kasvillisuusselvitys käsitti koko silloisen hankealueen. Tällöin alue ei kuitenkaan ulottunut pohjoisessa Koppelojärven alueelle kuten nyt lausunnolla oleva osayleiskaavaluonnos. Koppelojärven alue on Pohjois-Porin osayleiskaavassa (2001) MU-alueita (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja). Koppelojärven alueelta tulee tehdä luontoselvitykset. Koko hankealueelta tulee myös kartoittaa mahdolliset uuden luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit. Vuoden 2023 kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä todetaan tuulivoimalaitosten nostoalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä ja niille johtavien teiden läheisyydessä olevan useita luo-kohteita. Voimalan nro 17 ohjeellisella sijainnilla on vesilain mukainen luonnontilainen noro (kuvio 8) sekä erittäin uhanallinen ruohokorpi (kuvio 9). Voimalan 18 välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita luo-kohteita ja vuoden 2014 luontoselvityksen metsälain 10 § mukaiset kuviot 5 ja 11 (ruohokorpi) sijaitsevat myös maa-ainesten ottoon varatun alueen (EO/M) välittömässä läheisyydessä. Näitä ei ole kartoitettu vuoden 2023 selvityksessä.

Kaavaselostuksen mukaan tuulivoimalahankkeen rakentamisvaikutukset eivät ulotu kasvillisuuteen tai luontotyyppisiin reunavaikutuksia tai mahdollisia hydrologian muutoksia lukuun ottamatta. Alueella sijaitsee useita noroja ja luonnontilaisia soita (vesilaki, metsälaki), jotka ovat äärimmäisen herkkiä vesitalouden muutoksille. Näiden osalta on varmistettava, ettei hydrologisia muutoksia tule. Luo-kohteiden vesitalous on pidettävä ennallaan, joten niiden läheisyydessä ei tule tehdä esimerkiksi tuulivoimaloiden ja sähköaseman rakentamista, ojituksia, uusia teitä, teiden parannuksia, maakaapeleiden

kaivua tai maa-aineksen ottoon liittyviä kaivutöitä. Luo-4- ja luo-6 -kohteita koskevia kaavamääräyksiä tulee tarkentaa.

Kaivutöissä tulee huomioida myös happamat sulfaattimaat, joiden vaikutuksia esim. Pohjajokeen ja siellä esiintyvään taimeneen ei ole arvioitu. Kaavakarttaluonnoksesta puuttuvat vuonna 2014 kartoitetut kuviot 14 ja 20, jotka ovat metsälain 10 § mukaisia kohteita (ruohokorpi ja isovarapuräme) sekä vuonna 2023 kartoitettu liito-oravan elinpiiri Majavapurojen luonnonsuojelualueella. Kuvioiden 14 ja 20 alueella on nykyisin Isosuon luonnonsuojelualue, mutta se ei kata kaikkia arvokkaita kohteita. Kaavakarttaluonnokseen tulee myös lisätä vireillä olevan Satakunnan maakuntakaava 2050 suojelualuevaraukset Vahterakorpi ja sen eteläpuoliset korvet (SL3), Keikveden itäpuoleiset piensuot (SL3) sekä Holampin luonnonsuojelualue (SL).

Kaavaselistuksessa, kohdassa 2.6.9 (Laaditut selvitykset), vuoden 2023 kasvillisuus- ja luontotyyppi-selvityksen kohdalla mainitaan viitasammakot. Viitasammakkoselvitystä ei ole tehty vuoden 2014 jälkeen.

Suunnittelualue sijoittuu suurelta osin Satakunnan viherrakenneselvityksessä määritellylle viherkäytävälle. Käytävän merkittävimmät luontoarvot koskevat linnustoa, Natura-alueita sekä pieniä luonnonsuojelualueita. Tuulivoimapuiston rakentaminen lisää metsäalueen pirstoutumista ja alueen rakentaminen ja käyttö voivat vaikuttaa haitallisesti lintujen muuttoon rannikon suuntaisesti kulkevalla lintujen päämuuttoreitillä. Vuoden 2023 luontoselvityksen mukaan Pahamäentien varrelta löytyi haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltua jättipalsamia. Vieraslajilain mukaan vieraslajia ei saa kasvattaa eikä päästää leviämään, joten vieraslajin siemeniä ja juuria sisältävän maa-aineksen käsittelyssä pitää noudattaa varovaisuutta ja siemeniä sisältävä maa-aines hävittää asianmukaisesti.

Jatkossa kaavaa koskevissa yleisötilaisuuksissa on oltava myös etäyhteyshmahdollisuus, koska vaikutusalueella on suhteellisen paljon vapaa-ajan asutusta.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Kaavaehdotuskartalle on lisätty suojelualuevaraukset Vahterakorpi ja sen eteläpuoliset korvet, Keikveden itäpuoleiset piensuot luonnonsuojelualueena (SL-1), sekä Holampin luonnonsuojelualue (SL).

Viitasammakolle ei ole ei ole mainittavasti lajille soveliasta elinympäristöä kaava-alueella. Kaavalla ei ole siten heikentäviä vaikutuksia viitasammakon kannalta.

Kaavaselistuksen on lisätty tietoa ja kartta happamien sulfaattimaiden sijainnista kaava-alueeseen nähden.

Pintavesiselvityksessä (Watec 2026) esitettyjen pintavesienhallintaratkaisujen johdosta ei luonnonsuojelualueille nähdä ylettyvän vaikutuksia. Tuulivoima-alueella tehtävät Pohjajoen valuma-alueelle sijoittuvat ojitukset ja maanrakennustyöt on mahdollista suorittaa niin, että niistä ei aiheudu merkittävää muutosta Pohjajoen vedenlaatuun. Pintavesiselvityksen mukaan hankkeen vaikutusten ei katsota ulottuvan Pohjajokeen etäisyyden sekä selvityksessä esitettyjen vesiensuojelu- ja viivytysratkaisujen johdosta. Tuulivoima-alueen rakentamisesta ei muodostu näin merkittävää vaikutusta Pohjajoen taimenkantaan. Happamien sulfaattimaiden vaikutus Pohjajoen taimenkantaan on huomioitu pintavesiselvityksessä pintavesienhallintaratkaisulla.

Kaavaan on lisätty yleismääräys vieraslajien torjunnasta.

Ehdotusvaiheen yleisötilaisuus järjestetään hybriditilaisuutena, jossa on mahdollisuus osallistua myös etäyhteydellä.

7. Porin lintutieteellinen yhdistys PLY ry 30.1.2025

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lausunnossaan 30.6.2023 esittänyt, että osayleiskaavaprosessissa ”tarkistetaan ajantasainen tilanne suurten päiväpetolintujen osalta sekä päivitetään mm. muuttolintujen törmäysmallinnukset vastaamaan korkeampaa voimalaitostyyppiä”.

Selostuksen liitteenä ovat linnustoselvitykset, jotka Satawind Oy tilasi Riekkorumba Oy:ltä linnustoa koskevaan päivitykseen. Raporttien johdannoissa kerrotaan selvitysten kohteina olevan erityisesti alueella aiemmin havaitut päiväpetolinnut, kuikkalinnut ja muut mahdolliset uhanalaiset, vaarantuneet ja silmälläpidettävät lintulajit. Selvityksissä kerrotaan myös, että työn aikana käytiin läpi alueella ja sen välittömässä läheisyydessä tehtyjä lintuharrastajien Tiira-tietokantaan (Tiira.fi) tallennettuja havaintoja. Kohteena olivat erityisesti alueella aiemmin havaitut päiväpetolinnut, kuikkalinnut ja muut mahdolliset uhanalaiset, vaarantuneet ja silmälläpidettävät lintulajit.

Tutkimusmenetelmäksi on mainittu sovellettu kartoituslaskenta ”selvityksen luonteen vuoksi”. Jää täysin epäselväksi mitä tällä tarkoitetaan. Kartoituslaskenta on pesivien maalintujen selvitykseen tarkoitettu menetelmä. Raportista ei käy ilmi, mitä selvitystä raportin kirjoittaja on mielestään tehnyt. Vaikuttaisi siltä, että on haluttu seurata päiväpetolintujen muutto- tai ruokailulentoja ja samalla pyrkiä selvittämään lähes kaikkien muiden lajiryhmien pesimälinnusto.

Selvityksen maastokäyntien ajankohdat vuonna 2023 olivat 24.8. klo 16.00–20.00 ja 16.9. klo 12.00–16.00 sekä 18.9. klo 8.00–12.00. Vuoden 2024 maastokäynnit tehtiin 24.8. klo 17.00–20.00, 25.8. klo 9.30–13.30 ja 11.9. klo 9.30–13.30. Maastokäyntien ajankohdat eivät sovellu pesimälinnuston selvityksen tekemiseen minkään lajiryhmän osalta. Pesimälinnuston selvitykset tehdään lintujen pesimäaikaan, lajiryhmästä riippuen helmikuusta alkaen aina kesäkuun loppupuolelle. Selvitysten vuorokaudenaika on auringonnoususta alkaen noin kuuden aamutunnin ajan pois lukien yöaktiiviset lajit. Kuikan ja kaakkurin osalta voidaan myös todeta, että selvitysten ajankohdat olivat täysin epäsovikat lajeja ajatellen.

Kartoituslaskennan ohjeet: https://tietopankki.luomus.fi/wp-content/uploads/2023/02/maalintujen_kartoituslaskentaohjeet.pdf

Elo-syyskuun vaihe on kuitenkin monen päiväpetolintulajin päämuuttoaika. Petolintujalintuja on mahdollisesti tarkkailtu muutontarkkailuna. Vuoden 2024 selvityksen liite 1: Ahlaisten Lampin alueen havainnot havaintopistekohtaisesti kuitenkin puuttuu selvityksestä, ja menetelmän toimivuutta ei voi arvioida. Lajikohtaisesta tarkastelusta selviää, että ainoatakaan käsiteltyä lajia ei selvityksessä havaittu!

Suunnitellun tuulivoimapuiston alueella tavattavista linnuista yksi häiriöherkimmistä lajeista on EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji metso. Niitä on havaittu molempina selvitysvuosina. Tuulivoimapuiston alueelta ei kuitenkaan löydetty metson soidinpaikkoja. Vaikutukset metsoon arvioidaan vähäisiksi koska alue on jo nykyisin niin pirstoutunut ja ihmistoiminnan vaikutuksen alainen.

Lintutieteellinen yhdistys toteaa, ettei näillä perusteilla voida päätellä muuta, kuin että alueella on metsoja. Soidinpaikkojen olemassaolo, tai niiden puute ei selviä selvityksissä käytetyillä menetelmillä, eikä se olisi ollut mahdollistakaan elo-syyskuussa.

Selvityksissä kerrotaan useassa kohdin, että työn aikana käytiin läpi alueella ja sen välittömässä läheisyydessä tehtyjä lintuharrastajien Tiira-tietokantaan (Tiira.fi) tallennettuja havaintoja. Niiden puuttumisella todistellaan lintulajien esiintymistä alueella. Lähialueilta kuitenkin on löydetty havaintoja eri lajeista.

Hankealueella liikkuu sen sijainnin vuoksi hyvin vähän lintuharrastajia. Siellä on käynyt Tiiraan havaintonsa tallentava lintuharrastaja kaksi kertaa viimeisen neljän vuoden aikana. Hankealueelle sijoittuvia havaintoja löytyy Majavapurot luonnonsuojelualueelta 17.2.2021 ja Holamppista 29.4.2023. Tässä tapauksessa havaintojen puuttuminen merkitsee sitä, ettei alueella ole käyty linturetkellä.

Linnustonselvitysten tekeminen on uusituvan energian hankkeissa nykyään pääsääntöisesti laadukasta ja ammattimaista. Valitettavasti Lammin tuulivoimapuiston Linnustonselvitykset 2023 ja 2024 eivät miltään osin tule edes lähelle niitä vaatimuksia, mitä linnustonselvityksiltä edellytetään Suomessa 2020-luvulla.

Selvityksen tarkoitus jää hämärän peittoon, ainakaan se ei anna mitään lisätietoa Lammin tuulivoimapuiston kaava- alueen linnustosta tai tuulipuiston mahdollisista tulevista vaikutuksista linnustoon.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Vuoden 2025 aikana kaava-alueella toteutettiin lintujen kevät- ja syysmuuttoselvitys, pöllöselvitys, metson soidinpaikkaselvitys, pesimälintuselvitys sekä petolintujen lentotarkkailu. Vuoden 2025 selvitykset ovat vertailukelpoisia hankkeen YVA:n selvityksiin vuodelta 2014.

8. Puolustusvoimat 2. logistiikkarykmentti 31.1.2025

Puolustusvoimat toteaa, että kaavan vaikutusten arvioinnissa on käsitelty kaavan vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan viitaten ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Kaavaselostuksen luvun 5.8 mukaan hankkeesta on saatu Pääesikunnan lausunto.

Puolustusvoimat kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että osa kaavaluonnoksen mukaisista tuulivoimaloiden alueista (tv-3) mahdollistaa yksittäisille voimaloille enimmillään noin 200 metrin siirtymän tuulivoimalan ohjeellisesta sijainnista. Mikäli Pääesikunta on antanut myönteisen lausunnon voimaloille ohjeellisten sijaintien mukaisesti, kaavan tuulivoimaloiden alueet mahdollistavat tuulivoimaloiden sijoittelun myös Pääesikunnan lausunnosta (> 100 m) poikkeavalla tavalla. Puolustusvoimat esittää, että kaavamerkintöjä tai -määräyksiä muutetaan siten, että kaava mahdollistaa vain hyväksyttävyysslausunnon mukaisen sijoittelun.

Jos kaavoitettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä Pääesikunnan hyväksyttävyysslausunnon mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta on pyydettävä uusi lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä. Jos muutokset lukumäärässä, korkeudessa tai sijainnissa ovat pienemmät kuin edellä on esitetty, muutoksista tulee välittää tieto Pääesikunnalle. Ajantasaisiin hanketietoihin (tuulivoimaloiden lukumäärä, maksimikokonaiskorkeus, koordinaatit) perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyysslausunto tulee saada ennen rakentamisluvan perusteena käytettävän yleiskaavan hyväksymistä.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Puolustusvoimilta pyydetään lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä, jos voimalan sijainti muuttuu yli 100 metriä.

9. Porin kaupunki, tekninen lautakunta 31.1.2025

Teknisellä lautakunnalla ei ole lausuttavaa tuulivoimakaavaan.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

10. Satakuntaliitto 31.1.2025

Porin kaupungin (Ahlaisten) Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksen aineistot on selkeästi laadittu. Aineistoissa on huomioitu Satakunnan voimassa olevat maakuntakaavat ja myös vireillä olevan Satakunnan maakuntakaavan 2050 taustaselvityksiksi laaditut tuulivoimaa ja viherrakennetta käsittelevät maakunnalliset selvitykset on huomioitu.

Porin kaupungin (Ahlaisten) Lammin tuulivoimapuiston alue on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 (alue 8, Paholammi). Osayleiskaavan kaavarajaus ja Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitettu rajaus poikkeavat toisistaan siten, että osayleiskaavan rajaus ulottuu vaihemaakuntakaavan 1 rajausta pidemmälle kaava-alueen luoteisosassa. Rajauksen poikkeaminen on perusteltu kaavaselostuksessa ja myös Satakuntaliiton hanketta koskeissa aikaisemmissa lausunnoissa on todettu, että poikkeamisen voidaan katsoa olevan suunnittelun tarkentumista maakuntakaavatasolta yleiskaavatasolle. Satakunnan maakuntakaavan merkinnät, määräykset ja kaavojen tavoitteet on huomioitu riittäväällä tavalla osayleiskaavassa.

Teknisenä huomiona Satakuntaliitto toteaa, että kaavaselostuksen sivulla 68, kappaleessa 2.6.2.1 Satakunnan maakuntakaava, missä käsitellään Satakunnan maakuntakaavan merkintöjä, ei tule käsitellä

maiseman ja kulttuuriympäristön arvoja koskevia merkintöjä. Voimassa olevat maiseman ja kulttuuriympäristöjen merkinnät on esitetty Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2, mikä onkin todettu selostuksen sivulla 75.

Satakuntaliitolla ei ole Porin Ahlaisten Lammin osayleiskaavan luonnoksesta Satakunnan maakunta-kaavojen perusteella muuta lausuttavaa.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Kaavaselistuksesta on poistettu Satakunnan maakuntakaavan merkinnöistä maiseman- ja kulttuuriympäristön arvoja koskevat merkinnät.

11. Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry 31.1.2025

Kaavassa teollisuusalueita kutsutaan puistoiksi. Suunnitelman alue on metsää, josta suunnitelman mahdollisesti toteutuessa ensinnä kaadetaan puita. Teollisuusalueen kutsuminen puistoksi on lukijoita hämäävää viherpesua, eikä soveliasta yritysmainontaa aluesuunnittelussa.

Sivulla 60 hanketta perustellaan vihreällä siirtymällä. Vihreän siirtymän olennaisiin periaatteisiin kuuluu luonnonarvojen säilyttäminen – laajemmin kuin kaikkia sitovien lakisääteisten arvojen. Suunnitelmassa teollisuusalue raivataan metsään eikä se toteuta vihreää siirtymää ("Vihreän siirtymän hankkeet Satakunnassa"- julkaisun valmisteluvaiheessa Luonnonsuojelupiiri toistuvasti huomautti tästä. Nimen sijasta julkaisuun on kirjattu päästöttömän sähköntuotannon hankkeet). Tuulivoima on saasteetonta sähköntuotantoa, joka voidaan rakentaa lähelle kuluttajia valmiiksi raivatuille alueille. Päästönäkökulmasta rakennushanke on kyseenalainen kuin sen tieltä raivataan luontaisesti toimiva ekosysteemi: voimala ei poista ilmastoa hiilidioksidia, metsä poistaa. Täten suunnitelma kiihdyttää metsäkadon ohella ilmastomuutosta- ja on ilmastotavoitteiden vastainen. Canemure-hankkeessa yhtenä tavoitteena kirjattiin viherpesun välttäminen.

Toteutuessaan teollisuusalue katkaisisi Satakunnan viherrakenneselvityksessä todetun luontoyhteyden. Alueella on todettu liito-oravareviiri ja seutu on merikotkan pesimäaluetta. Myös muita isoja petolintuja pesii alueella: jo kymmenen vuotta sitten kertyneen kokemuksen perusteella tiedettiin, että tuulivoima metsässä vähentää niiden kantoja (tuulivoimaseminaari Porissa 3.4.2013). Käsillä olleista selvityksistä ei ilmene, että alue on myös vankkaa pöllöaluetta. 31.1.2025 Luonnonsuojelupiirin aluesihteri havaitsi siellä soidintavan varpus- ja viirupöllön.

Alueella sijaitsee useita luonnonsuojelualueita, muun muassa Luonnonperintösäätiön Majavapurot. Hankealueella on yksityisiä suojelualueita, metsälain 10 pykälän kohteita ja soidensuojelun täydennysohjelmassa edotettuja kohteita, keskimääräistä enemmän arvokasta luonnonympäristöä. Näitä ei juuri mainita luontoselvityksessä. Asumaton metsäalue on tärkeä hirvieläinten ja suurpetojen esiintymisaluetta – tuulivoimalat ajaisivat näitä lähemmäs asutusta. Kaavaluonnos vähättelee vaikutuksia luonnolle. Suomen luonnon suurin uhanalaistekijä on metsien luontokato.

Puuntuonnin idästä tyrehtyttyä kotimaan metsiin kohdistuu kasvava talouskäytön paine. Talousmetsien hupeneminen asettaa lisää paineita myös suojelualueita kohtaan. Puut sitovat hiilidioksidia ja tuottavat happea. On outoa järkeillä, että voimalaitos on ilmastolle parempi kuin puut. Ilmastovaikutuskappale 5.15 luottaa siihen, että Lammin tuulivoimala korvaa polttolaitoksia. Näitä ei kuitenkaan nimetty, jolloin toiveet eivät useinkaan toteudu. Samaan aikaan kun tuulivoimahankkeet ovat viime vuosina lisääntyneet, Satakunnassa on luovuttu hiili- ja turvevoiman alasarjasta. Ilmastovaikutus metsää hävitettäessä on muuta kuin kappale kertoo.

Haja-asutusalueelle jo kymmenen tuulivoimalan keskittymä luo taajamaan tai valtatiehen verrattavan uuden liikennehuminalähteen. Taajamassa tuulivoimaloiden ääni sen sijaan sijoittuu muun liikenteen ja koneiden huminan taustalle. Nämä seikat on sivuutettu, kun saasteettomalle sähköntuotantomuodolle on käsillä olevassa kaavassa etsitty sijaintia kauas kuluttajista.

250-metrinen kohde näkyy 60 kilometrin päähän. Pahamäki ja Kitukoski ovat porilaisten keskuudessa suosittuja retkeilykohteita ja Uksjärvi loma-asutusaluetta. Toteutuessaan teollisuusalue muuttaa luonnonmaiseman teollisuusmaisemaksi ja tuo asumattomalle luontoalueelle liikennemelukeskittymän.

Suomi on jo toista vuotta ollut energiaomavarainen. Luonnonsuojelupiiri ehdottaa metsään menevän kaavan hylkäämistä ja siirtämistä valmiiksi raivatuille alueille. Esimerkiksi taajamien ympäryspelloille rakennettuna,

- paikallinen alkutuotanto jatkuu,
- tiet ja sähköyhteyspuitteet ovat valmiina, kuluttajat lähellä.
- Tuulivoimalat samalla karkottavat ns haittalintuja tärkeille lintualueille (IBA)
- sekä tukevat ja kaunistavat teollisuustaajamien rakennettua ympäristöä.

Vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi.

Kaava-alueella on toteutettu vuoden 2025 aikana täydentäviä luontoselvityksiä, ja selvitykset ovat kaavaselostuksen liitteenä. Voimalapaikkoja on vähennetty ja siirretty selvitysten tulosten perusteella. Kaava-alueelle sijoittuvat suojelualueet on huomioitu kaavan vaikutusten arvioinnissa.

Voimalat saattavat ehkä erittäin hyvissä sääolosuhteissa näkyä jopa 60 km etäisyydelle, mutta näin pitkällä etäisyydellä niillä ei ole merkittävää vaikutusta maiseman luonteen tai laadun kannalta. Suurin osaa voimalasta jää kaukomaisemassa horisontin alapuolelle. Vaikutusarvioinnissa on noudatettu YM:n vuonna 2024 julkaistua ohjetta. Vaikutusarvioinnissa pyritään kiinnittämään huomiota erityisesti hankkeesta aiheutuviin merkittäviin vaikutuksiin.

Mielipiteet	184
1. Mielipide 1, viisi allekirjoittajaa, 14.1.2025	18
2. Mielipide 2, Ahlaisten Lammin Vastatuuli ry 31.1.2025	20
3. Mielipide 3, kolme allekirjoittajaa 30.1.2025	31
4. Mielipide 4, kaksi allekirjoittajaa 31.1.2025	31
5. Mielipide 5, kaksi allekirjoittajaa 31.1.2025	33
6. Mielipide 6, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	35
7. Mielipide 7, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	38
8. Mielipide 8, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	38
9. Mielipide 9, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	39
10. Mielipide 10, yksi allekirjoittaja 26.1.2025	40
11. Mielipide 11, yksi allekirjoittaja 29.1.2025	40
12. Mielipide 12, kaksi allekirjoittaja 31.1.2025	40
13. Mielipide 13, kaksi allekirjoittaja 31.1.2025	41
14. Mielipide 14, Lampin kyläyhdistys ry 31.1.2025	41
15. Mielipide 15, yksi allekirjoittaja 15.1.2025	46
16. Mielipide 16, yksi allekirjoittaja 24.1.2025	47
17. Mielipide 17, yksi allekirjoittaja 28.1.2025	49
18. Mielipide 18, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	49
19. Mielipide 19, yksi allekirjoittaja 30.1.2025	49
20. Mielipide 20, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	50
21. Mielipide 21, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	50
22. Mielipide 22, kolme allekirjoittaja 24.1.2025	50
23. Mielipide 23, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	51
24. Mielipide 24, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	52
25. Mielipide 25, kaksi allekirjoittaja 29.1.2025	52
26. Mielipide 26, kolme allekirjoittaja 31.1.2025	53
27. Mielipide 27, kaksi allekirjoittaja 29.1.2025	54
28. Mielipide 28, Yksi allekirjoittaja 23.1.2025	54
29. Mielipide 29, kymmenen allekirjoittaja 30.1.2025	55
30. Mielipide 30, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	56
31. Mielipide 31, kaksi allekirjoittaja 26.1.2025	57
32. Mielipide 32, yksi allekirjoittaja 29.1.2025	57
33. Mielipide 33, yksi allekirjoittaja 31.1.2025	58

Saadusta palautteesta nousi esille tiettyjä keskeisiä aihealueita, joihin on laadittu yleisvastine.

Yleisvastineet ovat:

1. Osayleiskaavoituksen lähtökohdat ja maankäyttöratkaisun tavoitteet
2. Meluvaikutukset
3. Välkevaikutukset
4. Luonnonoloihin kohdistuvat vaikutukset
5. Maisemavaikutukset
6. Yhteisvaikutukset
7. Terveysvaikutukset
8. Tuulivoimaloiden vaikutus kiinteistöjen arvoon
9. Vaikutukset hevoselinkeinoon

1. Osayleiskaavoituksen lähtökohdat ja kaavan maankäyttöratkaisun tavoitteet

Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaava on laadittu siten, että se täyttää yleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset (AKL 39§) ja niin, että se perustuu kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (AKL 9§).

Kaavaehdotus on laadittu siten, että voimalasijoitteluun ja kaavan maankäyttöratkaisuun on huomioitu Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen YVA-menettelystä annettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ja siinä esitetyt ohjeet jatkosuunnittelulle. Myös kaavan luonnosvaiheesta saatu viranomais- ja osallispalaute sekä lausunnot YVA-menettelyn riittävydestä ohjaavat osaltaan ehdotusvaiheen kaavaratkaisua. Kaavaehdotusta valmisteltaessa on hankevastaava myös käynyt työneuvotteluja kaavoitusta ja tuulivoimahankkeita ohjaavien viranomaistahojen sekä Porin kaupungin kanssa. Neuvottelujen tarkoituksena on ollut osoittaa, miten kaavan valmisteluvaiheesta saatu palautetta on huomioitu kaavan jatkovaiheessa.

Tuulivoimaloiden määrä on laskenut kaavaluonnokseen nähden 14 tuulivoimalasta 12 voimalaan. Voimaloiden kokonaiskorkeus on säilynyt luonnosvaiheesta kaavaehdotusvaiheeseen ennallaan. Sijoittelusuunnitelmaan, tuulivoimaloiden alueisiin ja tiesuunnitelmiin on tehty tarkennuksia. Tällä tavoin on saatu lievennettyä vaikutuksia mm. alueen metson soidinreviireihin, mehiläishaukan reiviiriin, soidensuojelun täydennysehdotusalueisiin ja arvokkaisiin luontotyyppeihin.

2. Meluvaikutukset

Melumallinnus Ahlaisten Lammin osayleiskaavan luonnosvaiheessa on tehty Ympäristöministeriön hallinnon ohjeita 2/2014 "Tuulivoimaloiden melun mallintaminen" raportin mukaisilla laskentaparametreilla. Mallinnus on päivitetty vastaamaan kaavaehdotusvaiheen mukaista voimalasijoittelua. Mallinnuksessa on huomioitu Valtioneuvoston asetuksessa 1107/2015 (voimaantulopäivä 1.9.2015) annetut tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvot. Pientaajuisen melun tarkastelu kaikissa suunnitteluvaiheissa on tehty soveltaen DSO 1284 mukaista menetelmää YM:n ohjeen 2/2014 mukaisesti.

Mallinnuksen mukaan yhtään vakituista asuintaloa tai loma-asuntoa ei ole 40 dB ylittävällä meluvyöhykkeellä. Mallinnuksen mukaan ulkomelutaso alittaa Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 ulkomelun päiväajan ohjearvon 45 dB ja yöajan ohjearvon 40 dB kaikkien hankealueen ympäristössä sijaitsevien asuin- ja lomarakennusten kohdalla jokaisessa mallinnetussa tilanteessa. Näin ollen melun osalta on arvioitu, että tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso ei ylitä tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoja lähialueiden asukkaille eikä loma-asukkaille.

Valtioneuvoston asetuksessa veloitetaan noudattamaan sisätilojen melun osalta Asumisterveysasetuksessa 545/2015 annettuja sisätilojen melun toimenpiderajoja. Tuulivoiman ulkomelun ohjearvoilla pyritään varmistamaan sisämelun osalta sallittujen arvojen täyttyminen. Sisätiloihin arvioidut (ulkoseinän ääneneristävyys Turun ammattikorkeakoulun tutkimuksen arvojen mukaisesti) pienitaajuisen melun tasot alittavat sisätiloihin annetut 545/2015 mukaiset toimenpiderajat ympäristön rakennusten kohdalla.

3. Välkevaikutukset

Tuulivoimaloista aiheutuvalle välkkeelle ei ole määritelty Suomessa raja- tai ohjearvoja. Ympäristöministeriön julkistamassa Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016) oppaassa suositellaan käyttämään apuna muiden maiden suosituksia välkkeen rajoittamisesta. Raja-arvot vaihtelevat 8 ja 10 tunnin välillä per vuosi. Ahlaisten Lammin osayleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen välkemallinnus on päivitetty vastaamaan kaavaehdotusvaiheen mukaista voimalasijoittelua.

Mallinnusten mukaan Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen aiheuttama välkemäärä ylittää 8 h (rajana Saksassa ja Ruotsissa) raja-arvon 67 asuin- ja lomarakennusten kohdalla ja yli 10 tunnin välkemäärän 50 rakennuksen kohdalla. Voimaloihin asennetaan tarvittaessa välkkeen rajoitusjärjestelmä, jolla tuulivoimala voidaan pysäyttää. Järjestelmä on tuulivoimalakohtainen ja se voidaan liittää tarvittaviin tuulivoimaloihin. Yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa ei muodostu.

4. Luonnonoloihin kohdistuvat vaikutukset

Kaavaratkaisun vaikutuksia alueen luontoon on tutkittu YVA-selostuksen ja kaavaluonnoksen laadintavaiheessa sekä kaavaehdotuksen laadintavaiheessa. Vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin on arvioitu vähäiseksi kielteiseksi. Linnustolle kaavaratkaisusta aiheutuu kielteisiä vaikutuksia, mutta niiden suuruusluokan on arvioitu olevan sekä pesimä- että muuttolinnoille vähäinen kielteinen. Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin ja uhanalaisiin lajeihin vaikutukset ovat vähäisiä. Linnusto ja luontovaikutukset on otettu kaavaluonnoksen valmistumisen jälkeen kaavaehdotusta laadittaessa huomioon mm. siten, että voimalat 17 ja 18 on poistettu, maa-ainesten ottoalueet on poistettu, tuulivoimaloiden aluerajauksia on muutettu, huoltoteiden sijaintia on muutettu siten, että

ne sijaitsevat mahdollisimman kaukana arvokkaista luontokohteista. Kaavamääräyksiin on lisätty tehtäväksi vesienhallintasuunnitelma pintavesien valunnan laadun ja määrän säilyttämiseksi ennallaan.

5. Maisemavaikutukset

Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset koostuvat konkreettisista maiseman rakenteen muutoksista, joita tuulivoimaloiden ja niihin liittyvien rakenteiden rakentaminen aiheuttaa tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä ja visuaalisista maisemakuvan muutoksista, jotka aiheutuvat siitä, kun tuulivoimalat näkyvät korkeina rakenteina sijaintipaikaltaan kauas.

Kaavaratkaisun mukainen vaikutusten merkittävyyden maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu olevan suuri Ahlaisten kulttuurimaisemaan (VAMA 2021) ja kohtalainen Ahlaisten kirkonkylään (RKY 2009). Vaikutukset järvioluista on arvioitu erittäin suuriksi Uksjärvelle, suureksi Lampinjärvelle ja Isojärvelle, vähäiseksi Poikeljärvelle ja Poosjärvelle sekä Pohjajoen maisemaan. Vaikutusten on arvioitu olevan eri suuruisia eri puolilla suunnittelualuetta ja suunnittelualueen ympäristössä. Vaikutukset ovat voimakkaampia voimaloiden lähistöllä ja lievenevät kauemmaksi mentäessä.

6. Yhteisvaikutukset

Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen yhteisvaikutuksia on selvitetty varsin kattavasti yhdessä muiden lähialueella vireillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen näkymäalueanalyysia on päivitetty ja samoin kuvasovitteet on päivitetty vastaamaan kaavaehdotusta. Kuvasovitteisiin on lisätty yöajan mallinnuskuvia järviolueilta.

7. Terveysvaikutukset

Kaavaratkaisun vaikutuksia asukkaiden terveyteen ja viihtyvyyteen on arvioitu YVA-selostuksen ja kaavaluonnoksen laadinnan yhteydessä. Tuulivoimalla tapahtuvasta sähköntuotannosta voi aiheutua vaikutuksia ihmisten terveyteen lähinnä meluvaikutusten osalta. Myös rakentamisen aikana voi aiheutua vähäisiä ja väliaikaisia vaikutuksia lisääntyneen liikenteen ja rakentamisesta johtuvan melun ja pölyämisen takia. Voimaloiden aiheuttama melu- ja välke voidaan kokea häiritseväksi ja siten niillä on vaikutus ihmisten kokemaan terveyteen.

Kaavaratkaisun mukaiselle suunnitelmalle tehtyjen melumallinnusten pohjalta yli 40 dB äänitaso ei ylity yhdenkään loma- tai asuinrakennuksen kohdalla. Myöskään pienitaajuinen melu ei ylity. Kaavaratkaisun mukaisella suunnitelmalla terveyteen kohdistuvien vaikutusten merkittävyys arvioitiin vähäiseksi kielteiseksi.

8. Tuulivoimaloiden vaikutus kiinteistöjen arvoon

Suomen Tuulivoimayhdistyksen tekemän selvityksen (2021) mukaan tuulivoimahankkeiden käyttönotolla ei ole ollut tilastollisesti merkitsevää vaikutusta tuulivoimala-alueiden läheisyyteen sijoittuvien asuinkiinteistöjen arvoon. Selvitys toteutettiin vuoden 2013–2021 tehtyjen kiinteistökauppojen perusteella noin 10 km etäisyydellä kunnan merkittävimmistä tuulivoimaloista. Selvityksessä tarkasteltiin toteutuneita kiinteistökauppoja yhteensä kahdeksassa eri Suomen kunnassa, joiden alueille on rakennettu tarkasteluvuosien aikana yksi tai useampi tuulipuisto. Tutkimustuloksissa on havaittavissa epävarmuustekijöitä, sillä asuinkiinteistöjen hintaan voi vaikuttaa moni muukin tekijä. Yleisesti Suomessa vanhojen omakotitalojen hintakehitys on kasvanut ainoastaan yli 100 000 asukkaan kaupungeissa, kun taas pienemmällä paikkakunnilla arvo on laskenut yli 5 % vuosien 2010 ja 2020 välillä. (Suomen tuulivoimayhdistys 2021). Vuoden 2020 jälkeen vanhojen omakotitalojen hinnat nousivat jonkin verran, mutta ovat sen jälkeen laskeneet kaiken kokoisissa kaupungeissa (Tilastokeskus, 2023c).

9. Vaikutukset hevoselinkeinoon

Hevosilla ääniin reagoiminen on yksilöllistä. Pakoeläimenä hevosella on vaistonvaraisesti taipumus pelästyä kovia ja yllättäviä ääniä, jotka voivat aiheuttaa pelko- ja pakoreaktion. Tuulivoimaloista ei aiheudu yllättäviä ääniä, kuten esimerkiksi liikenteestä ja tiealueista saattaa syntyä. Hevosten on havaittu tottuvan tasaisiin ääniin aja hevosiloja ja tallialueita myös sijaitsee melua aiheuttavien kohteiden kuten moottoriteiden, lentokenttien ja tuulivoimaloiden läheisyydessä. Yhdysvaltojen ympäristönsuojeluviraston tutkimuksessa melun vaikutuksesta eläimiin todetaan hevosten tottuneen meluun lentokentän läheisyydessä.

Metsäautoteitä hyödynnetään tuulivoimaloiden rakentamis- ja huoltotöiden aikana, minkä vuoksi tiestölle tehdään perusparannustöitä. Tuulivoimaloiden osien kuljetukset rakennusaikana edellyttävät riittävän kantavuuden varmistamista huoltotiestöllä. Kulutusta kestävä pintakerros on yleensä 0-32 mm. Rakentamisen jälkeen teille on mahdollista tuoda kerros pienempää kiveä ja

hiekkaa, mikä ajan myötä tasoittuessa soveltuu paremmin rattailta ajamiseen ja on myös kavioille turvallisempi ja helppokulkuisempi.

Hevosiin tai muihin tuotantoeläimiin liittyvää tieteellistä tutkimusta tuulivoimaloiden vaikutuksista on olemassa hyvin vähän. Hevosten osalta on todettu ainoastaan, että niiden on havaittu tottuvan tuulivoimaoista syntyviin vaikutuksiin (ääni, välke tai muu visuaalinen ärsyke) nopeasti.

Mielipiteet

1. Mielipide 1, viisi allekirjoittajaa, 14.1.2025

Vuonna 1983 rakennetun omakotitalon seinärakenteet vaimentavat huomattavasti vähemmän matalataajuista tuulivoimamelua verrattuna uusilla rakennusmääräyksillä rakennettuun omakotitaloon. Matalataajuinen melu vaimenee ilmakehässä 1 km matkalla vain noin 0-3 dB, valtaosa tuulivoimamelusta painottuu matalille taajuuksille. Kiinteistöjemme omakotitalojen sisätiloissa STM:n asetuksessa määritellyt melun enimmäisraja-arvot tulevat erittäin todennäköisesti ylittymään. Lammin melumallinnuksessa ei ole tutkittu riittävästi STM:n asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisia asuntojen sisätilojen äänenpainetasoja. STM:n asetuksessa yöaikaiselle sisämelulle on määritetty 25 dB:n arvot, tunnin keskiarvona mitattuna.

Asuinkiinteistöjemme kohdalla myös valtioneuvoston asetuksen mukaiset ulkomelun raja-arvot tulevat erittäin todennäköisesti ylittymään. Vaadimme esitettäväksi melumallinnuksessa terssikaistoittain laaditut melumallinnukset omistamiemme kiinteistöjen sisä- ja ulkotiloissa, mallinnukset on toteutettava pahimman mahdollisen melutilanteen mukaisesti. Kaavan materiaalisissa esitetyillä melumallinnuksilla ei ole mitään tekemistä todellisen melutilanteen kanssa hankkeen toteutuessa.

Hankevastaavat eivät ole tehneet kiinteistön omistajien kanssa mitään sopimuksia osittain hankealueella sijaitsevasta kiinteistöstä. Kaavassa kiinteistön läheisyydessä, alle 200 metrin päässä sijaitsee suunniteltu voimala. Voimalan sijoittaminen näin lähelle naapurikiinteistöä on YM 4/2012 suunniteluohjeen ja MRL:n vastainen. Voimalan läheisyydestä johtuen, liikkuminen omalla kiinteistöllä voi käydä vaaralliseksi. Osa em. kiinteistöistä sijoittuu osittain tuulivoimakaava-alueen sisään, emme missään tapauksessa hyväksy kiinteistöjemme maa-alueita kaavoitettavaksi tuulivoimakaavaan. Osayleiskaava loukkaa maanomistajien lailla suojattuja oikeuksia, jopa Suomen perustuslain vastaisesti. Kaava-alue rajoittaisi maanomistajien oikeutta rakentaa tulevaisuudessa omalle kiinteistölle asuntoja ja loma-asuntoja, sillä voimaloista aiheutuva melualue ulottuu laajasti myös kaavaan määritellyn aluerajauksen ulkopuolelle.

Kaavamateriaalisissa ei ole tarpeeksi kattavasti selvitetty paikallisten asukkaiden informointia tuulivoimahankkeeseen liittyen. Alueella sijaitsee loma-asuntoja, joiden asukkaat asuvat toisella paikkakunnalla. Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksen, melun yms. ympäristöhaittojen vuoksi kaikkia asukkaita hankkeen maisemavaikutusalueella on informoitava, ja annettava mahdollisuus jättää mielipide hankkeesta. Kaavaluonnoksen kartassa on merkitty voimaloiden 5 ja 3 väliin maa-ainesten ottoalue (EO/M). Tämä maa-ainesten ottoalue on kallion päällä. Kyseinen kallio on paikallisesti tunnettu käärmeiden talvehtimispaikkana, eikä tästä ole mainintaa kaavamateriaalisissa. Alueella talvehtii erityisesti kyykkäärmeitä, jotka ovat luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. Rauhoitetun lajin esiintymisestä alueella ja lajin elinympäristön tuhoamisesta on tehtävä selvitys.

Kaavan OAS-asiakirjasta toimitetuissa kannanotoissa (1/2023) vaadittuja lisätutkimuksia tuulivoimakaavan aiheuttamista ympäristöhaitoista ei ole toteutettu, vastoin MRL 9§:n sisältövaatimuksia. Mitään tieteellisiä todisteita tai tutkimuksia tuulivoimaloista lähtevän matalataajuisen melun aiheuttamista terveyshaitoista lähialueen asukkaisiin ei ole kaavamateriaalisissa esitetty.

Kaavan mukaisten 14 kpl jopa 250 m korkeiden tuulivoimaloiden rakentaminen lähelle asutusta aiheuttaisi lukuisia ympäristöhaittoja ja vaarantaisi paikallisten asukkaiden terveyden. Kaavassa esitetyt turvaetäisyydet vakituisiin asuinrakennuksiin sekä loma-asutukseen eivät ole riittäviä.

Kaavan YVA-selvityksessä on merkittäviä puutteita, voimaloiden melu-, välke- ja maisemahaittojen, sekä esitettyjen luontotutkimuksien osalta. Erityisesti meluvaikutusten osalta selvitykset ovat erittäin puutteellisia, eikä paikallisten asukkaiden ihmisoikeuksia ole huomioitu voimaloiden sijoittamisessa mitenkään. Riittäviä turvaetäisyyksiä asutukseen ei ole käytetty, kaavaehdotuksessa voimaloiden etäisyys asutuksesta on vain n. 1 km.

Tuulivoimakaava rikkoo maankäyttö- ja rakennuslakia, sekä useilta muilta osin Suomen lainsäädäntöä, kuten jo aiemmin KHO:ssa kumotun kaavaprosessin aikana toimitetuista kannanotoista käy ilmi. Lisäksi kaava on EU:n lainsäädännön ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) vastainen.

VTT:n tutkijana toimineen DI, Denis Siposen meluntorjuntapäivillä 25.3.2015 pitämässään esitelmässä 1 on todettu, että melumallinnusohjeen YM OH2/2014 mukaisesti tehdyt melumallinnukset antavat liian pieniä meluarvoja verrattuna voimaloiden käytönaikaisiin meluarvoihin, asia on todennettu kenttämittauksin. Mielipiteen liitteenä on esitelmä "Kohti kestäväää tuulivoimarakentamista, kokemuksia ja oppia Suomen tuulivoimahankkeiden toteutuksesta". Meluntorjuntapäivät 2015, Denis Siponen, tutkija VTT.

Tuulivoimaloiden melumallinnuksesta on ympäristöministeriön ohjeessa todettu seuraavasti:

(Liite2 s.59) Mikäli tuulivoimalan ääni on laadultaan erityisen häiritsevää eli ääni on tarkastelupisteessä soivaa (tonaalista), kapeakaistaista tai impulssimaista tai se on selvästi sykkivää (amplitudimoduloitua eli äänen voimakkuus vaihtelee ajallisesti), lisätään laskenta- tai mittaustulokseen 5 desibeliä ennen suunnitteluohjearvoon (sivulla 58) vertaamista. Tuulivoimaloista lähtevän melun katsotaan olevan läh-
tökohtaisesti amplitudimoduloitua (äänen voimakkuus vaihtelee ajallisesti), joten melumallinnuksessa on esitettävä kyseinen 5 desibelin lisäys laskentatulokseen ennen suunnitteluohjearvoon (sivulla 58) vertaamista. Mielenpitemien liitteenä on Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012, Tuulivoimarakentamisen ohjeita.

Melumallinnuksessa on myös esitettävä sisämeluarvio asuinrakennusten sisältä ja sisämelun arvioinnissa tulee käyttää sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjeessa annettuja ohjearvoja. Melumallinnuksessa on esitettävä selvästi kaikki laskennassa käytetyt parametrit (käytetyt vaimennuskerroimet yms.) ja laskentatulokset on voitava mallintaa myöhemmin esitettyjen parametrien avulla riippumattoman asiantuntijan toimesta. Amplitudimodulaation (merkityksellinen sykintä) huomioon otaminen kaavan melumallinnuksesta on merkittävä puute (5 desibelin lisäys mallinnuksen laskentatulokseen).

Porin Peittoon tuulivoimala-alueella on 12 kpl 204 m korkeita 4,5 MW:n voimaloita, alue sijaitsee n. 6 km Lammista etelään. Konsulttien ja viranomaisten mukaan mitään haittoja asukkailla ei pitänyt aiheutua tuulivoimaloiden rakentamisesta. Totuus on kuitenkin toinen, sillä Porin Peittoon lähialueen asukkaat kärsivät voimaloiden aiheuttamista meluhaitoista, sekä lentoestevalojen aiheuttamasta jatkuvasta välkehaitasta. Lisäksi varjovälkkeen on todettu aiheuttavan alueella haittaa myös kuutamoina öinä. Liitteessä 3 on esitetty Porin kaupungin ympäristölautakunnalle/Porin kaupungille osoitettu 92 henkilön allekirjoittama valituskirjelmä Peittoon tuulivoimaloiden aiheuttamista ympäristöhaitoista. Liitteessä 4 on Peittoon asukkaiden lausunto 10.12.2014. Porin Peittoossa voidaan todeta selvästi tuulivoimamelun häiritsevyys vielä kilometrin päässä voimalasta. Erityisesti huomioitavaa on se fakta, että Peittoossa reilusti yli 2 kilometrin päässä sijaitsevilla kiinteistöillä on todettu tuulivoimaloiden aiheuttavan meluhaittaa. Peittoon alueeseen verrattuna, Lammilla meluhaitta todennäköisesti tulee olemaan Peittoota pahempi jos hanke toteutetaan, sillä lukumääräisesti Lammille on suunniteltu enemmän voimaloita. Lisäksi Lammille on suunnitelmassa esitetty rakennettavaksi teholtaan ja roottorin halkaisijaltaan suurempia voimaloita kuin Peittooseen.

Peittoon tuulivoimalat haittaavat myös TV-signaalia ja langattomia tietoliikenneyhteyksiä laajalla alueella Ahlaisissa, ongelma on myös Digitan tiedossa. Vaadimme nyt kaavoitusvaiheessa perusteellisempia ja yksityiskohtaisempia tutkimuksia hankkeen vaikutuksista TV-signaaliin ja langattoman tietoliikenneyhteyksien toimimiseen lähialueella.

Kaavan YVA-selostuksen kaikki maisemasovitepisteet on esitettävä valokuvissa, jotka on otettu ajankohtana, jolloin puissa ei ole lehtiä. Vain tämä antaa totuudenmukaisen kuvan maisemahaitoista varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Kaavamateriaalin liitteen 7 kuvauspiste H on suunnattu väärään suuntaan. Maisemasovite on kuvattava uudelleen siten, että maisema näkyy laajasti. Lisäksi Hallakorventieltä on esitettävä lisää maisemasovitteita, erityisesti hevostilan peltoaukean kohdalta osoitteesta Hallakorventie 152.

Kaavamateriaalissa useat maisemavalokuvat on otettu varovaisuusperiaatteita huomioon ottamatta tarkoituksenhuokaisesti katvealueilta. Kyseinen toimintatapa on asukkaiden oikeuksia vähättelevä. Kaavamateriaalissa ja YVA-selostuksessa esitettyjä tutkimuksia ei voida missään tapauksessa hyväksyä riittäväksi ympäristövaikutusten arvioinniksi. Asukkailla sekä ympäristölle aiheutuvien vakavien ympäristöhaittojen johdosta tuulivoimaloita ei pidä rakentaa Ahlaisten Lammin alueelle.

Lammille suunniteltu teollinen tuulivoima-alue on ympäri asti asutuksen saartama 1 kilometrin etäisyydellä. Myös aiemmassa kaavaprosessissa esitettyjen Suomen johtavien meluasiantuntijoiden lausuntojen, sekä muiden kiistattomien todisteiden perusteella, Lammin alueelle ei voida rakentaa tuulivoimaloita aiheuttamatta lähialueen asukkailla kohtuutonta haittaa. Edellä esitetyn perusteella vastustamme tuulivoimaloiden rakentamista Ahlaisten Lammin alueelle. Tuulivoimaloiden rakentaminen Lammille johtaisi alle 2 kilometrin etäisyydellä asuinrakennusten muuttumisen asumiskelvottomiksi.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Meluvaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.

- Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa Peittoon tuulivoimaloiden toimintaan. Ahlaisen Lammin tuulivoimaosayleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit perustuvat tämän hankkeen tietoihin. Peittoon ja Koortilän tuulivoimalat huomioidaan yhteisvaikutusten arvioinneissa.
- Porin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää tuulivoimakaavoittamisen alueella. Kaavassa osoitetaan alueita pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi. Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavoituksella tutkitaan tuulivoima-alueen toteuttamisen edellytyksiä kaavoitetavalle alueelle alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla.
- Ympäristövaikutustenarvioinnin selvityksiä on laadittu ja täydennetty lausunnoissa ja viranomaisohjauksen edellyttämässä laajuudessa.
- Havainnekuvien kuvauspaikat on valittu näkyvyysanalyysin perusteella.
- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevastaavat varautuvat rakentamisvaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.
- Hanketoimija on tehnyt sopimuksen niiden kiinteistönomistajien kanssa, joiden kiinteistöjen alueille tuulivoimaloita rakennetaan ja jonne keskeiset rakenteet kuten sähköasema sijoittuu.
- Kaavoituksen etenemisestä ja osallistumisen ajankohdista ilmoitetaan kaupungin virallisessa tiedotuslehdessä Satakunnan Kansassa, internet-sivuilla www.pori.fi, sekä sähköisellä ilmoitustaululla. Lisäksi luonnoksen nähtävilläoloaikana on järjestetty yleisötilaisuus. Osalliset ovat voineet jättää mielipiteensä luonnoksen nähtävilläoloaikana. Myöhemmin osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta muistutuksen.
- Kaavaluonnoksessa olleet maa-ainesten ottoalueet on poistettu kaavaehdotuksesta.

2. Mielipide 2, Ahlaisten Lammin Vastatuuli ry 31.1.2025

Ahlaisten Lammin Vastatuuli ry:n mielipide Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavaluonnokseen ja hankkeen toteuttamiseen on erittäin kielteinen. Jäljempänä tullaan esittämään useita perusteltuja kannanottoja puutteellisiin tai suunniteltua hanketta tukevien erittäin subjektiivisiin tietoihin.

Osayleiskaava on laadittu ns. tuulivoimayleiskaavana eli tarkoituksena on, että sitä voitaisiin käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena (MRL 77a §). Suunnitellut voimalat ovat maanpinnasta napakorkeudeltaan enintään 170 m ja kokonaiskorkeudeltaan perustuksineen enintään 250 m.

Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuisi alueelle, jossa asuinrakennukset ja loma-asuminen ympäröivät kaava-alueita tasaisesti kaikissa ilmansuunnissa. Lähimmät asemakaavoitetut alueet ovat alle kilometrin etäisyydellä. Uksjärven ranta-asemakaava-alue sijaitsee suunnittelualueen pohjoispuolella ja Lampinjärven ranta-asemakaava-alue suunnittelualueen ja VT 8:n itäpuolella. Paloheimon rantakaava sijoittuu noin 3 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueen eteläpuolelle. Kaavaselostuksen mukaan kaavalla ei muka olisi merkittäviä vaikutuksia rakennettuun ympäristöön.

Selostuksen mukaan suunnitellut tuulivoimalat eivät rajoittaisi vaikutusalueen kiinteistöjen käyttöä. Tuulivoimalat eivät myöskään aiheuttaisi kohtuutonta haittaa nykyiselle maankäytölle (s. 113). Kaavaluonnos on käytännössä sama kuin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 31.5.2021 kumoutunut kaava lukuun ottamatta sitä, että voimaloiden korkeus- ja pyyhkäisyypinta-ala ovat merkittävästi pienentyneet. Osayleiskaavaluonnoksen selostuksen perusteella voidaan selvästi todeta, että muutokset on toteutettu hankevastaavien hyödyn lisäämiseksi, eikä voimaloiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi jäljempänä esitetyllä tavalla. Voimaloiden kokoluokan kasvamisen takia niiden vaikutusalue on kuitenkin ilmeisellä tavalla laajentunut.

Kaava poikkeaa myös maakuntakaavasta jäljempänä esitettävällä tavalla. Kaavaehdotuksessa ei ole huolehdittu riittävästä etäisyydestä mm. maakuntakaavassa osoitettuihin, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeisiin alueisiin eikä varmistettu riittäviä melu-, valo- ja välkevaikutusten etäisyyksiä vakituiseen ja loma-asutukseen (vrt. vaihemaakuntakaava 1:n yleiset suunnittelumääräykset).

Kaavaehdotuksen vaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on selvitetty puutteellisesti. Selvitysten puutteellisuus koskee erityisesti melu- ja välkevaikutuksia, maisemavaikutuksia, vaikutuksia luontoarvoihin ja vaikutusalueen kiinteistöjen käyttöön sekä edellä mainittuihin liittyviä riskiarvioita. Hankkeen vaikutusten ulottuvuus on arvioitu virheellisesti ja tarvittavat suojaetäisyydet

muuhun maankäyttöön ja suojeluarvoin määritelty riittämättömiksi, eikä kaava siten täytä myöskään yleiskaavan sisältövaatimuksia. Kaava ei takaa mahdollisuuksia turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Näistä tarkemmin myöhemmin.

Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa (s. 31) kuvataan ympäristön väestön rakennetta keskittyen Ahlaisten postinumeroalueen vakinaisiin asukkaisiin. Toki selostuksessa kerrotaan loma-asuntojenkin määrä, joskin 5 vuotta vanhoihin tietoihin nojautuen. Tämän viiden vuoden aikana alueelle on rakennettu lisää loma-asuntoja. Loma-asuntojen määrän kasvu ei rajoitu ainoastaan uudisrakentamiseen, vaan etenkin Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö on houkutelut vapaa-ajan asukkaita joko ostamaan vapautuneita kiinteistöjä tai muuttamaan vakinaisessa asuinkäytössä olleiden kiinteistöjen käyttötarkoitusta vapaa-ajanasuinkäyttöön. Suunniteltu Ahlaisten Lammin tuulivoimakaava uhkaa tätä kehitystä ja alueen vapaa-ajan vetovoimaa Porin kaupunkikeskuksen välittömässä läheisyydessä.

Perustellusti Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke saattaa aloittaa alueella näivettymiskiirteen, jonka seurauksena vakituiset ja vapaa-ajanasukkaat vähentävät rahallisia panostuksia kiinteistöihin ja kiinteistöjen käyttöaste kärsii ja tämä heijastuu edelleen negatiivisesti alueen ja koko Porin talouteen. Porilaisten ja Ahlaisten alueen paikallisten yrittäjien palveluja tarvitaan aikaisempaa vähemmän. Tämän kiirteen vaikutus on nopeaa, koska osa myy palveluita sivutoimisesti päätoimisen alkutuotannon ohella. Lisäksi pitää huomata, että osa vapaa-ajan asukkaista tuo rahaa Porin talousalueelle jopa Satakunnan ulkopuolelta. Lisäksi vapaa-ajan asukas on aina potentiaalinen paluumuuttaja ja siten veronmaksaja Poriin. Näitä vaikutuksia ja riskejä ei ole juuri tuotu esille kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksessa on luvattu Porille mahdollinen vuosittain aleneva kiinteistövero tai puolikas siitä, satunnaisia kilpailutettavia töitä maanrakennusyrityksille ja lumenaurajille. Ja tietysti lisäksi vuokratuloja muutamalle maanomistajalle, joista suurin on toinen hankevastaava A. Ahlström Kiinteistöt Oy. Ironista kyllä, että nimenomaan samainen hankevastaava A. Ahlström Kiinteistöt Oy on kaavoittanut laajasti lähialueita vapaa-ajan asutukselle esimerkiksi Uksjärven ja Lampinjärven alueelle. Kaavaselostuksessa ei ole myöskään kerrottu, että A. Ahlström Kiinteistöt Oy:llä on mahdollisuus käyttää laajasti erilaisia verojärjestelyjä verojen minimointiin samalla, kun esimerkiksi suunnittelualueelta hankkeen toteutuessa lähtevät siirtolinjojen alle maitaan menettävät ihmiset kärsivät erittäin merkittäviä henkilökohtaisia taloudellisia tappioita siirtolinjojen pakkolunastuksissa ja menetettyinä pääomatuloina metsätaloudesta.

Selvitysvelvollisuudesta

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä tulee ottaa huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Alueiden käytön ja eri toimintojen ympäristövaikutukset on tarpeen selvittää ja arvioida riittävän aikaisessa vaiheessa kaavaa laadittaessa. Riittävän laaja-alainen ja perusteellinen vaikutusten arviointi kaavoituksen yhteydessä on välttämätöntä jo senkin vuoksi, että ne, joiden olosuhteisiin ratkaisu saattaa vaikuttaa, voivat arvioida eri vaihtoehtojen vaikutuksia. Olennaista on, että kaavaa laadittaessa vaikutukset selvitetään ja arvioidaan siinä määrin, että voidaan varmistua siitä, että kaava täyttää sen sisällölle laissa asetetut vaatimukset (ks. mm. KHO 2014:54, KHO 2013:184, KHO 2009:77 jne. sekä Maankäyttö- ja rakennuslaki, Ekroos-Majamaa, 2015, s. 51-55).

Kuten jäljempänä osoitetaan, tämän kaavaluonnoksen meluselvityksissä ja riskiarvioissa ei ole otettu huomioon mm. olennaisia melun ulottuvuuteen vaikuttavia tekijöitä. Selvityksissä on sivuutettu mm. melun mallintamiseen liittyvä epävarmuus ja melun merkityksellinen sykkeellisyys, joka esiintyy kansainvälisen tieteellisen tiedon perustella olennaisessa määrin kaava-alueella vallitsevissa olosuhteissa ja vaikuttaa olennaisella tavalla kaavan sisältövaatimuksiin mm. asumisen, terveyden, ekologisen kestävyyden ja ennen muuta terveyden ja turvallisuuden kannalta (Alueidenkäyttölaki/MRL 39 §).

Riittävä vaikutusten selvittäminen edellyttää hallituksen esityksen mukaan mm. mahdollisten maankäytön muutosten ja vallitsevan tilanteen välistä vaikutusten vertailua. Tällä on erityistä merkitystä nyt käsillä olevassa tilanteessa, jossa olosuhteet muuttuisivat kaavan tavoitteiden toteutuessa erittäin räikeällä tavalla. Kaavan tavoitteiden ja sisällön arviointi edellyttää myös vaihtoehtojen selvittämistä, mitä ei erikseen ole kuulemisen kohteena olevan Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnoksen osalta tehty. Asianmukaisina ja todella vertailukelpoisina vaihtoehtoina ei voida pitää yli 10 vuotta sitten tehtyjä

vertailuja mm. silloisiin voimalatyyppeihin, etenkin kun kaavaluonnoksessa selostuksessa useissa kohdissa korostetaan tuulivoimateknologian kehittymistä ja sen mahdollistamia aikaisempaan, hylättyyn kaavoitukseen verrattuna merkittävästi suurempia tuulivoimaloita. Kaavan selvitysten perusteella on voitava arvioida myös kaavan eri osien mahdollisen erilaisen toteutusjärjestyksen tai tietyn osan toteutumatta jäämisen vaikutuksia (ks. mm. Maankäyttö- ja rakennuslaki, Hallberg ym, 2015, s. 70-72). Tällä seikalla on erityistä merkitystä tässä tapauksessa, jossa tuulivoiman vaikutukset kohdistuivat laajalti maanomistukseltaan pirstoutuneille alueille.

Katsomme jäljempänä esitetyin perustein, että edellä mainitut kaavan vaikutusten selvittämiseksi asetetut vaatimukset eivät täyty kaavaehdotuksen osalta eikä kaavan vaikutusten ulottuvuutta ole hahmotettu luotettavalla tavalla. Samalla sisältövaatimusten täyttyminen on jäänyt varmistamatta MRL:n 9 §:n ja sitä koskevan soveltamiskäytännön tarkoittamalla tavalla mm. asumisen, terveyden, luonnon ja turvallisuuden osalta.

Yleiskaavan ja tuulivoimayleiskaavan erityiset sisältövaatimukset

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Vaatimusta korostaa tässä tapauksessa se, että kaava on laadittu ns. tuulivoimakaavana (MRL 77 a §). Yleiskaavan sisältövaatimuksia koskeva säännös sisältää kaavan hyväksymistä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita tarkasteltaessa on painotettava kaavoitukselle ominaista yhteensovittamisen tavoitetta. Nämä vaatimukset tulee sovittaa yhteen tavoitteena optimaalinen ratkaisu erilaisten vaatimusten suhteen. MRL ja AKL 39.2 §:ssä esitetyt vaatimukset ovat lähtökohtaisesti samanarvoisia.

MRL 77 b § korostaa, että edellytyksenä tuulivoimarakentamista suoraan ohjaavan yleiskaavan (77a §) käytölle, on sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, huolehdittava siitä, että kyseinen kaava ohjaisi riittävästi rakentamista ja muuta maankäyttöä alueella. Tätä kaavaluonnos selostukseen ei kuitenkaan tee.

Riittävyttä arvioitaessa tulisi ottaa huomioon kohdealueen ja sen välittömässä vaikutuspiirissä olevien alueiden olosuhteet sekä suunniteltu tuulivoimarakentaminen. Kaavaluonnoksessa ei ole riittävällä tarkkuudella huomioitu kaavan toteutumisen vaikutuksia Ahlaisten Lammin kaava-alueen ympäristön olosuhteisiin.

Sosiaalinen hyväksyttävyys, viestintä ja tietojen päivittäminen

MRL:n ja AKL:n mukaan kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaavaluonnoksen kaavaselostuksessa (s. 60) todetaan, että YVA-hankkeessa järjestettiin kaksi sidosryhmäpajaa (28.11.2013 ja 14.1.2015). Näiden toteuttamiseen vetoaminen vuorovaikutuksen ja hankkeen hyväksyttävyyden osalta ei voi pitää asianmukaisena menettelyä.

Yli 10 vuotta vanhoihin sidosryhmäpajoihin on asiantonta viitata, koska tällaisia olisi tullut järjestää myös osana nykyistä prosessia, jolloin Ramboll olisi saanut paremmin aineistoa päivitettäväksi kaavaselostukseen. Nyt valittu lähestymistapa vaarantaa päivitetynkin YVA-selvityksen laadun, koska ei ole kannavaa, jossa tietoa voisi välittää kasvokkain. Kyllä hankevastaavien pitäisi uskaltaa alistaa vastustusta kohtaava hanke rohkeammin yleiseen keskusteluun, jossa samaan aikaan samassa paikassa voisi olla Porin kaupungin päättäjien edustajia, virkamieskunnan edustajia, vakituisia asukkaita ja vapaa-ajan asukkaita sekä hanketta edustavia konsultteja.

Pelkästään kaavaluonnoksen esittelytilaisuudessa 9.1.2025 tuli esiin useita tilanteita, joissa kaavoituksessa olevilla konsulteilla ei ollut ajantasaista tietoa kaavoitettavasta alueesta ja sen eläimistöä jne. Havainnot ja yksityiskohtaiset tiedot, joiden pohjalta asioiden pitäisi nousta kaavaselostukseen ja YVA-arviointiin, tulevat paikallisilta ihmisiltä. Tämä ristiriita heikentää entisestään hankkeen hyväksyttävyyttä.

Kuten tämän saman Ahlaisten Lammin alueen aiemmatkaan kaavasuunnitelmat, niin tätä uusintakaan ei voi kuvata avoimeksi ja ympäröivän yhteisön kannalta yhteistyöhön perustuvaksi. Tästä parhaana esimerkkinä voidaan pitää uuden YVA-prosessin kiertämistä sekä myös sitä, että mm. Porin kaupungille toimitetussa ja nyt nähtävillä olevaan aineistoon sisältyvässä Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston UUDEN osayleiskaavaehdotuksen Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tai Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa ei mainita lainkaan esimerkiksi hankkeen ohjausryhmää. Tätä hankkeen ohjausryhmää merkittävänä toimijana korostettiin samaa aluetta koskeneen jo kaatuneen kaavapäätöksen yhteydessä.

Kaavan vaikutuspiiriä on myös ajateltu liian suppeasti. Koska Ahlaisten Lammin osayleiskaava mahdollistaisi pyyhkäisykorkeudeltaan 250 metriä korkeat voimalat, pitäisi kaavan vaikutuspiiri mieltää huomattavasti laajemmaksi kuin se nyt on ollut etenkin tiedottamisen ja vuorovaikutuksen näkökulmasta.

Kuten osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksesta selviää, kaava-alueetta ympäröi loma-asutus ja voimalaitokset tulevat näkymään lähijärvien lisäksi mm. Pomarkun ja Siikaisten alueella sijaitsevalle Isojärvelle, joka myös on merkittävä loma-asutokeskittymä. Tämän loma-asutuksen vuoksi kaavan vaikutuspiirissä on runsaasti henkilöitä, jotka eivät asu Porissa tai naapurikunnissa ja eivät siten ole suoraan paikallisen tiedotuksen vaikutuspiirissä, ja joiden oloihin tai etuihin kaava vaikuttaa.

Tästäkään huolimatta hankevastaavien suunnitelmissa kaavadokumentaation perusteella ei ollut tarkoitus pyytää virallisia lausuntoja Pomarkun ja Siikaisten kunnilta eikä myöskään Merikarvian kunnalta, jonka raja sijaitsee vain hieman hankealueen pohjoispuolella, ja jonka alueella olevia asuntoja ja mökkejä esitetään myös kaavaselostuksen kartoissa. Kaavaluonnoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella hankevastaavat eivät tunnista osalliseksi esimerkiksi Isojärvi-Seuraa, joka edustaa merkittävää osaa kyseisen alueen loma-asukkaista. Kuitenkin esimerkiksi näkemäaluemallinuksissa eli sekä valoisan että pimeänajan maisemahaitoista kärsivät alueet on esitelty selkeästi Isojärveltä.

Osayleiskaavaluonnoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan "kaavatyön etenemisestä ja osallistumisen ajankohdista ilmoitetaan kaupungin virallisissa tiedotuslehdissä sekä Porin kaupungin ilmoitustauluilla ja internet-sivuilla. Tämä suppeaan osallisten tulkintaan perustuva suunnitelma sulkee jo suoraan ulkopuolelle osan kaavan vaikutuspiirissä olevista osallisista. Esimerkiksi Maanmittauslaitoksen kiinteistötietoihin perustuva yhteystietoaaineisto on normaali palvelu, jota ei ainakaan osallistumis-suunnitelmassa mainita käytetyn tälläkään kertaan.

Poikkeukset maakuntakaavasta ja niiden yhteys luontoselvityksiin

Suunniteltu tuulivoima-alue muodostaa useissa kohdissa merkittävän ristiriidan maakuntakaavan kanssa, esimerkkejä on useita. Satakunnan maakuntakaavassa on esitetty selkeästi teollisen tuulivoimatuotantoalueen raja (Pahamäki), jolle on osoitettu vaihemaakuntakaavassa enintään 11 voimalaa, joiden enimmäiskorkeus saisi olla enintään 175 metriä. Nyt tavoiteltu 250 metrin maksimikorkeus ylittää voimassa olevan maakuntakaavan salliman enimmäiskorkeuden yli 40 %, mitä ei voi pitää vain vähäisenä ylityksenä.

Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnoksen minimimelumallinuksien tuloksilla se uhkaa tehdä maakuntakaavassa merkityn virkistystarkoitukseen tarkoitettua aluetta (s. 104) käyttökelvottomaksi, koska melutaso nousee 40-45 dB:iin ja ylittää siis lähes ulkotiloille tarkoitettujen tilojen valvonta-arvojen ylärajalle. Nykyään kyseinen alue on lähes hiljaista aluetta maakuntakaavan tarkoittamalla tavalla Uksjärven ja sen vapaa-ajan asutuksen välissä, puskuri ja suoja-alueena. Kyseisen virkistyskäyttöön tarkoitettua aluetta äänimaisema muuttuisi tuulivoimahankkeen toteuttamisen myötä dramaattisesti. Voimaloiden määrän lisäys muuttaa merkittävästi myös Uksjärven ranta-asemakaavan alueen maisemaa ja alueen luontoarvoja merkittävästi. Tätä muutosta korostaa lisäksi se, että suunnittelualueen pohjoisosissa kolme voimalaitosta on suunniteltu sijoitettavaksi maakuntakaavassa määritellyn tuulivoimalle tarkoitettua ulkopuolelle. Tällöin tuulensuunnan vaihtelukaan ei pelasta virkistysaluetta melusaasteelta samalla tavalla kuin maakuntakaava 1:n mukaisessa aluerajauksessa. Kaavaselostuksessa hankevastaavat pyrkivät vähättelemään todennäköisen haitan merkittävyyttä sillä, että virkistysaluetta ei ole vielä toteutettu. Haitan merkittävyyttä tulee tarkastella käänteisesti ja kysyä, mikä taho investoisi kyseisen virkistysalueen kehittämiseen, jos vieressä jytisevät tuulivoimalat. Vastaus on, että ei mikään taho tuhlaisi rahojaan. Eli haitta on etenkin maanomistajille merkittävä haitta ja Satakunnan luontomatkailulle menetys tilanteessa, jossa lähellä on useita mielenkiintoisia kohteita. Lisäksi haittaa pyritään vähättelemään kaavaselostuksessa seuraavasti: "...eivätkä voimalat tai niistä aiheutuva välke ole alueelle nähtävissä, mikäli metsähakkuut eivät avaa näkymiä voimaloiden suuntaan." Eli Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke aiheuttaisi toteutuessaan merkittävän haitan maanomistajalle pyrkien lisäksi rajoittamaan maanomistajan toimintaa omalla maallaan; täysin laki eräistä naapuruussuhteista (1920/26) 17 §:n vastaista toimintaa, koska melun lisäksi myös välkehaitta olisi liian suurta ja edellyttäisi voimaloiden päivittäistä pysäyttämistä välkkeen pitämiseksi hyväksyttävissä rajoissa.

Kyseinen virkistyskäyttöön tarkoitettu alue on tarkoitus myös säilyttää sellaisenaan suunnitteilla olevassa Satakunnan maakuntakaava 2050. Tuulivoimalle varattu alue säilyy myös muuttumattomana suunnitteluhetkellä voimassa olevaan maakuntakaavaan verrattuna.

Maakuntakaavaan merkityn virkistyskäyttöön alueen yhteydessä tulee huomioida alueella jo olemassa oleva virkistysreitistö. Nyt tämä reitistö kulkee alueella, joka ylittää jopa merkittävästi ulkoalueille sallitut meluarvot. Selostuksessa väitetystä poiketen reitistön kota muuttuu liian korkean melun takia käyttökelvottomaksi päiväsaikaan, kesäaikaisesta yöpymisestä puhumattakaan. Selostuksessa (s. 106) todetaan täysin virheellisesti, että kaavaratkaisu ei rajoittaisi retkeilyä palvelevien rakenteiden toteuttamista nykyisten tai suunniteltavien ulkoilureittien yhteyteen voimaloiden sijainti huomioon ottaen.

Kaavaselostuksessa (s. 104) väitetään, että luonnonsuojelualueille tai viherverkoston ekologisille yhteyksille ei aiheutuisi kaavaratkaisusta uhkaa. Tämä ei pidä paikkaansa, koska esimerkiksi Luonnonsuojelun Majavapurojen metsä -suojelualue sijaitsee käytännössä yhden suunnitellun tuulivoimalan vieressä vain n. 100 metrin etäisyydellä. Alue on liito-oravan ja euroopanmajavan elinpiiriä Tuulivoimaloita ei saa sijoittaa luonnonsuojelualueille, eikä niiden läheisyyteen.

Em. suojelualueeseen liittyen selostuksessa (s. 107) todetaan kyseenalaisesti: "Kaavaratkaisusta muodostuu vaikutuksia pintavesiin ainoastaan sähkötolppien perustusten, tiestön ja kenttien rakentamisvaiheessa. Kaavaratkaisu aiheuttaa pohjavesille vain vähäisiä vaikutuksia."

Eikö varsinaisten tuulivoimaloiden perustuksien tekemisestä aiheutuisi mitään vaikutusta pintavesiin? Lisäksi on melkoista vähättelyä kutsua voimajohtopylväitä vain sähkötolppaksi, kun ajattelee rakennetta ja perustustapaa. Metallisissa voimajohtopylväissä on reilusti sähkötolppia enemmän korroosiolle altista metallipintaa, jonka sade huuhtelee maahan ja edelleen vesistöihin.

Jo edellä mainitun tuulivoimalan lisäksi suojelualueen lähelle on suunniteltu ainakin 2-3 muuta tuulivoimalaa, joiden ympäristöstä ja myöhemmin mahdollisesti teräsbetoniperustuksista ja mm. voimaloiden siipien eroosiossa irtoavaa ruostetta, mikromuovia, hartsia, lasi- ja hiilikuituja liimoineen yms. kulkeutuvat maaperään, mutta merkittävältä osin pintavesiin. Valumavedet on johdettava pois perustuksista, jotta betoni ei haurastuisi, eikä niiden teräs ruostuisi liian nopeasti. Puhumattakaan onnettomuuksista rakennusvaiheessa tai voimalan rikkoutuessa, jolloin edellä mainittujen partikkelien lisäksi on mahdollista, että erilaisia kemikaaleja, diesel- ja voiteluöljyjä päätyy maahan ja pintavesiin. Tuulivoima-alueella käytettävät öljymäärät ovat merkittäviä: voimalan koosta riippuen yhden voimalan muuntajissa on öljyä noin 2-3 tonnia ja lisäksi tuulivoimala-alueen sähköaseman muuntajissa arvioidaan öljyä olevan noin 20-25 tonnia.

Suojelualueen osalta on huomioitava, että alue kuuluu Lampin-/Pohjajoen vesistöön, jonne kaikki Ahlaisten Lammin tuulivoima-alueen pintavedet pääosin laskisivat. Näistä pintavesistä huomattava osa laskee Majavapurojen metsä -luonnonsuojelualueen ja Holampin arvokkaan lintualueen kautta osalta ensin ojiin ja sitä kautta edelleen Pohjajokeen. Ja kuten 9.1.2025 kaavaluonnoksen esittelytilaisuudessa tuotiin esiin, Pohjajokeen nousee ja siellä elää erittäin uhanalainen taimen. Lisäksi on huomioitava, että taimen on erittäin herkkä veden puhtauden muutoksiin, tärinäan ja välkkeeseen, jota voimala-alueen rakentaminen ja toiminta tarjoaisivat vähintään 30 vuotta. Lisäksi kaavaselostuksessa todetaan, että voimaloiden ja tiestön laajentamisen tehdyn "puuston poiston jälkeen alueen hydrologia muuttuu sekä vesistökuormitus voi kasvaa." Tältäkin osin voidaan todeta, että ympäristövaikutusten arviointi tai ainakin sen tulokset on ilmaistu puutteellisesti ja epäselvästi siten, että esitettyjen ns. tulosten todellisia vaikutuksia ei ainakaan ole varmistetta.

Selostuksessa s. 107 todetaan lisäksi, että "maa- ja kallioperään aiheutuu pieniä vaikutuksia tuulivoimapuiston rakentamisvaiheessa. Vaikutukset kohdistuvat rajatulle alueelle sekä olemassa oleville tielinjoille. Ne maa-ainekset, joita alueelle joudutaan tuomaan, pyritään hankkimaan mahdollisimman läheltä soveltuvalta alueelta." 250 metriä korkeiden voimaloiden perustusten tieltä joudutaan poistamaan valtava määrä maa-aineksia. Lisäksi niin perustukset kuin voimala- ja pystytysalueet sekä tielinjat vaativat valtavan määrän kivimursketta. Kaavaselostuksesta ei selviä, onko koko valtava murskemäärä tarkoitus ajaa rekoilla alueelle vai louhia ja murskata kalliosta suunnittelualueen sisällä. Tällä kuten siirtolinjoillakin on erittäin kiinteä yhteys suunnitteilla olevaan kaavoitettavaan hankkeeseen ja lisäksi murskaamon ympäristövaikutukset maaperään, maisemaan, ympäristöön mm. meluna ja pölynä ovat merkittäviä haittoja. Nämä tiedot tulisi esittää avoimesti hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi.

Teknisen huollon osalta kaavaselostuksessa (s. 107) todetaan vertailtaessa hankkeen tietoja ja vaikutuksia vaihemaakuntakaava 1:n tavoitteisiin, että suunnittelualueelta valtakunnan verkkoon kulkeva sähkönsiirtolinja on osoitettu reitille, missä maastossa ei ole rajoittavia luonto- tai muinaismuistokohteita. Sähkönsiirtolinjan osoittamista voi pitää hyvin liioiteltuna, koska kaavaselostuksessa (s. 114) esitetty kartta on tarkkuudeltaan täysin riittämätön ja epätarkka, jotta kiinteistöjen omistajat voisivat MRL/AKL 6 §:ssä tarkoitettulla saada selville, vaikuttaako mahdollinen sähkönsiirtolinjan linjaus heidän

oloihinsa ja etuihinsa huomattavalla tavalla. Kaava- ja sähkönsiirtolinjalla on erittäin selvä syy-seuraus-suhde, joten sähkönsiirtolinjasta koko matkaltaan tulee laatia osaksi kaava-aineistoa vastaava karttaliite kuin nyt materiaaliin sisältyvästä kaavakartasta, jossa mukana on tunnistettavasti kiinteistörajat. Kaavakartassahan näkyy jo sähkönsiirtolinjan suunnitellun tuulivoimala-alueen puoleinen alku.

Satakunnan viherrakenneselvitys 2021:ssä (Satakuntaliitto ja Ahlman Group Oy, 2021) määriteltiin ekologisiin ominaispiirteisiin perustuen Satakunnan luonnon ydinalueiksi yhteensä 20 aluetta, jotka edustavat maakunnan arvokkaimpia luontokohteita hyvin monipuolisesti. Merkittäviä kokonaisuuksia muodostavat muun muassa Porin Ahlainen–Mustalahti–Pohjajoki alue. Ahlaisten Lammin tuulivoimaloiden kaava-alue sijoittuu viherkäytävälle, joka kattaa Porin ja Merikarvian rannikkovyöhykkeen Pooskerista Kuuminaistenniemeen. Käytävän merkittävimmät luontoarvot koskevat linnustoa, Natura-alueita ja pieniä luonnonsuojelualueita. Arvot ovat kokonaisuutena poikkeuksellisen tärkeitä. Myös oliviini-diabaasia esiintyy.”

”Alueen rakentaminen ja käyttö voivat vaikuttaa haitallisesti lintujen muuttoon rannikon suuntaisesti kulkevalla lintujen päämuuttoreitillä (yhteisvaikutus).” Tarkasteltaessa linnustoon liittyviä selvityksiä ja niistä kaavaselostuksessa tehtyjä johtopäätöksiä, lukija saa helposti sen käsityksen, että tunnistetaan kokonaisuuden merkitys, mutta ei nähdä metsää puilta eli yksittäisten lintulajien osalta haittavaikutuksista annetaan paljon vähäisempi kuva. Jos tarkastellaan suunniteltua hanketta suhteessa alueen osuuteen viherkäytävällä, niin se näyttää siltä, että Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke yhdessä Köörttilän ja Peittoon tuulivoima-alueiden kanssa aiheuttaisi peruuttamattoman suuren vaikutuksen viherkäytävälle. Siksi linnustoon liittyvät riskit tulisi nähdä nyt arvioitua suurempana.

Kaavaselostuksessa todetaan myös, että alueella tai sen lähetyvillä ei ole havaittu merikotkan käytössä olevia pesiä.” ”Lähetyvillä” on jälleen erittäin epämääräinen määritelmä, kun huomioidaan se, että Osayleiskaavaehdotuksen kaavaselostuksessa jo mainitaan kaksi merikotkan pesää muutaman kilometrin säteellä voimaloista. Kartoituksissa on kuitenkin jäänyt havaitsematta suunnittelualueen ja valtatie 8 välisellä pienimmillään noin 1 kilometrin levyisellä alueella pesivä merikotkapari eli erittäin lähellä.

Yleisestikin luontoselvityksistä on syytä huomioida Ahlaisten Lammin osayleiskaava luonnoksen kaavaselostuksessa tehty johtopäätös alueen tulevaisuudesta. ”Laajat luonnonalueet sekä luonnon ydinalueet pirstoutuvat, mikä voi heikentää ekologisia yhteyksiä. Elinympäristöjen pienentyminen, pirstoutuminen, muuttuminen tai katoaminen voi aiheuttaa muutoksia lajeihin, populaation kokoon ja lajien liikkuvuuteen.” Kaavaselostus antaa nyt vaikutelman, että luontoalueiden pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien heikentyminen ja muut negatiiviset seuraukset olisivat hankevastaavien mielestä hyväksyttävistä menetyksistä. Ainoa todellinen vaihtoehto on ns. nolla-vaihtoehto eli tuulivoimaloita ei alueelle rakenneta.

Maisema

Rakentamislain 5 §:n 2 kohtana on maankäyttö- ja rakennuslain 117 §:ään sisältynyt vaatimus rakennuksen kauneudesta ja sopusuhtaisuudesta (Martinkauppi, Kirsi 2025). Rakennuksen määritelmä (Rakentamislaki 113 §) sisältää myös rakennelman tai laitoksen, joka ominaisuuksiensa vuoksi edellyttää viranomaisvalvontaa turvallisuuteen, terveellisyyteen, maisemaan, viihtyisyyteen ja ympäristönäkökohtiin liittyvistä syistä.

Arvioitaessa rakennuksen soveltuvuutta rakennettuun ympäristöön ja maisemaan on kiinnitettävä huomiota ympäröivään rakennuskantaan ja maisemaan myös arkkitehtonisen muodon, massoittelemisen, mittasuhteiden, korkeuden, aukotuksen, materiaalien, rakennustavan, maastoon sijoittelun ja näkymien kannalta. Rakennussuunnittelua ei ole tarkoitus rajata ympäröivän tyyllisuunnan mukaiseksi, vaan muutkin kuin rakennustavaltaan, materiaaliltaan ja massoittelemaltaan ympäröiviin rakennuksiin sopeutuvat ratkaisut voivat olla mahdollisia.

Uusi rakentamislaki turvaa kulttuuriympäristöjen ja arvorakennusten säilymistä aiempaa kokonaisvaltaisemmin. Sen vuoksi asia on nostettu nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain 118 §:n säännöksestä rakentamisen ohjauksen lähtökohdaksi. Uutta on vaatimus ottaa suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon myös uusien kulttuuriympäristöjen ja arvorakennusten syntyminen esimerkiksi maisemallisesti kauniiseen paikkaan tai kaupungin siluettia muuttaen.

Rakentamislaki rinnastaakin suojeltuihin rakennuksiin myös Museoviraston inventointiin mukaan otettuja rakennuksia ja pyrkii siten suojelua laajempaan kulttuuriympäristön säilyttämiseen. Rakennusten ja kulttuuriympäristön turmelemiskielto on otettava huomioon myös korjausrakentamisessa. Säännök-

sestä voi saada tukea lupaharkinnan suojelumyönteiselle tulkinnalle. Turmelemiskielto tarkoittaa käytännössä sitä, ettei rakennuksen tai kulttuuriympäristön perinne-, kauneus- tai muita arvoja hävitetä. Rakennus luonnollisesti turmeltu, jos se puretaan.

Kaavaselostuksessa (s. 105) verrattaessa vaihemaakuntakaava 1:n tietojen ja osayleiskaavaluonnoksen voimaloiden sijoituksen vaikutuksia on selkeästi huomattavissa kaavaluonnoksen selostuksen merkittävin ongelma: asioita tarkastellaan lähes yksinomaan ”katse käännettynä suunnittelualueen ulko-reunalta sisäänpäin” ja vain kaksiulotteisesti karttatasolla, ehkä tarkoituksella etenkin tilanteissa, joissa korkeussuuntainen tarkastelu antaisi selkeämmät vastaukset. Selostuksessa todetaan: ”Voimalat sijoittuvat maakuntarajausta etäämmälle valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta. Suurimassa osassa tarkastelualueita maisemavaikutukset ovat vähäisiä tai kohtalaisia.” Maiseman muuttamiseen kohdistuvaa riskiä tarkastellaan todella vähättelevästi, kun todetaan 250 metriä korkean tuulivoimarinvin vaikuttavan perinteiseen pelto- ja metsämaisemaan vain vähäisesti. Voimaloiden näkyvyyttä ja niiden dominanssia maisemassa lisää se, että suunnittelualue on useita kymmeniä metrejä korkeammalla kuin Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue, toimiihan se alueellaan vedenjakajana Pohjajoen ja Uksjärven vesistöjen välillä. Muutoshan on erittäin suuri, eikä kaavan perustana olevasta arvioinnista ei selkeästi ilmene, että em. maisema-alueet ja ympäröivä asutus ja loma-asutus sijaitsevat tuulivoimakeskittymän dominanssialueella, jolla teollisen tuotantoalueen ominaispiirteiden ja mittakaava syrjäyttävät kulttuuri- ja luonnonmaiseman.

Sähkönsiirtolinjan (s.42) suunniteltu reitti heikentää valtakunnallisesti merkittävää Ahlaisten kulttuuri-maisemaa. Kun samalla suunniteltujen tuulivoimaloiden asettelu kartalla seuraa pääosin samaa kaakko-luode-suuntaa kuin Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema, heikentää se erittäin merkittävästi nykyisen kulttuurimaiseman ominaispiirteitä. Voimalat ja sähkönsiirtolinjat muodostavat erittäin hallitsevan ja poikkeavan kokonaisuuden, joka vaikuttaa hyvin negatiivisesti koko kulttuurimaiseman yleiskuvaan ja luonteeseen.

Alueen turvallisuus ja liikkuminen alueella

”Ympäristöministeriön tuulivoimarakentamisen suunnitteluun liittyvän ohjeistuksen (Ympäristöministeriö 2016) mukaan riittäväksi suojaetäisyydeksi on katsottu 1,5-kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus, mikä tarkoittaisi 375 metrin suojaetäisyyttä” luonnoksen kaavaselostus s. 110). Johtopäätöksenä on kuitenkin se, että liikkumista tuulivoimalan läheisyydessä ei olisi kuitenkaan syytä rajoittaa. Kokonaisuudessaan tuulivoimalaitoksista irtoavan jään aiheuttama turvallisuusriski on erittäin pieni, eikä se esimerkiksi estä hankealueen virkistyskäyttöä, hyvin ontuvat perustelut. Tuulivoimalan välitön lähialue voidaan kuitenkin varustaa putoavasta jäästä varoittavilla kylteillä tai alueelle voidaan asentaa varoitussalot varoittamaan ihmisiä, kun jäänputoamisvaaraa voi esiintyä. Eli kaikesta huolimatta jääputoamis- tai pikemminkin lentovaara on todellinen, mutta vastuu halutaan selvästi siirtää muille. Tämä jäänirtoamis- ja lentovaara on paljon suurempi kysymys kuin kaavaselostuksessa annetaan ymmärtää. Tämä liittyy myös MRL/AKL 77 b §:n 1 mom. 1 kohtaan Tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset: ”yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista”. Osayleiskaavaehdotuksessa ja sen kaavaselostuksessa lähdetään siitä ehdotuksesta, että tuulivoimalat voidaan varustaa tarvittaessa jäänestojärjestelmällä. Tämä epämääräinen toteamus ei ohjaa rakentamista suuntaan tai toiseen. Vaadimme, että osana Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavaprosessia laaditaan suunnitellulla voimalatyypillä ja -koolla asianmukainen jäävaaraselvitys mallinnuksineen ja laskelmineen. Tämän kaavaselostukseen liitettävän selvityksen tulosten tarkastelun ja analysoinnin jälkeen voidaan avoimesti todeta todellisen vaara-alueen laajuus, riskin suuruus sekä todeta, että mikäli Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaava joskus toteutuisi, on se varustettava rakentamista riittävästi ohjaavalla määräyksellä: Tuulivoimaloiden siivet on varustettava sulatusjärjestelmällä.

Kaava-aineistossa ei esitetä minkäänlaisia kannanottoja, esimerkiksi automaattisten sammutusjärjestelmien tarpeesta tms. voimalapalojen riskejä minimoivista toimenpiteistä. Kaavaselostuksessa ei myöskään ole esitetty selvitystä siitä, millainen on Satakunnan pelastuslaitoksen kyky miehistön ja kaluston suhteen selviytyä tuulivoimapalosta tai esimerkiksi rakennusvaiheessa syttyneestä metsäpalosta alueella. Tämä riski on merkittävä, koska alue on osoitettu tuuliseksi ja se on kaikkialta ympäröity hyvin pienillä turvaetäisyyksillä vakituisiin ja vapaa-ajan asuntoihin.

Melu ja sen valvonta

Nähtävillä oleva Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnos ei huomioi meluhaittojen riskejä Ympäristönsuojelulain 20 §:ssä mainittua varovaisuuden periaatetta noudattaen, koska osayleiskaavan perusteella pyritään sijoittamaan kohdealueelle ja asuinrakennusten välittömään läheisyyteen 14 erittäin suurta tuulivoimalaa ilman minimimelumallinnustasoa laajempaa varoaluetta. Mielestämme Ahlaisten Lammin

osayleiskaavan merkittäviä meluvaikutuksia ei ole selvitetty riittävällä tavalla (MRL&AKL 9 §), jota perustellaan tarkemmin jäljempänä.

Luonnosvaiheen kaavaselosteessa (s.174) todetaan selkeästi meluriski, että ”aerodynaaminen melu on hallitsevin lapojen suuren vaikutuspinta-alan ja jaksollisen ns. amplitudimoduloituneen (sykkivää, äänen voimakkuus vaihtelee jaksollisesti) äänen vuoksi, minkä on useassa tutkimuksessa havaittu muuten vähämeluisessa tilanteessa vaikuttavan melun häiritsevyyteen. Koska äänilähde sijaitsee korkealla, leviää melu laajemmalle kuin matalalla sijaitsevan äänilähteen melu (Suomen ympäristö 4/2007, Tuulivoimaloiden melun syntytavat ja leviäminen)”

Mahdollisia meluhaittoja arvioitaessa sivuutetaan todelliset paikalliset sääolot, joissa jo olemassa olevan Peittoon tuulivoima-alueen aiheuttamassa häiritsevässä tuulivoimamelussa on havaittu selvästi äänenvoimakkuuden suurta jyskyttävää vaihtelua eli amplitudimodulaatiota hyvinkin kaukana (useita kilometrejä) voimaloista. Asukkaiden havainnoista tekee erittäin merkittäviä se, että kuvaavat omin sanoin hyvin selkeästi sekä äänen laadun muuttumista jyskyttävämmäksi että myös havaintohetkellä vallinneita olosuhteita. Nämä kuvaukset vastaavat selvästi mm. Terveysten ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) tutkijoiden laatimissa selvityksissä esitettyjä tuulivoimamelun ominaispiirteiden kuvauksia. Näissä THL:n selvityksissä nojataan laajasti useisiin tuulivoimaan liittyviin kansainvälisestikin vertaisarvioituihin tutkimuksiin. Ruotsalaisen pitkäaikaismittauksen mukaan Ahlaisten Lammin tuulivoima-alueelle suunnitellun tapainen tuulivoima-alue tuottaa kuitenkin merkityksellistä sykintää Suomen sääolosuhteita vastaavissa olosuhteissa noin 30 % toiminta-ajastaan. Kyseisessä ruotsalaistutkimuksessa merkityksellinen sykintä oli havaittavissa noin yhden kilometrin päässä tuulivoima-alueesta sijaitsevassa mittauspisteessä. Yksin tämän perusteella voidaan erittäin todennäköisesti arvioida, että suunnitellut Ahlaisten Lammin tuulivoimaloiden aiheuttavan arvioitua suurempaa meluhaittaa ympäristölle.

Niin ikään osayleiskaavaluonnosvaiheen kaavaselosteessa (s.174) kerrotaan seuraavaa: ”tuulivoimaloiden melun on todettu olevan häiritsevää alhaisemmillä äänitasoilla kuin esim. liikennemelun. Tuulivoimalaitoksen melun häiritsevyyteen vaikuttaa tuulivoimalaitoksen aiheuttaman äänitason lisäksi esim. tuulen ja alueen muun toiminnan aiheuttaman taustäänän peittovaikutus.” Lisäksi kaavaluonnoksen kaavaselostuksessa todetaan erittäin keskeinen tuulivoimamelun häiritsevyyteen liittyvä seikka yleisenä sivuseikkana: ”odotukset asuin ympäristön äänimaisemasta vaikuttavat koettuun häiritsevyyteen”. Suunnitellun Ahlaisten Lammin osayleiskaava-alueen ympärillä on vakituisen asutuksen lisäksi merkittävä lomamökkikeskittymä.

Tuulivoimaloiden melu muuttaisi nämä rentoutumiseen ja vapaa-aikaan liittyvän hiljaisen ja rauhoittavan luonnon ääniympäristön pysyvästi ympärivuorokautiseksi kaupunki- ja teollisuusympäristöksi. Tällöin luonnonläheisen asuin- ja vapaa-ajan ympäristön luonnon tuomat terveyshyödyt (sykkeen, verenpaineen ja veren stressihormonimäärän lasku) voivat pahimmillaan muuttua terveydelle haitalliseksi stressiaiheuttajaksi.

Kaavaluonnoksen selostuksen mukaan Ahlaisten Lammin tuulivoimaloita ollaan suunnittelemassa noin 30-35 vuoden käyttöiällä (s. 13). Tuulivoimalan koneisto käsittää (s.174) mm. vaihteiston, generaattorin, muuntajat, jäähdytysjärjestelmät ja taajuusmuuttajan, jotka tuottavat pääosin mekaanista melua, joka muodostaa tuulivoimaloiden merkittävän käyntiäänien osan. Suunnitellun, hyvin pitkän käyttöiän myötä pelkästään normaali koneiston kulumisen aiheuttaa koneiston tuottaman äänen määrän lisääntymisen. Tämän lisäksi voidaan perustellusti olettaa, että ainakin joissakin koko 14 voimalan kokonaisuuteen sisältyvistä voimaloista teknisen koneiston kulumisen voisi olla poikkeuksellista ja siten aiheuttaa myös melun lisääntymisen. Toinen merkittävä tuulivoimaloiden käyntiäänien lähde on lapojen aerodynaamisen melu eli lapapinnan rosoisuus (lavan eroosio ja esimerkiksi lintutörmäyksistä aiheutuneet vauriot, likaisuus, jää) lisää melua erityisesti pienillä taajuuksilla. Lapapinnan rosoisuuden kasvusta johtuvaa melutason nousua ei huomioida laitetoimittajien melupäästöarvoissa, koska rosoisuuden ennakointi on useiden mahdollisten syiden vuoksi mahdotonta.

Melumallinnuksen tuloksien tulkinta ja analysointi on osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa jätetty kokonaan ja ilmeisesti myös tarkoituksellisesti täysin lukijan vastuulle, koska melumallinnusohjeissa käytetään tanskalaisten jatkuvaan asumiskäyttöön tarkoitettua pientalon eli omakotitalon ääneneristämisarvoja. Luonnoksen selostuksessa esitetyt meluarvot ja haitta-alue siis olettaa, että jokaisen suomalaisen kesämökin tai nukkumiskäyttöön tarkoitettua kevytrakenteisenkin piha-aitan tms. tilan julkisivun ääneneristävyys oletetaan vastaavan tanskalaisen omakotitalon julkisivun ääneneristävyyttä, riippumatta rakennusvuodesta. Kaavaluonnoksen melumallinnuksen tuloksia analysoitaessa pitää lisäksi ottaa huomioon, että osaa kaava-alueen ympäristön kesämökeistä ei ole edes alun perinkään

rakennettu ympärivuotiseen käyttöön, mikä luonnollisesti tarkoittaa rakennuksen vaipan keskimääräistä alhaisempaa äänenvaimennuskykyä. Tämä siis tarkoittaa, että osayleiskaavaluonnoksen kaavaselistuksessa esitetyt voimala-alueen ympäristöön aiheutuvat meluarvot ovat lähtökohtaisesti liian optimistiset ja tämä johtaisi kaavan toteutuessa todellisuudessa arvioitua merkittävästi laajempaan toteutuneeseen haittaan.

Useissa tutkimuksissa, myös kaavaselistuksessa mainitussa Anojanssi-hankeessa käytetty määritelmä julkisivu tarkoittaa rakenteen ulkopintaa, fasadia. Usein julkisivulla tarkoitetaan ulkoseinän uloimmaisista rakenteita, joskus koko ulkoseinärakennetta. Yhteistä näille kaikille määritelmille on umpinainen rakenne, joka erottaa ulkotilan sisätilasta. Tähän julkisivun määritelmään kiteytyy yksi melumallinnuksen tuloksen suoran hyödyntämisen ongelmista – umpinaisen rakenteen sisällä ei voi elää ja se on rakenteita tuhoava sekä asumista koskevien määräysten vastainen erityisesti, kun huomioidaan Ahlaisten Lammin osayleiskaavaehdotuksen mahdollisen toteuttamisen aiheuttaman haitan erittäin pitkä kesto, vähintään 30 vuotta.

Tähän rakenteiden umpinaisuuden ristiriitaan suhteessa asumista koskevien määräysten kanssa törmätään myös valvontatilanteissa: valvontamittauksissa kaikki läpiviennit suljetaan tai tukitaan, ilmanvaihto suljetaan jne. mittauksia varten. Saadut tulokset ovat sisätiloissa mitattuna jatkuvaa melurastusta alhaisemmat. Tämä ero korostuu painovoimaisella ilmanvaihdolla varustetuissa rakennuksissa erityisesti kesäaikaan, kun lämpötilaero on pienimmillään ja ilmanvaihtoa joudutaan tehostamaan.

Tämä ongelma koskee etenkin tuulivoimamelulle tyypillisiä äänenpainetasoja nostavia ominaispiirteitä. Ohjeiden puutteellisuus ei kuitenkaan voi olla perustelu luopua niin lainsäädännön kuin melumallinnuksia koskevan ohjeenkin korostamasta tulosten arvioinnista ja paikallisten olojen (maasto, rakennuskanta jne.) ja muiden seikkojen huomioinnista. Mallinnuskriteerien ja melumallinnuksella saatujen tulosten sisältämien riskien objektiivinen ja kriittinen arviointi sisältyy ympäristönsuojelulain vaatimukseen varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteiden noudattamisesta. Ne täytyy ottaa huomioon myös kaavan vaikutusten arvioinnissa (MRL/AKL 9§)

Ahlaisten Lammin osayleiskaavaselostuksessa ja melumallinnuksen tuloksia kuvattaessa tulisi nykyistä paljon selkeämmin tuoda esiin se, että melumallinnus on vain yksi työkalu arvioitaessa todellisen ympäristövahingon eli tässä yhteydessä häiritsevän melun riskin suuruutta ja todennäköisyyttä todellisessa ympäristössä siinä tilanteessa, kun tuulivoimalat olisi rakennettu ja käynnistetty. Hankevastaavat ja osayleiskaavaluonnoksen kaavaselistuksen laatijat eivät selostuksessa kuvaa niiden n. 1-1,3 km:n etäisyydellä voimaloista sijaitsevien asuin- ja mökkirakennusten sekä nukkumiskäyttöön tarkoitettujen rakennusten teknisiä ominaisuuksia tai vertailuja esimerkiksi melumallinnuksen ääneneneristysarvojen lähteenä olleisiin tanskalaisiin pientaloihin. Toimijoilla on jo Ympäristönsuojelulainkin perusteella selvitysohjeiden täytäntöönpanon toimintansa ympäristövaikutuksista ja ympäristöriskeistä, mutta tämän noudattaminen ei käy selville luonnosvaiheen kaavamateriaalista. Aikaa tällaisille todellista tilannetta selvittäville kenttäselvityksille olisi ollut runsaasti, koska tämä kaavaluonnos aineistoinen nojaa pääosin jo yli 10 vuotta vanhoihin taustaselvityksiin ja materiaaleihin. Tältäkin osilta voidaan todeta, että nähtävillä oleva osayleiskaavan selostus täyttää MRL/AKL 40 a §:n vaatimuksia siitä, että kaavaselistuksen tulisi sisältää mm. vaikutusten sekä tehtyjen ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot.

Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjeistoista (1107/2015) 2 § 1 kohdan mukaan melupäästön takuuarvo tarkoittaa: ”melupäästön takuuarvolla tuulivoimalan laitteiston valmistajan ilmoittamaa saman tuulivoimalatyyppin melupäästön hajonnasta johtuvan epävarmuuden huomioidaan varmuusarvoa”. Kaavaselistuksessa ei ole kerrottu melumallinnuksissa käytettyä voimalamallia ja -tyyppiä, joten sen osalta kaava-aineistossa on merkittävä puute. Valmistajan melupäästön takuuarvoa ei voi varmentaa tai tarkistaa. Tämä tieto tulisi ehdottomasti olla näkyvässä kaavaselistuksessa mallinnetun voimalan valmistavan yhtiön toimittaman tiedon jäljennöksenä. Tämän tiedon tärkeyttä korostaa se, että se mahdollistaisi melupäästön toteutumavertailun muihin kyseistä voimalatyyppiä käytäviin tuulivoima-alueisiin.

Kaavaselistuksesta ei myöskään selviä melun takuuarvosta sitä, kattaako se tuulivoimalan tuottaman melun 100 %:sesti vai sisältyykö laskennallisen melupäästön takuuarvon maksimiarvon kattavuuteen epävarmuutta. Mikäli kattavuuteen sisältyy epävarmuutta, tulee se ottaa huomioon analyysissä ja tuoda esiin myös kaavaselistuksessa. Tältäkin osin osayleiskaavaehdotuksen kaavaselistus on puutteellinen. Puutteellisuus jatkuu myös siinä, että selostuksesta ei selviä mallinnuksessa käytetty tuulennopeus, eikä myöskään tuulennopeuden vaihtelun muutoksen vaikutusta meluun ja sen leviämiseen.

Melumallinnuksen tuloksia arvioitaessa tulee lisäksi tuulivoimaloiden valmistajien toimittamien melupäästöjen takuuarvoista huomata, että melumallinnusten standardin IEC TS 61400-14 sisältävät vain

standardiolosuhteissa mitattujen tuuliturbiinityypin yksilöiden melupäästön vaihtelusta aiheutuvan epävarmuuden. Huomioitavaa on lisäksi se, että takuuarvon määrittämisen melupäästö kattaa vain sääolosuhteet, joissa turbiini ei tuota merkityksellisesti sykkivää (amplitudimoduloitunutta) ääntä. Nämäkin seikat tuovat selvästi esiin riskin, että toteutuvat melupäästöt olisivat nyt mallinnettuja meluarvoja korkeammat.

Työ- ja elinkeinoministeriön teettämässä riippumattomassa julkaisussa Tuulivoimaloiden tuottaman äänen vaikutukset terveyteen 28/2017 (ns. tuulivoiman terveys selvitys) erikoistutkija Anu Turunen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta toteaa (s. 70), että vertaisarvioituissa katsauksissa tuulivoimamelun haittojen arvioidaan lisääntyvän, kun äänenpainetaso ylittää ulkona 35 - 40 dB. Tämä on erittäin kriittinen havainto, koska Ahlaisten Lammin nykyinenkin melumallinnus tuottaa äänenpainetasoksi ulkona pahimmillaan yli 38 dB ja lähes kaikissa mallinnetuissa kohteissa lähes 38 dB Suunnittelun ohjearvoiksi ja valvonnan toimenpiderajoiksi on annettu ulkotilojen päiväajan keskiäänitasolle LAeq 7-22 35 dB ja yöajan keskiäänitasolle LAeq 22-7 30 dB. Selvästi taustamelusta erottuvalle melulle, jollaista tuulivoimamelu selvästi on, ja joka voi aiheuttaa unihäiriötä, on toimenpiderajana nukkumiseen käytettävissä tiloissa yöaikaan (klo 22-7) yhden tunnin keskiäänitaso LAeq,1h 25 dB. Lisäksi on huomioitava melun erityisominaisuudet eli mahdolliset kapeakaistaisuus- ja impulssimaisuuskorjaukset. Tässä keskeisintä on äänitasojen keskiäänitason tarkasteluajanjakso. Ulkona keskiäänitaso voi olla 9 tunnin ajanjaksona toimenpiderajoissa, mutta yhden tunnin ajanjaksolla keskiäänitaso voi olla niin suuri, että nukkumakäyttöön tarkoitettu tilassa sisätilan ääni ylittää valvonta-arvon.

Koska edellä on tuotu esiin merkittävä määrä Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen osayleiskaavaehdotukseen liittyviä meluriskejä, voidaan kysyä, mikseivät hanketoimijat noudata suunnitelmissaan ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaista toiminnanharjoittajan velvollisuutta järjestää toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta.

Edellä mainittua tukee myös Korkeimman Hallinto-oikeuden päätös (KHO 13.9.2019/4128), jossa Terveydensuojelulain ja Asumisterveysasetuksen 3 §:ssä säädettyä yleisenä arviointiperusteena melusta aiheutuva terveyshaitta oli arvioitava kokonaisuutena ottaen huomioon muun ohessa altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto. Säännöksen soveltaminen voi edellyttää, että kokonaisarviossa asetuksen 12 §:n 3 momentissa määritellystä melutasosta niin sanottuna toimenpiderajana poiketaan alaspäin.

Ympäristöhallinnon ohje Tuulivoimaloiden melun mallintamisesta toteaa, että "melumallinnuksessa voi olla useita tarkasteluvaihtoehtoja" tarkoittaen eri meluskenaarioiden laadintaa samalla voimalatyyppillä ympäristö- ja terveysriskin arvioimiseksi. Tuulivoimamelun mallintamisen ohje olettaa, että melun impulssimaisuuden ja amplitudimodulaation vaikutukset sisältyvät lähtökohtaisesti valmistajan ilmoittamiin melupäästön takuuarvoihin, eikä niiden tarkastelua tässä yhteydessä edellytetä. Huomioitavaa on se, että melun impulssimaisuuden ja amplitudimodulaation vaikutuksien huomioimista melumallinnuksessa ei myöskään kielletä. Ohjeen mukaan sanktio voidaan myös huomioida laskennan lähtöarvoissa.

Edellä esiin tuoduin perusteluina vaadimme, että Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen osayleiskaavaehdotuksen kaavaselostukseen lisätään meluriskin analysoinnin useampia melumallinnusskenaariota. Näissä erilaisissa skenaariossa tulisi käyttää erilaisia äänitasoja kuvaamaan erilaisia riskitasoja. Vertailuskenaarioiden äänitasoina tulisi käyttää laitetoimittajan "melupäästön takuuarvo" +6 db ja "melupäästön takuuarvo" +10 db. Tällainen auttaisi päättäjien päätöksenteossa heidän miettiessään varovaisuuden periaate huomioiden eri vaihtoehtoja.

Nykyisen kaavaluonnoksen selostuksen melumallinnus voidaan suoraan nimetä ylitiöoptimistiseksi skenaarioksi. Koska edellä kuvatus perusteella Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen osayleiskaavaehdotuksen mukaisen hankkeen toteutuksesta tulee aiheutumaan erittäin suurella todennäköisyydellä erittäin merkittävää ympäristön tavanomaisesta äänimaisemasta poikkeavaa, voimakkuudeltaan merkittävää sekä kestoaltaan jopa ympärivuorokautista vuosikymmeniä jatkuvaa kohtuutonta meluhaittaa kaavaluonnoksessa kuvatus alueen ympäristöön, vaadimme Lain eräistä naapurisuhteista (26/1920) 17 §:n perusteella hankevastaavia hakemaan melun ja välkkeen osalta Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaisen ympäristöluvan aikataulutettuina seurantaohjelmineen ehtona kaavoituksen jatkamiselle.

Langattomien puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien sekä televisiosignaalien toimivuus

Ahlaisten Lammin osayleiskaavaehdotuksen aineistossa vähätellään sekä langattomien puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien että televisiosignaalien toimivuuteen liittyviä riskejä. Hankevastaavat siirtävät

nämä riskit yksiselitteisesti muiden, kuten esimerkiksi Porin kaupungin, Digitan tai matkapuhelinoperaattorien vastuulle ilman selkeää suunnitelmaa, aikataulua tai sitoutumista ongelman ratkaisemiseksi, vaikka häiriöt ja ongelmat aiheutuisivat Ahlaisten Lammin tuulivoimalaprojektin toteutumisesta. Koska kaikkia näitä ongelmia ei vielä ole saatu poistettua Peittoon tuulivoima-alueen rakentamisen jälkeen, niin ongelmat kasvaisivat merkittävästi, jos Ahlaisten Lammin tuulivoimakaavoitus toteutuisi ja Ahlaisten kylän lähistölle tulisi lisää häiriön aiheuttajia. Lisäksi tulisi huomioida vielä häiriöherkkyyden kasvu Koortilän tuulivoima-alueen toteutuessa. Alueen puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien häiriöherkkyyden lisääntymisellä on suuri negatiivinen vaikutus paikallisiin yrityksiin, etätyöskentelymahdollisuuksiin kuin alueen asukkaiden arkeenkin. Huonosti toimivat puhelinyhteydet voivat pahimmillaan vaarantaa ihmisten terveyden ja jopa hengen, jos yhteydet hätäkeskukseen häiriöiden takia vaarantuvat. Riski korostuisi erityisesti kesäaikaan, jolloin Ahlaisten kylän lisäksi suunnitellun kaava-alueen ympärillä olevien alueiden vapaa-ajanasuntojen käyttöaste kasvaa. Tältä osin riski voidaan katsoa erittäin kriittiseksi.

Edellä mainittu ongelmien ratkaisusuunnitelma aikatauluineen ja seurantavelvoitteineen tulee liittää kaava-aineistoon hankevastaaviin kohdistuvan uhkasakkovaatimuksen kera.

Vastine:

- Mielipide merkitään tiedoksi.
- Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijoittuvat alle kilometrin etäisyydelle osayleiskaava-alueen rajasta. Ahlaisten Lammin osayleiskaava-alueella lähinnä on Uksjärven ranta-asemakaava-alue ja sen lähimmille tonteille rakentaminen on toteutunut noin 1,085 km etäisyydelle tuulivoima-alueen reunasta.
- Voimaloiden korkeuden muutos on huomioitu selvityksissä ja vaikutusten arvioinneissa.
- Kaavaluonnos noudattaa maakuntakaavan keskeisiä tuulivoima-alueiden sijoittamisperiaatteita, eikä osayleiskaavaratkaisu ole ristiriidassa maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa. Ahlaisten Lammin tuulivoimapuistossa maankäyttöratkaisu on täsmäntynyt, kun maakuntakaavaa tarkemmassa suunnittelussa (YVA ja osayleiskaava) on tutkittu yksityiskohdaisemmin voimaloiden sijoittumisedellytyksiä. Kaavaehdotuksessa on laadittujen selvitysten, palautteen pohjalta poistettu kaksi tuulivoimalaa alueen pohjoisosasta. Kaavaratkaisu on edelleen maakuntakaavan keskeisten sijoittamisperiaatteiden mukainen.
- Kaavaluonnoksessa selvitetään vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia ja vaikutuksia arvioidaan merkittävilta osin. Selvitykset on laadittu ja täydennetty lausunnoissa ja viranomaisohjauksen edellyttämässä laajuudessa.
- Väestöön ja asutukseen perustuvat tiedot on päivitetty viimeisimpien saatavilla olevien aineistojen perusteella.
- Ahlaisten Lammin tuulivoimalat eivät estä palveluiden käyttöä ja kehittämistä tuulivoima-alueen ulkopuolella eikä se estä ympäröivän alueen yritystoimintaa.
- Sähkönsiirtolinjojen alle jäävästä alueesta maksetaan lakisääteinen korvaus.
- Kaavaehdotuksessa on osoitettu maankäyttöä pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaisille alueille, joille on suunniteltu 12 tuulivoimalan rakentaminen. Kaavassa on osoitettu myös luonnonsuojelualueita, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita ja muinaismuistoalueita.
- Kaavaehdotuksen kaavamääräyksiin on lisätty kaavamääräys, että rakentamisluvan yhteydessä tulee esittää vesienhallintasuunnitelma pintavesien valunnan laadun ja määrän säilyttämiseksi ennallaan.
- Riskeihin varaudutaan ohjeistetuilla toimintatavoilla sekä teknisillä ratkaisuilla. Nykyaikaisissa tuulivoimaloissa on rakenteellisia ratkaisuja, joilla öljyn joutuminen maaperään on estettävissä. Lisäksi öljyn määrää ja mahdollisia vuotoja seurataan reaaliajassa automaatiojärjestelmän kautta, josta tiedot pinnantasosta välittyy reaaliaikaisena valvomoon. Näin varmistetaan, että mahdolliset vuototapaukset huomataan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
- Maa-ainekset, sekä mahdollisuuksien mukaan myös betonin kiviaines pyritään hankkimaan lähialueen ottoalueilta, jolloin kuljetusmatkat jäävät mahdollisimman lyhyiksi.
- Toiminnassa olevat Tahkoluoton ja Peittoon puistot ovat vaikuttaneet lintujen muuttoreitteihin ja suhteessa niihin Ahlaisten Lammin hankkeella, heti Peittoon puiston pohjoispuolella, voidaan arvioida olevan enää vähäinen vaikutus.
- Tehtyjen selvitysten ja vaikutusarvioinnin perusteella Ahlaisten Lammin suunnittelun alueen tuulivoimaloiden etäisyydet seudun merikotkan pesäpaikkoihin ovat riittävät ottaen huomioon yleisesti käytössä olevat suositukset ja ohjeistukset. Ahlaisten Lammin kaavalla ei siten ole heikentäviä vaikutuksia merikotkan reviireihin.
- Melu- ja maisemavaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.

- Kaavaselostusta on ehdotusvaiheessa täydennetty poikkeustilanteitten osalta. Tuulivoimalat on varustettu erilaisilla turvatoiminnoilla, jotka pysäyttävät voimalan häiriötilanteessa. Lisäksi voimalan ohjausjärjestelmään on aseteltu erilaisia turvallisuuteen liittyviä raja-arvoja, jotka pysäyttävät voimalan, jos raja-arvo ylittyy. Turvallisuuteen liittyviä raja-arvoja ovat esimerkiksi liian kova tuuli, roottorin ylinopeus, lapojen jäätyminen ja tärinä. Mahdollisia onnettomuustilanteita varten alueelle varmistetaan pelastustoimelle ympärivuotinen kulkukelpoisuus sekä turvataan sammutusveden saatavuus. Hankkeen tuulivoimaloiden turvallisuusratkaisuista tullaan rakentamislupavaiheessa tekemään erillinen palotekninen suunnitelma. Pelastusviranomaisen edellyttämät vaatimukset huomioidaan hankkeen jatkokehityksessä.
- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevastaavat varautuvat rakentamislupavaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.

3. Mielipide 3, kolme allekirjoittajaa 30.1.2025

Ahlaisiin ei mitään tuulimyllyjä! Tuhoaa metsät, eläimet ja ihmisten asumisen ja lomailun kesämökilään. Pilaa maiseman todella. Viekkä ne merelle siellä tilaa. Perikunnan metsä tuhoetaan. Liian lähellä asutusta.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnoksen mukaan kaava-alueesta suurin osa on merkitty maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla jatkuu metsänkasvatus kuten nykyiselläänkin. Tuulivoimaloiden rakennuspaikat on osoitettu erikseen rajatuille tuulivoimaloiden alueille maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Sähkönsiirto tuulivoimalaitoksilta alueen keskellä sijaitsevalle sähköasemalle toteutetaan maakaapeleilla, jotka sijoitetaan teiden yhteyteen.

Alueelle on erikseen merkitty luonnonsuojelualueet, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvoja sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Ne rajataan rakentamisen ulkopuolelle.

Kaavoitettavalla alueella ei ole asutusta eikä loma-asutusta. Lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijoittuvat noin kilometrin etäisyydelle voimaloista. Tämä kaava tutkii Ahlaisen Lammin alueelle sijoitettavaa tuulivoima-alueita. Tuulivoimalat sijoitetaan kiinteistöille, joiden käytöstä hanketoimijalla on voimassa oleva sopimus.

4. Mielipide 4, kaksi allekirjoittajaa 31.1.2025

Vastustamme Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnosta. Uudessa kaavassa esitetyt 6,6 kw voimalat ovat teholtaan yli kaksinkertaiset vanhassa kaavassa esitettyihin 3kw voimaloihin. Teho- ja kokoero on siis merkittävä. Kuitenkin, uusien voimaloiden sijoituspaikka ja etäisyydet ovat melkein tismalleen samat kuin vanhassa kaavassa.

Kaava-alue on asutuksen suhteen aivan liian ahdas. Vakituiset sekä vapaa-ajan asunnot ympäröivät kaava-alueita, jotka suunnalla, jonka lisäksi etäisyydet voimaloihin ovat todella lyhyet. On selvää, että alue ei ole sopiva tämän luokan tuulivoimaloille. Mielestämme asia oli näin jo edellisen kaavan kyseessä ollessa, tilanne sen kuin pahenee uuden ehdotuksen myötä.

Alle kolmen kilometrin etäisyydellä voimaloista sijaitsee 214 asuin- tai lomarakennusta ja maks 1,3 km säteellä noin 50 asuinrakennusta. On todennäköistä, että projektin toteutuessa useat näistä asuinrakennuksista muuttuvat asuinkelvottomiksi. Väittämän pohjaksi löytyy todistusaineistoa Ahlaisten Peittoon voimala-alueelta!

Melumallinnuksilla on saatettu saada aikaan tarpeeksi alhaiset melutasot, jotta hanke juuri ja juuri täyttää laissa annetut raja-arvot. Mallinnuksissa ei ole huomioitu koneiston ja voimaloiden liikkuvien osien kulumisesta johtuvaa melun lisääntymistä. Melun lisääntymistä voinee perustellusti pitää erittäin todennäköisenä. 4-6 db varmuuskertoimen lisääminen mallinnuksiin lienee sopiva, jotta voidaan varmistua siitä, että melu ei ylitä, eikä tule ylittämään säädettyjä raja-arvoja. Vaihtoehtoisesti pyydämme esittämään kiistattomat todisteet siitä, että melu ei lisääny ajan kuluessa.

Melumallinnuksissa ei ole huomioitu amplitudimoduloitua melua. Ympäristöministeriökin ohjeistaa tällaisissa tilanteissa lisäämään laskenta- ja mittauksilukseen 5 desibeliä ennen kuin sitä verrataan suunnitteluohjearvoon. Asia mielestämme korostuu tämän kaavan tilanteessa, jossa asutusta on melko runsaasti aivan lähellä suunniteltuja voimaloita.

Voimaloiden sijoituessa erittäin lähelle asutusta, on olemassa merkittävä riski asukkaiden ja eläinten terveyden vaarantumiseen. Fyysisen terveyden lisäksi on myös tiedossa stressitekijät, jotka voivat aiheuttaa ongelmia mielenterveydessä. Tämän on otettava huomioon vaikutusten arvioinnissa.

Mielestämme selvitykset kyseisten lajien osalta ovat vaillinaiset. Selvityksessä luetellaan ja kuvataan aluetta sekä sen kasvillisuutta. Se, että todetaan esimerkiksi liito-oraville jäävän käytäviä, joiden kautta se pääsee siirtymään pois alueelta, ei kuitenkaan vastaa oleelliseen kysymykseen, eli siihen selviävätkö populaatiot maaston rajun muokkaamisen ja voimaloiden aiheuttaman melun, väkkeen ja värinöiden aiheuttamista muutoksista.

Selvitys näiden lajien potentiaalisesta mahdollisuudesta säilyttää nykyiset elinympäristönsä tulee arvioida selvemmin, sekä selvittää mitä vaikutuksia voimaloiden sijainnilla elinympäristöjen välittömässä läheisyydessä lajeille on.

Ahlaisten kulttuurimaisema sijaitsee hyvin lähellä kaava-aluetta, etäisyys lähimmistä suunnitelluista voimaloista on 700 metriä sekä 3,3 km Ahlaisten kirkonkylän valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Yhteisvaikutus Peittoon voimaloiden kanssa suurelta osin pilaa nämä arvokkaat ympäristöt. Arvioissa mm. todetaan että "ajan kuluessa tuulivoimaloihin voidaan tottua ja ne saatetaan jopa mieltää osaksi uudenlaista kulttuurimaisemaa". Melko irvokas lausunto. Kokemuksemme mukaan, asia ei ole näin.

Edellä mainittujen kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten vuoksi katsomme, ettei kaavaa voi hyväksyä.

Kaava-alue sisältää runsaasti erilaisia arvokkaita luontokohteita. On selvää, että kyseiset kohteet ja pienympäristöt kärsivät mahdollisesta teollisen tuulivoimatuotantoalueen perustamisesta niiden välittömään läheisyyteen. Kaava-alueella sijaitsee lepakoiden elinympäristöjä, kuten myös viisi liito-oravien elinympäristöä. Lepakot ja liito-oravat tuskin voivat selvitä hankkeen toteutuessa.

Karvianjoen vesistöön kuuluva Pohjajoki sijaitsee aivan kaava-alueen läheisyydessä. Joessa esiintyy uhanalainen luontainen meritaimenkanta. Vastaavia jokia on jäljellä enää vähän, ja jäljelle jääneistä kuuluisi pitää huolta ja tarpeen mukaan suojella ihmisen tekemiltä muutoksilta ja uhkilta.

On merkittävä puute, että YVA-aineistossa ei ole lainkaan selvitetty voimaloiden vaikutusta jokeen, sen eliöstöön ja kaloihin. Ei ole vaikea kuvitella, että ainakin välke ja infraäänit vaikuttavat kaloihin. Mielestämme kaavan vaikutuksia pitää selvittää myös vedenalaisen maailman kulmasta tarkasteltuna ja selvitettyinä.

Pimeäkuvasovitteen kuva, sellaiseksi sitä aineistossa kutsutaan, ei ole pimeässä otettu. Miksi? Suomessa pimeää aikaa on kuitenkin merkittävä osa ajasta.

Vaikuttaakin siltä, että kuvilla yritetään eri keinoin vähentää maisema- ja näkymävaikutuksia. Pyydämme korjausta asiaan, jotta kansalaisille välittyvä totuudenmukaisempi kuva todellisuudesta hankkeen toteutuessa. Pimeäkuvasovitteita Keikveden lisäksi tulisi olla ainakin Uksjärveltä, Lampinjärveltä sekä Isojärveltä. Hankevastaavat tätä mahdollisesti vastustavat, ihan syystäkin.

Yllä selostetut huolenaiheet ympäristölle, asutuksen läheisyys ja entistäkin suunnitelmaa tehokkaammat ja isommat voimat huomioiden, esitetty kaava ei näkemyksemme mukaan mitenkään voi olla toteuttamiskelpoinen, ja tulee siten hylätä.

Vastine:

- Mieliä pidetään tiedoksi.
- Voimaloiden sijoittaminen on varmistettu melu- ja väkellämallinnuksin, sekä havainnekuvin, näkyvyysalueanalyysin sekä näihin liittyviin vaikutusten arviointeihin.
- Meluvaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.
- Kaavan hyväksymisestä päättää Porin kaupunginvaltuusto.
- Pimeän ajan kuvat on lisätty havainnekuvaliitteeseen Uksjärveltä ja Isojärveltä.
- Vaikutukset liito-oravaan ja lepakkoon on arvioitu vähäisiksi.
- Tuulivoimalat ovat suomalaisessa maisemassa vielä uusi asia ja suhtautumisessa tuulivoimaloihin on suuria yksilöllisiä eroja. Jotkut kokevat ne häiritsevämpänä kuin toiset. Yhtä totuutta maisemavaikutusten merkittävyyteen ei ole.

- Pimeän ajan kuvasovitteet tehdään kuvakäsittelyllä, jotta mallinnettavat kohteet ja maisema saadaan erottumaan.

5. Mielipide 5, kaksi allekirjoittajaa 31.1.2025

Mielipiteenämme ilmoitamme, että vastustamme Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavaluonnosta. Uudessa kaavassa esitetyt 6,6kw voimalat ovat teholtaan yli kaksinkertaiset vanhassa kaavassa esitetyihin 3kw voimaloihin. Teho- ja kokoero on siis merkittävä. Kuitenkin, uusien voimaloiden sijoituspaikka ja etäisyydet ovat samat kuin vanhassa kaavassa (paitsi kolmen voimalan sijainnin muutos 20 metrillä=käytännössä merkityksetöntä).

Alue on asutuksen suhteen erityisen ahdas. Periaatteessa tuntuu mahdottomalta, että näin ahtaaseen paikkaan pystytään millään tavalla sovittamaan kyseinen määrä voimaloita aiheuttamatta kohtuutonta haittaa ihmisille, luontoa ja eläimiä unohtamatta.

Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista sijaitsee 187 asuin- tai lomarakennusta. Lisäksi on huomioitava, että vain yhden kilometrin pintaan asuinrakennuksia on lukuisa joukko. Käytännön tasolla lienee selviö, että projektin toteutuessa useimmat näistä asuinrakennuksista muuttuvat asuinkelvottomiksi. Melumallinnuksilla, joiden maine on kyseenalainen, on saatettu saada aikaan tarpeeksi alhaiset melutasot, jotta hanke juuri ja juuri täyttää laissa annetut raja-arvot. Huomionarvoista on, että mallinuksissa ei ole huomioitu koneiston ja voimaloiden liikkuvien osien kulumisesta johtuvaa melun lisääntymistä. Täten vaadimme kyseisen efektin lisäämistä mallinuksisiin, tai melun takuuarvon laskeamisessa vähintään 5 db ylitystä, jotta voidaan varmistua siitä, että melu ei ylitä, eikä tule ylittämään säädettyjä raja-arvoja.

Lisäksi on syytä mainita, että melumallinuksissa ei ole huomioitu amplitudimoduloitua, siis ajallisesti vaihtelevaa ääntä. Ympäristöministeriökin ohjeistaa tällaisissa tilanteissa lisäämään laskenta- ja mitaustulokseen 5 desibeliä ennen kuin sitä verrataan suunnitteluohjearvoon. On vaikea kuvitella tilannetta, jossa Ahlaisten Lammin kaavan osalta kyseisen ohjeen noudattamatta jättäminen olisi perusteltua.

Monet ovat myös satsanneet melkoisia varoja siihen, että voivat toteuttaa elinkeinoaan ja elämäntapaansa hevosten parissa.

Hankkeen toteutuessa suuri osa tästä kaikesta tuhoutuisi. Mitä arvoa on hevosharrastajan kiinteistöllä jos 250 metriä korkeat voimalat ja niistä lähtevät voimakkaat äänet ovat ympäri vuorokauden läsnä? Tässä on myös kyse heidän omaisuuden suojastaan ja mahdollisuudestaan jatkaa valitsemaansa elämäntapaa. Pyydämme tästä aihealueesta erillistä selvitystä, ja samalla kartoittamaan esimerkiksi 6 km säteellä asuvien hevosen omistajien näkemykset asiasta tutkimustarkoituksessa.

Kaava-alue risteää lounaassa arvokkaan Holampin kanssa. Holampilla on erityisiä kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvoja. Se on todettu linnustollisesti merkittäväksi alueeksi. Alueella on tehty myös havaintoja uhanalaisesta huuhekajasta. Hanke vaarantaa tämän linnuille tärkeän alueen olosuhteet.

Erikseen haluamme tuoda huolenamme esiin euroopanmajavan tilanteen, jonka elinpiiri sijaitsee kaava-alueella ja joka kuuluu silmälläpidettävien lajien joukkoon. Selostuksessakin mainitaan lajin olevan arka, rakentamisaikainen häiriö sekä tuulimyllyt saattavat heikentää sen elinmahdollisuuksia. Käytännössä erittäin mittavat maanrakennustyöt ja maaston raju muokkaaminen sekä voimaloiden melu ja välkevaikutukset nähdäksemme tuhoaisivat lajin elinmahdollisuudet alueella. Kaava ei näiltä osin ole hyväksyttävissä.

Kaava-alue sisältää 46 arvokasta luontokohdetta, sekä useita erilaisia suoluontotyypppejä. Vaikka tarkalleen kyseisille alueille ei ole voimaloita suunniteltu, on selvää, että kyseiset elinympäristöt kärsivät mahdollisesta teollisen ympäristön perustamisesta niiden välittömään läheisyyteen. Myös II- ja III-luokan lepakoalueet sijaitsevat kaava-alueella. Lepakot tuskin voivat selvitä hankkeen toteutuessa.

Pahamäen alueella sijaitsee retkeilyreitistö. Hankkeen toteutuminen pilaisi reitistön. Esimerkki löytyy Ahlaisten Peittoosta, voimaloiden rakentaminen alueelle on vähentänyt merkittävästi alueen reitistön käyttökelpoisuutta ja käyttöä. Vaikutukset vesiluontoon, Pohjajoki. Kaavaluonnoksessa tai liitteissä ei löytynyt selvitystä jokiluontoon aiheutuvista vaikutuksista. Alueen lounaisosassa virtaa Pohjajoki, johon laskee valumavedet kaava-alueelta Holampin kautta, joki laskee Keikvedenlahden kautta mereen. Kaava-alue sijaitsee lähimmillään noin 300 metrin päässä ja voimalat noin 1 km päässä joesta. Pidämme erittäin tarpeellisena sitä, että selvitetään mitkä ovat esitetyn kaltaisten voimaloiden vaikutuk-

set Pohjajoen jokiluontoon, sekä lajeittain että kokonaisuutena. Kokonaisuutena tarkasteltaessa korostuu infraäänien, välkeen ja värinöiden vaikutus joen eliöstöön ja kaloihin. Pohjajoessa elää luontainen meritaimenkanta, laji on uhanalainen.

Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeella olisi toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia Isojärvelle.

Voimalat näkyisivät suureen osaan järveä ja suurelta osin pilaisivat maiseman. Ei ole löytnyt tietoa siitä, onko Porin kaupunki pyytänyt lausuntoa Pomarkun tai Siikaisten kunnilta, joiden alueella Isojärvi sijaitsee. Jos ei ole pyydetty, mielestämme toimintapa on täysin moraaliton, ja esitänkin että sekä Siikaisten että Pomarkun kunnilta, kuten myös Isojärven asukkaita laajalti edustavalta Isojärviseurary:ltä, pyydetään lausunnot hankkeesta.

Pori on alueen keskuskaupunki, ja näen sen erityisesti tässä roolissa olevan velvoitettu kuulemaan asiassa naapurikuntia ja Isojärviseuraa.

Uutuutena uudessa ehdotuksessa on muutettu pimeään ajan maiseman havaintokuvia. Niitä on ainoastaan yksi, ja kuva ei ole pimeää maisema, vaan hämärä maisema. Kokemuksemme mukaan, nimenomaan pimeään ajan maisemavaikutukset välkkyvine valoineen ovat maisemavaikutuksista jopa häiritsevempiä kuin pelkän valoisan ajan näkymät.

Tästä syystä pidämme erittäin tärkeänä, että tehdään oikeat pimeäkuvasovitteet, ja mallinnetaan ne myös niille paikoille, joissa ne aiheuttavat dramaattisia vaikutuksia. Korostamme tässä, että pohjana on käytettävä pimeäkuva, eikä hämäräkuva kuten nyt on tehty. Uksjärvelle vaikutus arvioidaan erittäin suureksi, Lampinjärvelle suureksi kielteiseksi sekä Isojärvelle suureksi. On melko ironista, että näistä kohteista ei ole mallinnettu pimeäkuvasovitteita.

Esimerkit: Lampinjärveltä, Uksjärveltä, Ahlaisten Haukiluodon ja Keikvedenlahdelta otetuissa kuvissa jokaisessa on etualalla niemi tai saari jonka taakse osa voimaloista häipyä.

Lampinjärvellä 7/14,

Keikvedenlahdella 7/14,

Haukiluodon edustalla 9/14,

Uksjärvellä 3/11.

Miksi puolet voimaloista on haluttu häivyttää sovitekuvista? Uksjärven kuvasovitteen sektorikartta ei vastaa kuvasovitetta, kuvassa näkyy ainoastaan 11 voimalaa. Olisi kohtuullista, että Uksjärven dramaattinen näkymä kuvattaisiin siinä laajuudessa, kuin se hankkeen toteutuessa olisi.

Yleisesti ottaen, huomioiden kritiikkimme kuvasovitteiden suhteen, pidämme todella ikävänä ja moraalittomana piirteenä tätä asioiden esitystapaa, jossa mielestämme selvästi yritetään laimentaa ja vähentää maisemavaikutuksia, jotka monin osin ovat dramaattisia. Kyseinen tapa vie uskottavuutta myös muilta selvityksiltä. Asiaa vielä riittäisi siitä, miksi melkein kaikki kuvat ovat vastavalokuvia?

Edellisessä, KHO:n kumoamassa kaavaehdotuksessa ja sen prosessin aikana paljastui, että Satawind Oy:n taustalla toimi venäläisperäinen yritys Olanco Oy kahden kolmanneksen omistusosuudella. Kyseisen yhtiön jäljet johtavat Venäjän, nykyisin jo rikolliseksi todettuun hallintoon. Olanco Oy:n tilinpäätöstietojen perusteella yhtiö oli lähinnä epämääräinen pöytälaattikofirma. Satawindin toimitusjohtaja Kokkila oli tehnyt vuosikausia läheistä yhteistyötä Porin kaupungin kanssa, mutta ei tietävästi ollut tätä, kieltämättä merkittävää asiaa, tuonut esille. Olisi pitänyt. Venäjän hyökättyä Ukrainaan Kokkila on ilmoittanut Satawindin irtisanoutuneen yhteistoiminnasta Olanco Oy:n kanssa. Toimijoiden taustat huomioiden, on syytä epäillä ovatko asiat niin kuten kerrotaan. Ovatko yhtiöt tehneet takaisinostosopimuksen tai muun optionaalisen järjestelyn?

Uhka on todellinen. Ison maailman ympyröissä esimerkiksi Renault myi osuutensa Venäjän toiminnoista yhdellä eurolla venäläiselle toimijalle sopimuksella, joka mahdollistaa takaisinoston 5-6 vuodessa.

Turvallisuushuokkaan ja toimijoiden epäluotettavuuteen vedoten, pyydämme Porin kaupunkia sopimustechnisesti varmistamaan, että hankkeen toteutuessa hanke, tai siihen liittyvät yritykset eivät tulevaisuudessa joudu venäläisten yritysten tai henkilöiden käsiin missään tarkoituksessa.

Voimaloiden sijoituessa erittäin lähelle asutusta, on myös todettava merkittävän terveystarpeen olevan läsnä, aiheeseen liittyy myös psyykinen terveys. Tämä on otettava selkeästi esiin vaikutusten arvioinnissa.

Viitaten ensimmäiseen kappaleeseen, uudessa kaavassa esitetyt voimalat ovat huomattavasti edellisessä kaavassa 2015 esitettyjä isompia. Kasvaneet voimalat kasvaneine haittoineen, vanhentuneet

luontoselvitykset ja yhteisvaikutukset muiden tuulivoima-alueiden kanssa edellyttävät uutta YVA-selostusta.

Lopuksi haluamme todeta, että kaavoitukseen ja YVA-selostukseen osallistuvilla viranomaisilla on vastuu paikallisten asukkaiden lailla suojattujen oikeuksien toteutumisesta. Mielestämme nämä oikeudet eivät toteudu, eikä kaava täten ole hyväksymiskelpoinen...

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Voimaloiden sijoittaminen on varmistettu melu- ja välkemallinnuksin, sekä havainnekuvin, näkyvyysalueanalyysin sekä näihin liittyviin vaikutusten arviointeihin.
- Voimaloiden korkeuden muutos on huomioitu selvityksissä ja vaikutusten arvioinneissa.
- Laadittu melumallinnus on Ympäristöministeriön hallinnon ohjeiden mukainen
- Ahlaisten Lammin tuulivoimalat eivät estä palveluiden käyttöä ja kehittämistä tuulivoima-alueen ulkopuolella eikä se estä alueen yritystoimintaa.
- Ahlaisten Lammin tuulivoimalat eivät estä asuin- ja lomarakennusten käyttöä.
- Luonnonsuojelualueet on huomioitu kaavassa eikä niille ole osoitettu muuta maankäyttöä. Kaavamääräyksissä huomioidaan luonnonsuojelualueiden säilyminen.
- Selvitykset on laadittu ja täydennetty lausunnoissa ja viranomaisohjauksen edellyttämässä laajuudessa.
- Majavapurot YSA-alue on myös euroopanmajavan elinpiiriä. Laji on arka, ja rakentamisai-kainen häiriö sekä tuulimyllyt elinpiirillä saattavat heikentää majavan elinmahdollisuuksia YSA-alueella, mutta tutkimustietoa tuulivoimaloiden vaikutuksesta majaviin ei ole.
- VTT on tehnyt kirjallisuusselvityksen tuulivoiman terveysvaikutuksista Suomen Tuulivoi-mayhdistyksen toimeksiannosta (16.8.2013). Selvityksen mukaan tuulivoiman äänitaso ei suoraan vaikuta tuulivoimalan lähellä asuvien asukkaiden terveyteen.

6. Mielipide 6, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Mielipiteeseen on liitetty otteita Uutislutsin Yleisötalaisuudesta kertovasta jutusta (16.1.2025, Ahlaissa vastustettiin fiksusti). Mielipiteessä esitetään huomioita yleisötalaisuudesta.

1) Tuulivoimaloiden korkeuksia on nostettu aiemman kaavataistelun jälkeen, joten myös kaikki melu- ja välkehaitat sekä näkyvyyshaitat lisääntyvät entisestään. Luonnoksessa esitetään enint. 14 tuulivoimalaa, napakorkeus enint.170 m ja perustuksineen enint. 250 m.

2) On outoa, että paikalla ei ollut hanketoimijoiden Satawindin eikä A. Ahlströmin edustajat, vaan keskustelun puheenjohtajana toimi kaupunginjohtaja Lauri Inna, ikään kuin hanketoimijoiden edustajana. Alun perin oli ilmoitettu, että Yleisötalaisuudessa on kaavoitusyksikön edustuksen lisäksi hanketoimijan puolelta läsnä Satawind Oy:n toimitusjohtaja Jussi Kokkila.

3) 2 km suojaetäisyys. Onhan Porin kaupunginvaltuusto tehnyt päätöksen siitä, että vähimmäisetäisyyden tulee olla kaksi kilometriä". Porin yleiskaavapäällikkö Kirsi-Maria Viljanen toteaa sen olevan poliittinen periaatepäätös vailla juridista merkitystä. Sehän oli valtuuston päätös kuten muutkin juridiset päätökset. (Olin lehterillä seuraamassa.) Yleiskaavapäällikön toteamus on asenteellinen hanketoimijoita puolusteleva, vaikka pitäisi puolustella kunnan asukkaiden oikeutta turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön (mm. kuntalaki).

4) Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema on Ahlaisten kylän status. Ministeriön tuulivoimaa koskeissa ohjeissa sanotaan selkeästi, että tuulivoimaa ei tule rakentaa kulttuurimaisema-alueille! Onko kaavaosasto kenties unohtanut tämän ohjeen? https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/1931910/2_Ahlaisten+kulttuurimaisema_L1_kulttuuri-+ja+luonnonar-vot.pdf/ee08377a-aae4-4df5-9584-5d044f38e3b0

5) Hiljaiset alueet. Ahlainen ja rajanaapuri Merikarvia maakunnallisesti merkittäviä hiljaisia alueita, luokiteltu v.2004 HiljaPisassa (Hiljaisuuden keitaat Satakunnassa) maaseutumaiseksi hiljaiseksi alueeksi.

6) Ahdistava vainoaminen. Vuosikausia jatkuva porilaisten asuin- ja elinoloja väheksyvä kiusaaminen ja vainoaminen aina vain uudestaan samalla Ahlaisten Lammin tuulipuistohankkeella täyttää mielestäni jopa rikoslain pykälän vainoamisesta. Tässä vainoaminen koskee useita tuhansia Porin asukkaita ja kunnan jäseniä. Vainoamiseen syllistyy, jos toistuvasti uhkaa, seuraa, tarkkailee, ottaa yhteyttä tai muuten näihin rinnastettavalla tavalla oikeudettomasti vainoaa toista siten, että se on omiaan aiheuttamaan vainotussa pelkoa tai ahdistusta.

7) Kaavoituskatsauksen (3/2024) mukaan: Suunnittelutehtävien lisäksi kaavoitus osallistuu kaupungin elinvoiman ylläpitämiseen ja kehittämiseen, rakentamisen laadunvalvonta- ja lupaprosesseihin sekä monipuolisesti erilaisiin rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin kohdistuviin selvityksiin ja hankkeisiin. Kaikki tuulivoimarakentaminen ihmisten olemassa olevien niin vakituisten kuin loma-asuntojen ympärille, ja aina liian lähelle, halveksii asukkaiden oikeutta turvalliseen ja terveelliseen asuinympäristöön. Tämä vähentää jokaisen asukkaan elinvoiman ylläpitämistä koska alueet ihmisasumusten ympärillä muuttuvat teollisuusalueiksi! Eikä todellakaan "puistoiksi" niin kuin niitä harhaanjohtavasti nimitetään!

Porin kaupunki vahvistaa kilpailukykyä ja elinvoimaa edistämällä yritysalueiden, satamien, matkailun ja virkistyskäytön kasvun edellytyksiä. Työssä huomioidaan muun muassa luontokadon ja ilmastomuutoksen torjumisen haasteet. Kaikki tuulivoimarakentaminen ihmisten olemassa olevien asumusten ympärille halveksii myös matkailun ja virkistyskäytön edellytyksiä, niin Ahlaisissa kuin Merikarviallakin johon Lammin voimalat myös vaikuttaisivat haitallisesti, Pohjansahaan ja Lammelaan lähimmät voimalat n.3-4 km päässä. Infraäänit kulkeutuvat n.30 km.

- Lisäksi tuulivoimarakentaminen siinä laajuudessa mitä se Suomessa ympäriinsä on, kun tuulivoima "puistoja" rakennetaan peräperää kuntarajoista toiseen, on jo aiheuttanut merkittävää LUONTOKATOA. Ei ole ihme, että metsiemme hiilinielut ovat jo muuttuneet päästölähteiksi, kun kaikki metsät ympäriltä kaadetaan, maaperät monimuotoisine kasvustoineen revitään ja möyhennetään, kalliot murskataan ja niin edelleen, koko luonto tuhotaan, jotta näihin laajoihin avohakkuu-aukkoihin päästään "istuttamaan" jatkuvasti korkeampia ja tehokkaampia tuulivoimaloiden hirviötorneja! Istuttamaan noin miljoona kiloa teräsbetonia maan sisään, jotta nämä "jättihirviötornit" pysyisivät pystyssä! Tämä on sitä itsepetokselista ns."vihreää siirtymää" jota toivotetaan.

Kukaan ei julkisuudessa ole halunnut/uskaltanut tuoda esiin totuutta todellisesta luontokadon aiheuttajasta eli laajoista tuulivoimateollisuusalueiden rakentamisesta kaikkialle pitkin suomenmaata. On hyvä, että EU on jo moittinut Suomea, jonka metsät ovat jo muuttuneet päästölähteiksi! Tuulivoimarakentaminen tuhoaa nopeasti luontoa ja ihmisten sekä koti- ja villieläinten terveyttä ja olosuhteita. Ihmisten terveyshaitoista ei vaan haluta puhua eikä edes myöntää koska se vaarantaa kaikkialla tuulivoimayrittäjien voitontavoittelut ja miljoonabisneksillä pelaamiset.

8) Tuulivoimabisnes on pohjattoman ahneuden toimintaa hanketoimijoilta, maanomistajilta, kunnilta yms. Siinä uhrataan surutta kaikkien asumisolot ja terveys sekä luonnon monimuotoisuus aiheuttaen tahallista luontokatoa, ympäri suomenmaan ja "hyväveli-korruptiopelit" kaikkialla pyörii pyörii pyörii...

9) Vuosikausia jatkuva Tuulivoima-pelien pelaaminen on pohjattoman ahneuden vastuutonta pelaaamista kaikenikäisten asukkaiden terveyden ja elinolojen kustannuksella. Sekä luonnon arvojen ja luonnon monimuotoisuuden kustannuksella. Kenenkään olemassa olevia koti- ja mökkiympäristöjä ei pidä uhrata eniten tarjoaville pelaajille.

On muistettava, että tuulivoimalat voidaan myydä välittömästi eteenpäin kenelle tahansa ulkomaiselle sijoittajataholle, ja moneen kertaan. Siinä tuleekin pienellä maanomistajalla ns. hätä käteen, kun ei enää tiedä kuka ne maidensa vuokrat rahat minäkin vuonna heille maksavat, - jos edes maksavat, kun tuulivoimaloiden omistajat ovat ensin suomalaisia, sitten ranskalaisia, sitten saksalaisia, puolalaisia, kiinalaisia, jne.. Ja maanomistajaparka ei pysty edes estämään sitä.

On myös ymmärrettävä, että tuulivoimaloiden aiheuttamat terveysriskit ja vakavat terveyshaitat koskevat kaikkia ihmisiä, myös maitansa hanketoimijoille vuokranneita maanomistajia, jotka asuvat tuulivoimateollisuusalueiden ympäröimänä. Tuulivoimaloiden infraäänit nykytiedon ja mittausten perusteella kulkeutuvat jopa 30 km:n päähän. Jokainen voi piirtää ympyrän 30 km:n säteellä Ahlaisten Lammin ja Peittoon tuulivoima-alueista ja laskea kuinka monia tuhansia ihmisiä asuu voimaloiden melu- ja haittavaikutusalueilla. Pienet lapset ovat vieläkin suuremmissa vaarassa kuin isot aikuiset. Myös useilla vanhuksilla on terveys jo muutenkin heikentynyt. Sydäntahdistinpotilaille erittäin haitallisia jopa kuoleman aiheuttavia, tiedän tapauksen.

Porissa/Merikarvialla/Siikaisissa on jo liikaakin tuulivoima-alueita, joita irvokkaasti "puistoiksi" kutsutaan. Porin Peittoon on alusta saakka aiheuttanut asukkaille monia ongelmia, puhumattakaan kaikista merituulivoimaloiden suuruudenhulluista hankkeista pitkin Porin ja Merikarvian rannikkoalueita. Eivät ne Tahkoluodonkaan merituulivoimalat ongelmattomia ole asukkaille. Tahkoluodon voimaloista aiheutuu maan tärinää/värinää jopa Merikarvialla saakka rantatontilla asuville asukkaille. Tiedän tapauksen.

Kun Siikaisten Jäneskeitaan tuulivoimaloiden "puisto" eli oikeammin sanottuna tuulivoima-teollisuusalue aloitti toimintansa joutui Merikarvian puolella useampi perhe pakosta jättämään kotinsa ja muuttamaan kauas pois tuulivoimaloiden aiheuttamien vakavien terveyshaittojen takia. Surullisin esimerkki

oli 10-henkisen lapsiperheen pakkomuutto itse rakentamastaan rakkaasta kodistaan pois. Kukaan ei turhan takia jätä lähes uutta isoa kotitaloaan tyhjiilleen!

Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke on hylättävä ikuisiksi ajoiksi ja annettava kaikille porilaisille ja merikarvialaisille yhtäläiset ja tasa-arvoiset elinolosuhteet omissa kodeissaan. Kaikilla Ahlaisten asukkailla ja siitä 30 km:n säteellä asuvilla on oikeus elää rauhassa ja maaseudun hiljaisuudessa edelleenkin, ja kenelläkään ei ole oikeutta piirittää jättikorkuisilla tuulihirviötorneilla kenenkään kotiympäristöjä.

Ahlainen ja rajanaapurinsa Merikarvia ovat maakunnallisesti merkittäviä hiljaisia alueita, jotka luokiteltu HiljaPisassa (Hiljaisuuden keitaat Satakunnassa) maaseutumaiseksi hiljaiseksi alueeksi v.2004 . Pysyköön ne edelleenkin hiljaisina alueina ilman tuulivoimaloiden aiheuttamia melupäästöjä ja niiden terveyshaittoja.

Kaikkia lapsia ja heidän huoltajiaan on suojeltava turmiollisilta terveyshaitoilta. Kaavoittajat, virkamiehet valtuutetut, teillä on suuri vastuu jokaisesta lapsesta ja kunnan asukkaasta. Lasten ja heidän vanhempiansa terveys- ja elinolot on turvattava yhdenvertaisesti kaikkialla.

10) Suojelualueiden perustaminen on vastuullista toimintaa, jota myös tulevaisuuden lapset arvostavat. Luonnonperintösäätiö osti aivan vuoden 2017 lopulla kaksi aluetta suojeluun Satakunnasta. Toinen on Porolansuon palsta Harjavallassa ja toinen Majavapurojen metsä Ahlaisissa Porissa. Myös Majavapuroiksi nimetty alue Ahlaisissa oli netissä metsätilat.fi-sivustolla myynnissä, sekin tarjouskilpailussa. Tämä noin 10 hehtaarin alue saanut kasvaa omassa rauhassaan viimeiset 40 vuotta, osa siitä paljon pitempäänkin. Myyjä oli tyytyväinen alueen suojeluratkaisusta – tässäkin tapauksessa säätiön tarjous nousi täpärästi korkeimmaksi. Majavapuroihin kuuluu monikerroksista sekametsää suurine ylispuineen ja hieman tiheämpää vanhaa metsää, jota luonnehtivat suuret haavat; näiden välissä on umpeutuvia, viehättäviä metsäniittyjä ja nuoremman lehtimetsän alue. Alueen halki virtaa useita puroja ja maastoutuvia oja. Alue on eläinlajistoltaan mielenkiintoinen. Liito-oravan jätöksä löytyi tarkastuskäynnillä kolmesta eri paikasta – metsässä on mahdollisesti kolme erillistä liiturieviiriä. Lisäksi alueen eteläpuolen maisemaa on muuttanut euroopanmajava nostamalla veden metsään, minkä seurauksena on syntynyt runsaasti luonnon monimuotoisuudelle tärkeää lahoppua. Alueella on myös majavapato ja pesäkeko. Säätiön suojelualueille haetaan luonnonsuojelulain mukainen rauhoitus päätös. Jokamiehen-oikeuksista suojelualueilla on sallittu marjojen ja ruokasienten poimiminen. Kiellettyä pääsääntöisesti on kasvien tai kasvosien ottaminen, eläinten häirintä, maaperän vahingoittaminen, leiriytyminen ja moottoriajoneuvoilla ajaminen. Säätiön turvissa alueiden suojelu on kahden lukon takana – niiden säilymisen turvaa sekä luonnonsuojelulaki että säätiölaki. Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyy säätiöiden säännöt ja valvoo säätiöiden toimintaa. Säätiöiden rahankäyttöä valvoo myös poliisihallitus. Säätiön hallitus vastaa säätiön tarkoituksen toteuttamisesta sääntöjen mukaisesti. Euroopanmajava on Satakunnan maakuntaeläin. Arvostakaamme ja iloitkaamme sen esiintymistä Ahlaisissa. Euroopanmajava (Castor fiber) on Euroopan alkuperäinen majavalaji. Euroopanmajavia on Suomessa noin 1 000, lähinnä Satakunnan alueella elinympäristönään makeanveden vesistöt. Majava suosii eniten metsien ympäröimiä, seisovia tai hitaasti virtaavia vesialueita, mutta kykenee elämään asuillaakin seuduilla. Kaikista edellä mainituista syistä Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston hanke on haudattava lopullisesti.

11) Hyvät herrat Peter Ahlström ja Jussi Kokkila, - vetoan ihmisyyteenne ja toivon yhä, että luopuisitte Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston hankkeesta kaikkien lasten ja heidän vanhempiansa terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin puolesta. Sekä myös Ahlaisten arvokkaan luonnon sen kauneuden ja monimuotoisuuden puolesta nyt ja aina myös tuleville sukupolville. Arvostan suuresti Antti Ahlströmin elämäntyötä, jossa hän otti huomioon aina myös asukkaiden elämää. Noormarkun kauniissa Ruukin puiston isossa muistokivessä lukee: ANTTI AHLSTRÖMIN LUOVA SUURTYÖ SÄILYY VELVOITTAVANA SUKUPOLVELTA TOISELLE. Miksi ette siis perustaisikin Luonnonsuojelualuetta sille alueelle, joka vapautuisi tuulivoimarakentamiselta? Näin Antti Ahlströmin luova suurtyö jatkuisi erittäin arvostettavana myös nykyisten jälkeläidensä toimesta ja arvostuksesta Ahlaisten alueiden kaunista Luontoa kohtaan. Ja Satawind Oy hankkeen osalta yksityiset maanomistajat myös voisivat myydä maa-alueitaan muodostettavaksi Luonnonsuojelualueeksi, jolloin tulevat sukupolvet olisivat myös teille erittäin kiitollisia ja arvostaisivat tekoanne.

Anna Lahja tulevaisuuden lapsille jotta hekin tuntisivat Luonnon Rakkauden.

Katso ympärillesi

- rakasta Luontoa

joka annettu kaikille

- rakasta Luontoa

kuin sekin Sinua.
 Miksi tekisit pahaa muille
 kun et tee sitä itsellesikään?
 Miksi tuhoaisit muiden elinolot
 kun et tee sitä itsellesikään?
 Miksi et antaisi elävien olentojen
 elää kauneuden harmoniassa?
 Luonto monimuotoisuudessaan
 ylt ympäriinsä meitä rakastaen
 iloa – onnea - voimaa antaen
 maassa – puussa – vesissä
 ilmassa - jykevissä kallioissa.
 (Maagi Grahn 29.1.2025)

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Melu- ja välkemallinnukset on päivitetty uusille voimalatyypeille.
- Yleiskaavan laatiminen on kunnan tehtävä (AKL 36 §).
- Satawindin toimitusjohtaja Kokkila oli läsnä tilaisuudessa.
- Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaava-alue ei sijoitu Ahlaisten kulttuurimaisema-alueelle.
- Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen teemaraportissa (Melutasoltaan hiljaiset alueet sekä pimeään taivaan alueista, Satakuntaliitto 2024) ei ole suunnittelualueelle tai Ahlasiin esitetty hiljaisia alueita.
- Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa muiden tuulivoima-alueiden toimintaan. Vaikutustenarvioinnissa lähialueiden hankkeet huomioidaan niiltä osin, kuin hankkeilla on yhteisvaikutuksia Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaavan kanssa.
- Ei ole tieteellistä näyttöä siitä, että tällaisissa ympäristöissä esiintyvät infra-äänitasot aiheuttaisivat terveyshaittaa, eikä esimerkiksi toistaiseksi tehdyissä väestötutkimuksissa oireilun ole havaittu olevan yleisempää lähellä tuulivoimaloita.
- Porin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää tuulivoimakaavoittamisen alueella. Kaavoituksella tutkitaan tuulivoiman edellytyksiä alueelle.
- Luonnonsuojelualueet on huomioitu kaavassa eikä niille ole osoitettu muuta maankäyttöä. Luontoselvitysten perusteella selvitetty luontokohteet ja elinympäristöt on merkitty kaavakartalle ja huomioitu määräyksin.
- Tuulivoimaloiden toimintaa sitoo Suomen lainsäädäntö myös mahdollisissa myyntitilanteissa.

7. Mielipide 7, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Huomioni kiinnittyi luontoselvityksessä siihen, että muuttolinnut ovat unohdettu uusimmassa tekstissä. Mielestäni keväisin ja syksyisin alueen läpi virtaa runsaslukuiset hanhi-, joutsen- ja kurkipopulaatiot. Samoin Pohjajoen, lohijoen unohdus on melkoinen puute luontoselvityksessä ja se on korjattava. Miten taimen reagoi välkkeeseen ja maaperässä siirtyvään ääneen. Vaikka kotini on noin 2 km päässä myllyjen keskittymästä (4kpl) niin, onko äänen vaikutusta terveyteen arvioitu uusimpien tutkimusten valossa vai luotatteko vain ja ainoastaan melumallinnuksen tuloksiin.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Selvityksiä on laadittu ja täydennetty lausunnoissa ja viranomaisohjauksen edellyttämässä laajuudessa. Linnustoselvityksiä on laadittu maastokaudella 2025 ja Pohjajoelle on laadittu kalastoselvitys.
- Meluvaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.

8. Mielipide 8, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Kaavoitettu alue on sijoitettu liian lähelle asutusta. Se aiheuttaa runsaasti erilaisia haittatekijöitä asutukselle. Porissa on edelleen voimassa kahden kilometrin etäisyys asutuksesta, sitä ei ole muutettu.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Käynnissä olevassa kaavoitusprosessissa selvitetään kaavan merkittävät vaikutukset ja ne huomioidaan suunnittelussa. Merkittävät vaikutukset selvitetään mm. luonto, melu- ja välkeselvi-tyksillä ja niiden vaikutusarvioinnilla.
- Kahden kilometrin etäisyys asutukseen on Porin kaupungin valtuuston poliittinen päätös. Kaa-voituksella voidaan tutkia myös vaihtoehtoa, joka poikkeaa tästä päätöksestä.

9. Mielipide 9, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Ahlaisten kaupunginosan asukkaana haluan ottaa lyhyesti kantaa kaavaluonnokseen.

Kaavaluonnos vaikuttaa olevan huolella laadittu ja siinä otetaan ennakoivasti kantaa mahdollisiin kriit-tisiin kaavaa koskeviin kannanottoihin. Niihin ei siis ole tarpeen enemmälti puuttua. Muutamia yksityis-kohtia kuitenkin haluan nostaa esille ja vielä harkittavaksi.

Vaikuttaa siltä, että voimalayksiköiden etäisyyksiä asutukseen on tulkittu suosituksiin nähden joustavasti. Yksiköiden sijoituksessa olisi syytä pitää tiukasti kiinni minimietäisyyksistä asutukseen pikem-minkin minimietäisyyksiä laajentaen kuin pienentäen, kuten nyt vaikuttaa olevan asian laita.

Luontonäkökulmasta lintujen muuttoreitistöä ei ole selvästikään otettu huomioon riittävällä tavalla eikä myöskään uhanalaisen linnuston pesimäoloja. Näihin olisi syytä kiinnittää huomiota lopullisessa ratkai-sussa.

Vaikutus kalatalouteen – lähistöllä olevan Pohjajoen osalta – ei ole otettu kantaa.

Kun tuulivoimapuisto aikanaan mahdollisesti toteutuu, on erittäin tärkeää ottaa huomioon sähkön syö-tön linjauksissa alueen maaseutuelonkeinojen tarpeet. On vaarana, että syöttölinjat tuhoavat maaseu-tuelinkeinojen harjoittajilta toimintaedellytyksiä vakavassa määrin. Syöttölinjojen osalta korvaukset maanomistajalle ovat haittaan nähden minimaalisia, joten maanomistajien kanta pitää ottaa vakavasti huomioon.

Syntyviä haittoja mahdolliseen sotilaallisen puolustukseen nähden ei ole kaavaluonnoksessa otettu huomioon riittävästi. Mahdolliset tutkahäirinnän tekijät ja muut sotilaalliset näkökulmat on syytä sel-vittää perusteellisesti.

Tuulivoimalan suunnittelun taustalla oleva toimija ei liiketoiminnan historian näkökulmasta vaikuta luo-tettavalta. Viimeisten vuosien taloustiedot indikoivat tappiollista ja vähäistä liiketoimintaa. Historiasta on tunnistettavissa myös ulkomaisen toimijan vaikutus osana yrityksen omistajuutta, joskin se julkisten tietojen mukaan on poistunut. Kun mahdollinen voimala-alueen toteutus lähtee liikkeelle, on varmis-tettava sen operoijan kyky hoitaa liiketoiminta ja rakentaminen nykyiset turvallisuuspoliittiset linjauk-set huomioonottavalla tavalla.

Yleiskannanottona totean vielä tarpeen edetä hankkeessa kyläyhteisön näkemykset huomioon ottavalla tavalla, välttämällä kaikin mahdollisin keinoin melu- ja valohaittaa sekä toteuttaa kaikki rakenteet luontoa ja kestävästä kehitystä kunnioittavalla tavalla.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä voimalarakenteen sähköverkkoon liittämisenä, jossa on tärkeää ottaa huomioon maanomistajien etu. Tuulivoimarakentamisessa on lähtökohtaisesti huolehdittu yksi-köiden sijoittamisessa maanomistajille sovitut korvaukset, mutta syöttölinjojen osalta neuvotteluase-mat ovat olleet heikkoja. Tässä tapauksessa maanomistajien osalta pitää pyrkiä syöttölinjojen osalta samaan korvaustasoon, kuin tuulivoimayksiköiden maanomistajille tulevat korvaukset ovat, sekä nou-dattaa maanomistajien tahtoa linjojen sijoittelussa.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Nykyinen kaavaratkaisu perustuu YVA-vaiheen vaihtoehtoon 3, jossa oli mukana 14 voimalaa. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen laadittujen selvitysten ja vaikutusarviointien perusteella voima-lamäärä on laskettu 12.
- Selvityksiä on laadittu ja täydennetty lausunnoissa ja viranomaisohjauksen edellyttämässä laa-juudessa.
- Sähkönsiirtolinja on kaavoitettavalla alueella esitetty ohjeellisena ja sen tarkempi sijainti mää-ritetään suunnitelmien tarkentuessa. Maanomistajille määritellyt korvaukset perustuvat lakiin.

- Puolustusvoimilta on pyydetty lausunto ja lausunnon edellyttämät asiat huomioidaan jatko-suunnittelussa.
- Saatua palautetta ja tehtyjen selvitysten mukaisia vaikutusten lievennyskeinoja pyritään huomioimaan jatko-suunnittelussa.

10. Mielipide 10, yksi allekirjoittaja 26.1.2025

Satakunnassa ja varsinkaan Porin seudulla ei juuri järviä ole. Nyt suunnitellun Lammin - se on btw Lamppi - tuulivoimapuistoalueen läheisyydessä sen sijaan on useita järviä, myös Pohjajoki ja mm. Keikvesi ja niiden äärellä runsaasti vapaa-ajanasutusta, joka tulee kärsimään vähintään korkeiden myllyjen valosaasteesta. Alueen läheisyydessä on kyläasutusta, johon kohdistuu myös meluhaitat eikä varsin järeän rakentamisen jäljet varsinaisesti ympäristöä kaunista. Maaseudun rauhan ja luontoym-päristön valinneet menettävät sen, mikä heille on arvokasta.

Mietityttää myös, miten tällainen maastokohde ylipäätään valitaan tuulivoimalle... eivät kaikki ilmaku-vissa olevat tyhjä korven tapaiset sovellu / ole tarkoituksenmukaisia tuulivoimalle.

Vai onko paineita ja kiinnostusta luoda uusia yhtiöitä, kun ensin Pori Energia myydään ulkomaiselle sijoittajalle ja kohta sähkön hinnat hyppää 😊 Kuluttajat maksavat hintaa tästä kehityksestä monella tavalla.

Olen kehittämisen puolesta, mutta ihan aina ei kannata puuhata, joskus kannattaa pysähtyä mietti-mään kokonaisuutta ja kolikon molempia puolia.

Toivottavasti tuulisuuskarttojen ääreltä poistutaan tutkimaan maastoa ja ympäristöä laajemmin, ja toi-vottavasti kansalaisia oikeasti kuullaan eikä vain kuitata kuulemistilaisuuksia pidetyksi.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Melun ja välkkeen vaikutuksiin on vastattu yleisvastineissa.
- Saatu palaute on huomioitu kaavaehdotuksen laadinnassa.

11. Mielipide 11, yksi allekirjoittaja 29.1.2025

Arvoisat päättäjät, en tule hyväksymään tuulipuistoa Ahlasiin. Minulla on mökki, josta on arviolta mat-kaa myllyihin 2 km, nyt kun olette nostamassa lakikorkeutta 250 m:iin aiheuttaa se melua, matkapu-helin-, tv-signaaliin häiriöitä. Kiitos ei myllyjä Ahlasiin.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Melun vaikutuksiin on vastattu yleisvastineissa.
- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotan-nossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevastaavat varautuvat rakentamisvai-heessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mah-dollisten häiriöiden poistamiseksi.

12. Mielipide 12, kaksi allekirjoittaja 31.1.2025

Perheemme asuu lähellä aiottua tuulivoimapuistoa. Asutamme vuosisatoja vanhaa sukutilaa, jossa on aina ollut eläimiä ja maanviljelystä. Tässä paikassa on kiinni koko omaisuutemme. Tällä hetkellä tilalla on hevosia ja harrastamme niiden kanssa tällä alueella. On huoli, että jos tuulivoimapuisto toteutuu, niin monta asiaa tapahtuu. Tilan arvo laskee, kulttuurimaisema katoaa ja jatkuva välke mahdollisine äänineen häiritsee rauhaamme. Ennen kaikkea terveydelliset vaikutukset

sekä meille että hevosille tuovat kovaa lisästressiä. Hevoset ovat hyvin herkkiä aistimaan ja stressaan-tumaan saaliseläimen perimän johdosta (kyllä, myös kesyhevosten käyttäytymiseen vaikuttaa koko hevosiän ajan) ja myös lisääntyminen häiriintyy helposti.

Toivomme todella, että myös meidän mielipiteemme otetaan huomioon tässä asiassa, jotta voimme jättää tämän paikan lapsillemme yhtä elinvoimaisena ja terveenä ympäristönä, mitä itse olemme sen saaneet kokea eli ilman aiottua tuulivoimapuiston läheisyyttä.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Hevoselinkeinon huomioimiseen ja kiinteistön arvoon on vastattu yleisvastineissa.

13. Mieli-pide 13, kaksi allekirjoittaja 31.1.2025

Mielipiteenämme ilmoitamme, että vastustamme osayleiskaavaluonnosta Ahlaisten Lammin Emme toivo emmekä halua tuulivoimaloita niin sanotusti "takapihallemme". Vastustuksemme syitä ovat muun muassa voimaloista lähtevät äänet, humina, valot, varjot ja välke. Toki myös ihanan kauniin maalais-maisemamme pilaantuminen sinne kuulumattomilla elementeillä. Lisäksi tuulivoimaloiden läsnäolo alentaisi kiinteistöjemme arvoa. Ilman voimaloita rantatontillamme olisi huomattavasti parempi myyntiarvo. Yleisesti emme ole tuulivoimaa vastaan, mutta tässä tapauksessa paikka on aivan väärä. Kyse ei ole syrjäisestä erämaasta, vaan pienestä kaistaleesta metsää runsaiden asuin- ja lomakiinteistöjen välissä.

Vastine:

Mieli-pide merkitään tiedoksi.

Melu-, välke-, maisemavaikutuksiin ja kiinteistön arvoon on vastattu yleisvastineessa.

14. Mieli-pide 14, Lampin kyläyhdistys ry 31.1.2025

Yleinen mieli-pide hankkeesta ja kaavaluonnoksesta

Lampin kyläyhdistys ry vastustaa Ahlaisten Lammin tuulivoimahankesuunnitelmaa ja sijoittamista lukuisten haittavaikutusten takia ja siksi kyläyhdistyksemme vastustaa Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymistä.

Hevoset ja niihin liittyvä toiminta

Kaava-alueen välittömässä lähiympäristössä on monia hevostiloja, joissa yhteensä on reilusti yli 100 tallipaikkaa. Osa hevostiloista toimii omistajansa harrastuksen pohjalta, mutta useimmilla hevostiloista kyse on selkeästi elinkeino- ja yritystoiminnasta. Toiminta voi perustua tallipaikkojen vuokraukseen ja hoitoon, valmentamiseen, hevosten kasvattamiseen jne. tai erilaisten toimintojen yhdistelmiin. Tilojen keskittyminen samalle alueelle on hevostoiminnalle tyypillistä. Keskinäisen yhteistyön ja tuen lisäksi keskittyminen mahdollistaa helpommin erilaiset yhteishankinnat kuljetuksineen jne. Lisäksi keskittymä tarjoaa myös yksityishenkilöille mahdollisuuden hevosharrastukseen, kun talli- ja perusylläpito on ratkaistavissa pelkällä kuukausimaksulla. Lampin ja Ahlaisten sekä ympäristön etuna on hevoselle rauhallinen elinympäristö sekä Porin ja sen kaupunginosan Noormarkun läheisyys ja hyvät liikenneyhteydet valtatie 8:n kautta.

Yksi tärkeä syy hevoskeskittyminen kasvamiselle on riittävän suuren asiakaspotentiaalin syntyminen erilaisille alalle kriittisille palveluille, kuten esimerkiksi kengitysepäät, pätevät eläinlääkäri- ja valmentajapalvelut. Hevostilakeskittymän merkitystä aluetaloudelle kuvataan The British Horse Society -organisaation laatimassa ohjeessa "Wind turbines and horses for planning officers and developers" eli Tuulivoima ja hevoset – ohje kaavoittajille ja hankekehittäjille (2024): Jokainen hevosomistaja tuo paikallistalouteen noin 6887 punttaa eli yli 8200 euroa/hevonen vuodessa. Tämän perustella voidaan arvioida, että Ahlaisten Lammin suunnittelualueen ympäristön hevostilat tuovat Porin talousalueen aluetalouteen noin 1,0 – 1,3 miljoonaa euroa vuositasolla tilallisten oman työpanoksen lisäksi. Suoran taloudellisen vaikutuksen lisäksi hevostilat osaltaan ylläpitävät Ahlaisten valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Samalla ne ylläpitävät alueen vetovoimaa ja myös edistävät alueen matkailua ja monipuolistavat matkailutarjontaa. Alueen hevostoiminta tukee selvästi maakuntakaavan matkailutavoitteita. Satakunnan maakuntakaavassa suunnitellun tuulivoimala-alueen "länsipuolelle ulottuu koko maakunnan rannikon käsittävälle matkailun kehittämisvyöhykkeelle (mv3). "Merkinnällä osoitetaan merkittävät luontomatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet, joihin kohdistuu luontomatkailun, luonnon virkistyskäytön, ulkoilu- ym. reitistöjen sekä luonnonsuojelun kehittämisen ja yhteensovittamistarpeita." Tuulivoiman vaikutuksista ei-luonnonvaraisiin eläimiin on vähän tutkimustietoa Suomesta. Kaavaselostuksissa todetaan: "Ulkomaisissa tutkimuksissa on muun muassa todettu, että osa hevosista saattaa pelätä tuulivoimaloiden ääntä tai liikkuvaa varjoa. Reaktio ilmeni 11 yksilön kohdalla 424 hevosesta. Ne osoittivat merkkejä huolesta tai välttelivät voimalasta aiheutuvia varjoja. Huolen eleet olivat kuitenkin pieniä ja nämäkin 11 yksilöä tottuivat häiriöön nopeasti. (Seddig 2004)." Kaavaselostuksessa esiintuotua tutkimusta voidaan pitää suppeutensa vuoksi vain suuntaa antavana. Lisäksi tieteellisenä tutkimuksena se on jo vanha, mutta vahvistaa syitä, joihin hevoset reagoivat eli tuulivoimameluun, lapojen liikkeeseen tai lapojen varjojen liikkeeseen. Sekä sen, että kaikki hevoset eivät reagoi tai vain osa reagoi. Tämä ei käy mielestämme ainoaksi tuulivoimaa puolustavaksi perusteluksi, koska samaa logiikkaa käyttäen voidaan todeta tuulivoiman vastaiseksi perusteluksi se, että osa hevosista voi reagoida tuulivoimahaittoihin. Tärkeintä on lähtökohtaisesti arvioida sitä, että voidaanko tuulivoimahaittoihin reagoinnin todennäköisyys pitää merkittävänä eli tulos ei ole sattumaa. Edellä mainitussa

The British Horse Society -organisaation laatimassa tuulivoimarakentamisen ohjeistuksessa todetaan: "Hevosten reaktioita tuulivoimaloihin ei ole tutkittu järjestelmällisesti, eikä ole olemassa virallista näyttöä, vain kokemusperäisiä raportteja. Tällaisen tutkimuksen teettäminen olisi epäinhimillistä ja epäeettistä, koska siinä altistettaisiin hevoset tai mitkä tahansa eläimet mahdollisesti vaaralliselle tai stressaavalle tilanteelle. On tukeuduttava olemassa oleviin raportteihin, joiden mukaan yli 20 prosenttia ratsastajista on kokenut hevosen reagoivan negatiivisesti tuuliturbiiniin." Tätä tulosta voidaan pitää merkittävänä eli joka viides hevonen reagoi tuulivoimalahaittoihin. Riskin merkittävyyttä korostavat myös muut The British Horse Society raportoimat seikat:

- "On huomionarvoista, että reagoineet hevoset olivat usein rauhallisia, kokeneita ja hyvin koulutettuja, ja niitä käyttivät erityisen haavoittuvat ratsastajat, kuten nuoret, kokemattomat tai heikompi kuntoiset henkilöt, jotka ovat riippuvaisia maastoreiteistä."
- "Ei voida olettaa, että turbiinien sijoittaminen ratsastusreittien läheisyyteen on turvallista vain siksi, että kielteisiä reaktioita on raportoitu vähemmän kuin hyväksyviä reaktioita."
- "Useimmat tuulipuistot on tähän asti rakennettu harvemmin asutuille alueille, joissa on vaihtoehtoisia ratsastusreittejä, jolloin ratsastajat ovat voineet välttää turbiinien läheisyyden halutessaan."
- "Reagointi ei näytä liittyvän ratsastajan taitoihin tai hevosen luonteeseen, sillä jopa kokeneet ja rauhalliset hevoset voivat reagoida yllättävästi."
- "Lisäksi hevonen, joka on aiemmin suhtautunut välinpitämättömästi turbiiniin, voi myöhemmin reagoida voimakkaasti ilman ilmeistä syytä."

Tuulivoimalamelun sekä lapojen välkkeen ja varjojen aiheuttamat vaarariskit hevosille ja niiden kanssa toimiville ihmisille ovat olennaisia. Huomioiden Ison-Britannian merkittävästi Suomea pienemmän maan, suositteloo The British Horse Society ehdottomaksi minimirajaksi pelkkiin ratsastusreitteihin vähintään kolme kertaa lavan kärkikorkeus. Tässä pitää huomioida, että ratsastusreitti ei ole alue, jolla hevonen on jatkuvasti, vaan kyseisiin reaktioihin riittää jo tilapäinenkin altistus. Tuulivoimalan kärkikorkeuden lisäksi tilapäiseenkin turvaetäisyyteen voimaloihin pitää huomioida rakennuspaikan ja reitien sekä talli- ja laidunalueiden välinen korkeusero. Tuulivoimalat rakennetaan merkittävästi ympäröivää maastoa korkeammalle.

Lisäksi pitää huomioida se, että turvaetäisyyden vähäinen kasvattaminen ei poista haittoja, etenkin jos samaan aikaan haittojen altistus aika kasvaa. Vaikka reagointitodennäköisyys putoaisikin 20 %:sta, niin se on edelleen erittäin korkea. Tätä johtopäätöstä tukee se, että hankkeen kaavaselostuksessa pidetään tuulivoimahaitan tasoa 2,5 %:n todennäköisyyttä vasta hyväksyttävänä. Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavan osalta riskiä kasvattaa melumallinnuksen optimistisuus eli kaikkia tuulivoimamelun haitallisia ominaisuuksia ei ole otettu huomioon. Tuulivoimamelu kuuluu ja alhaisilla Hz-taasoilla myös tuntuu mallinnettua kauempana. Lisäksi tuulivoimaloiden tulo rajoittaisi merkittävästi hevosviljelijöiden omistamien tai vuokraamien tuulivoimaloiden läheisyydessä sijaitsevien maiden käyttöä toiminnassaan.

Tuulivoimalat myös lopettaisivat suunnittelualueella ja vaikutusalueella sijaitsevien yleisten ja käyttöoikeudellisten metsäautoteiden käyttömahdollisuuden haittojen takia. Tuulivoimala alueen käyttöä rajoittaa myös se, että alueen huoltoteitä ei voi loukkaantumisriskin takia käyttää edes sellaisilla hevosilla, jotka eivät muuten tuntuisi reagoivan tuulivoimahaittoihin. Syynä tähän on se, että kantavuuden lisäämiseksi niissä käytetään suurikokoista ja teräväreunaista kivimursketta, joka vaarantaa hevosten jalat ja kaviot. Pienemmän murskeen lisääminen pintaan ei myöskään ole välitön apu, koska uuden tien pinta vaatii aikaa asettuakseen ja tasoittuakseen.

Ongelmaa lisää myös se, että niin yleisellä tiellä kuin tuulivoima-alueella olevallakin tiellä tapahtuu kohtaamisia autojen kanssa nykytilannetta enemmän. Kohtaaminen auton kanssa on aina vaaratilanne hevosen kanssa, etenkin jos uudesta tienpinnasta lentää kiviä, jotka voivat osua hevoseen. Hankkeen osayleiskaavaselostuksessa ei ole esitetty mitään toimenpiteitä tai ratkaisuehdotuksia siitä, miten hevosiin kohdistuvaa riskiä voitaisiin pienentää. Yhteenvedon omaisesti voidaan todeta, että Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke toteutuessaan olisi erittäin merkittävä ongelma ympäristön hevostiloille. Hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi hevostiloille Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) 17 §:n mukaisen kohtuuttoman rasituksen.

Alueen uhanalaiset linnut

Suunnittelualueelta on jo kaadettu vanhaa metsää, joka on eri lähteissä todettu monen harvinaisen ja eriasteisen suojelun piirissä olevan lintulajin elin- ja pesintäympäristönä ja siten jo heikennetty tällaisten lajien elinolosuhteita. Koska suunnittelualue sijaitsee naapurustossamme, niin olemme lintu- ja

luontokartoittajien kanssa selvityksissä saaduista havainnoista erimieltä. Kyläläiset ovat tehneet alueelta useita näkö- ja etenkin kuulohavainnoja huuhekajista. Osa havainnoista jopa kuvattu. Lisäksi alueella on havaittu hömötiaisia, joiden yleinen kanta Suomessa on vaarantunut. Alueella ja sen välittömästä läheisyydestä on tehty erittäin paljon havainnoita merikotkista. Osa havainnoista on selkeitä laskeutumisia tai nousuja melko yhtenevästä suunnasta valtatie 8 suunnalta. Kyläläisten havaintojen perusteella voidaan tehdä johtopäätös, että lintuselvityksiä tulisi tarkentaa riittävän varmuuden saamiseksi.

Myös suurempi ja avoimempi yhteistyö paikallisten asukkaiden kanssa olisi voinut olla hyödyllistä ympäristöselvitysten luotettavuuden kannalta. Selvitysten luotettavuutta syö myös se, että kaavaselvityksessä ja saaduissa selvityksissä ei tuotu esiin Luonnonvarakeskuksen (LUKE) vuoden 2023 lopulla julkaistua koostetutkimusta, jossa Luken tutkimusryhmä koosti yhteen 84 tutkimusta 22 maasta ja erotti niistä 160 tapausta, joissa tuotettiin tietoa siitä, kuinka kauas tuulivoimalat vaikuttavat eri lintu- ja nisäkäsryhmiin.

Tutkittuja vaikutuksia olivat esimerkiksi populaatiokoon pieneneminen, muutokset lintujen soidinkäyttäytymisessä, poikastuoton väheneminen ja poikaskuolleisuuden kasvu. Esimerkkeinä havainnoista tutkituissa tapauksissa tuulivoimaloiden alueelta kauemmaksi siirtyi 63 % linnuista, 72 % lepakoista ja 67 % maanisäkkäistä.

- Johdonmukaisimmin siirtyivät kurjet (3 siirtymää/3 tutkittua tapausta), pöllöt (2/2) ja porot (6/6). Ne siirtyivät keskimäärin 5 km kauemmaksi tuulivoimaloista.
- Metsäkanalinnuilla vaikutukset ulottuivat keskimäärin 5 km päähän, mutta 11:ssä 18:sta tapauksessa.
- Lepakoihin vaikutukset ulottuivat keskimäärin 1 km etäisyydelle (21 siirtymää/29 tutkittua tapausta)
- Sorsalintuihin (6 siirtymää/7 tutkittua tapausta), petolintuihin (24/30), varpuslintuihin (16/32) ja kahlaajiin (8/19) vaikutukset keskimäärin 500 m etäisyydelle.

Edellä mainittu koostetutkimus vie runsaasti uskottavuutta esimerkiksi Ahlaisten Lammin lepakkoselvityksestä ja havaittujen populaatioiden selviämisestä. Tuulivoimala tulee suuresti vaikuttamaan ympäristöön tästäkin näkökulmasta.

Tuotanto- ja kotieläimet

Muutamilla Ahlaisten Lammin suunnittelun alueen ympärillä sijaitsevilla tiloilla on tuotantoeläimiä; nautakarjaa ja lampaita. Lisäksi lukuisissa kodeissa Lampin kylässä on kotieläimiä (koiria, kissoja jne.), joista osa elää ulkotarhoissa. Olemme huolissamme siitä, miten tuulivoimamelu, lapojen välke ja varjojen vaihtelu vaikuttavat tuotanto- ja kotieläimiin. Tunnetusti eläinten kuulo voi olla ihmisen kuuloa monin verroin herkempi ja siten ne ovat ihmisiin verrattuna vielä suuremman riskin kohteena, etenkin koska ne eivät osaa sanoittaa tuntemuksiaan tms. Näiden eläimiä ja niihin liittyviä riskejä ei ole käsitelty kaavaluonnoksen selostuksessa lainkaan, koska kaavaselvitysdokumentista ei löydy sanahauulla lainkaan seuraavia sanoja: lehmä, nauta, karja, lammas, koira tai kissa. Tältä osin vaikutusten arviointia voi pitää laiminlyöntinä niin alueeseen perehtymisen kuin vaikutusten kartoitustenkin osalta.

Kaikista näistä lajeista ja tuulivoimahaittojen vaikutuksesta ei välttämättä ole tehty vertaisarvioituja tutkimuksia, mutta analyysissä voi turvautua muihin eläinlajeihin, jotka lajinsa perusteella kuuluvat esimerkiksi samaan eläinsukuun, heimoon, lahkoon, luokkaan jne. Esimerkiksi nautakarjan vaikutusten arvioinnissa voidaan osin nojata muille sorkkaeläimille (hirvi, poro jne.) tehtyihin tutkimuksiin. Esimerkiksi Paliskuntain yhdistys omassa neuvonnassaan toteaa: "Porot pyrkivät välttämään tuulivoima-alueita sekä voimaloiden rakentamisen että niiden toiminnan aikana ja ovat erityisesti vasonnan aikana herkkiä häiriölle." Sekä poro, hirvi, lehmä ja lammas kuuluvat luokittelussa samaan sorkkaeläinten lahkoon. Lehmä on etenkin poikimisaikana poron tavoin erittäin herkkä ja silloin on vältettävää stressaavia asioita. Riskiä tukee myös havainnot hirvien käyttäytymisestä tuulivoima-alueella siirtyminen pois alueelta. Lisäksi asiaa voidaan analysoida nisäkäsluokittelun kautta ja esimerkiksi viitata Alueen uhanalaiset linnut – otsikon alla esitettyyn LUKE:n koontitutkimukseen, jonka 67 % maanisäkkäistä pyrkii siirtymään pois alueelta. Tämän voi yleistää myös kissoihin ja koiriin.

Tutkimuksissa (Cooper & Sheate 2002, Folkson 2010, Fox et al. 2006, Masden et al. 2010) lisäksi todetaan, että mikä tahansa uusi vaikutustekijä, kuten tuulivoiman rakentaminen, voi aiheuttaa yllättävän suuria vaikutuksia jo ennestään kuormitetussa ekosysteemissä. Yleisesti ottaen kumulatiivisia vaikutuksia ei huomioida riittävästi ympäristöarvioinneissa, eikä myöskään tuulivoimahankkeiden yhteydessä.

Näitä kumulatiivisia vaikutuksia tulee myös tuulivoimaloiden lavoista eroosion tuloksena irtoavat partikkelit ja mikromuovi sekä muut yhdisteet, jotka kulkeutuvat rehun ja juomaveden kautta yhä helpommin erityisesti tuotantoeläinten elimistöön tilanteessa, jossa tuulivoimaloita rakennetaan liian lähellä peltoja, joilla rehua tuotetaan. Kaavaselostuksessa ei ole mainintaa lapojen kulumisen seurauksena irtoavan materiaalin leviämistä ympäristöön. Tältäkin osin selvityksiä voidaan pitää erittäin puutteellisina.

Joten voidaan todeta, että tuulivoiman negatiiviset vaikutukset tulisivat toteutuessaan vaikuttamaan erittäin negatiivisesti sekä tuotanto- että kotieläimiin. Näihin liittyvät negatiiviset vaikutukset aiheuttavat edelleen mm. rahallisia tappioita ja stressiä omistajille ja voivat pahimmillaan viedä pohjan tuotantoeläinten pidolta. Näillä toimenpiteillä on sitten erittäin dramaattinen seuraus mm. Ahlaisten valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ylläpidolle.

Pohjajoen raakut eli jokihelmisimpukka

Raakku eli jokihelmisimpukka on erittäin uhanalaiseksi luokiteltu ja siksi luonnonsuojelulain ja -asetuksen mukaan erityisesti suojeltava laji. Raakkuja elää suunnittelualueen eteläpuolella virtaavassa Pohjajoessa. WWF Suomen mukaan raakun elinympäristövaatimukset ovat poikkeuksellisen tiukat sen toukka- ja nuoruusvaiheessa. Se tarvitsee muun muassa neutraalia ja hapekasta vettä sekä suotuisia virtausolosuhteita. Lisäksi joen pohjan on oltava ekologisesti vanhaa, mutta luontaisesti uusiutuvaa. Metsähallituksen mukaan raakun konkreettisten suojelutoimien laajempi vaikuttavuus vaatii kuitenkin niin raakun kuin sen väli-isäntälajien, lohen ja taimenen, hyväksi tehtäviä elinympäristökunnostuksia. Pohjajoen näkökulmasta tilanne on toistaiseksi ollut hyvä, koska Pohjajokeen nousee ja siinä elää myös edellä mainitun mukaisesti myös taimen.

Suurimpina uhkina Pohjajoen näkökulmasta voidaan pitää maa- ja metsätalouden ojitusten ja maanmuokkausten aiheuttamaa kiintoainekuormitusta, sekä erilaiset torjunta-aineet ja öljyvahingot. Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke kasvattaa Pohjajoen tilan heikkenemisriskiä, koska valtaosa suunnittelualueesta kuuluu Pohjajoen vesistöön. Heikkenemisriskiä kasvattaisi tuulivoimala-alueen rakentamisen yhteydessä tehtävät laajat maanmuokkaukset ja rakennustyöt. Rakentamisen myötä alueella toimivien työkoneiden määrä kasvaa huomattavasti, mikä lisää erilaisten valumavesiin päätyvien polttoaine- ja öljyvahinkojen riskiä. Lisäksi tuulivoimalat itsessään lisäävät öljyvahingon riskiä, koska voimaloissa on merkittävä määrä voiteluöljyä. Erityinen riskinpaikka tuhojen syntymiselle on Pohjajoen yli vedettävän voimalinjan rakentaminen ja joen ylitys.

Kaavaselostuksesta ei löydy tietoa siitä, että Pohjajokea tai sen eläimistöä olisi kartoitettu tai käsitelty kaavaselvityksissä. Tältä osin selvityksiä voi pitää erittäin puutteellisina.

Puhelin-, TV- ja internet-yhteydet

Ahlaisten ympäristöstä saadun kokemuksen perusteella tuulivoimalat vaikuttavat merkittävästi puhelin-, TV- ja internet-yhteyksien toimivuuteen. Yhteydet ”pätkevät”, eikä asian korjaaminen ole tuntunut etenevän. Suunnittelualueen ympärillä on paljon erilaista yritystoimintaa samoin kuin runsaasti etätyötä tekeviä henkilöitä, joiden kannalta toimivat yhteydet ovat kriittisiä. Toimimattomat yhteydet voivat vaarantaa koko yrityksen toiminnan tai etätyöskentelymahdollisuuden. Yleisenä huolestuttavana asiana on henkilökohtaisen ja yleisen turvallisuuden varmistaminen toimivilla puhelin-yhteyksillä hätänumeroon.

Kaavaselostuksesta ei selviä, miten hankevastaavat ovat konkreettisesti suunnitelleet varmistavansa yhteyksien yleisen ja ympärivuorokautisen toimivuuden ja häiriöttömyyden, mikäli Ahlaisten Lammin tuulivoima-alue toteutuisi. Hanketoimijat eivät voi, eikä heidän saa antaa ulkoistaa vastuuta esimerkiksi puhelinoperaattoreille aiheuttamista ongelmista. Ennen kaikkea vastuuta ja kustannuksia tilanteen korjaamisesta ei saisi siirtää alueen asukkaille.

Lisäksi meitä huolestaa se, että langattomien yhteyksien ongelmien merkitystä ei ole tarkasteltu myöskään eri tuulivoima-alueiden yhteisvaikutusten yhteydessä. Kokonaistilanne mitä todennäköisimmin vielä pahentuisi etenkin Ahlaisten kylän suunnalla, mikäli sekä Ahlaisten Lammin että Köörtilän tuulivoima-alueet toteutuisivat.

Virkistysreitti ja sen käyttö

Ahlaisten Lammin suunnittelualueella sijaitseva virkistysreitti on suosittu ja erityisesti Kitukosken alue on hyvin aktiivisessa käytössä ympäri vuoden. Alueen muuttuminen tavanomaisesta luonnonmaisemasta teollisuusalueeksi etenkin äänimaiseman osalta vaikuttaa heikentävästi alueen vetovoimaan ja todennäköisesti lopettaa virkistysreitin käytön lähes kokonaan.

Yksi suurimmista huolista virkistysreitin osalta talvikauden liikkumisessa on turvallisuus lavoista mahdollisesti lentävästä jäädästä. Kaavaselostuksessa vähätellään ongelmaa nimittämällä sitä putoavaksi

jääksi. Toimenpiteiksi on määritelty kaavaselostuksessa mm. varoituskyltit ja varoitusvalot eli käytännössä alueella liikkumisen rajoittaminen kauniista lupauksista huolimatta. Siirtyykö tällöin vastuu kuljijalle? Selostuksesta ei ilmene, miten esitettyyn johtopäätökseen on päädytty. Nykyiset perustelut ovat yleistasoista tekstiä ilman konkreettisia faktoja siitä, ettei riski olisi suurempi. Aiemman prosessin yhteydessä nousi esiin Rauman satamassa olevista voimaloista laadittu jäävaaraselvitys, jossa oli myös mallinnettu lentävää jäätä. Miksi tällaista samanlaista selvitystä ole tehty Ahlaisten Lammin hankkeesta, vaikka hanke on pohjoisempina kuin Rauma ja voimalat merkittävästi korkeampia. Mielestämme vaarojen analysointia ja päätöksentekoa varten hankevastaavien tulisi tehdä ja toimittaa selvitys varovaisuuden periaatteen ja riittävien selvitysten todentamiseksi.

Mielestämme selostuksen maininta; tarvittaessa voimalat voidaan varustaa jäänsulatusjärjestelmällä; ei vaikuta sitovalta ja toimijoita pakottavalta määräykseltä. Myös pelkkä pysäytysautomaatiikka-maininta ilman laajempaa asian avaamista ei vaikuta vahinkorisikin poistavalta toiminnalta. Olisiko järjestelmä täysin automaattinen vai olisiko prosessissa mukana ihminen ja jos ihminen on mukana, missä valvonta- ja operaatiopalvelu sijaitsee?

Kuka kantaa vastuun ja miten, jos yllä mainituista järjestelmistä huolimatta lavoista todella lentää, ei putoa, jääkokkareita esimerkiksi 200-300 metrin etäisyydelle voimalasta pyyhkäisyalueen ulkoreunasta laskien ja joku loukkaantuu vahingossa?

Asuinympäristömme tulevaisuus; suojaetäisyys, melu ja välkehaitta

Lampin kylän asukkaina olemme valinneet asuinpaikaksemme maaseutumaisen ja luonnonläheisen kyläyhteisön, josta on hyvät kulkuyhteydet mm. Porin keskusta. Ympäröivä ja aina läsnä oleva luonto tarjoaa meille ja perheillemme monipuolisen asuinympäristön, jossa metsä ja luonto edustavat meille rentoutumista, harrastuksia (liikuntaa, marjastusta, metsästystä jne.), leikkejä ja seikkailuja, toimeentuloa joko pää- tai sivutoimisesti maasta, metsästä jne. Kylämme läheisyydessä on valtatie 8, joka aiheuttaa osin häiritsevää ääntä. Tiemelu kuitenkin vaihtelee ja vaimenee normaalisti esimerkiksi yöaikaan. Koska tiemelu on äänilähteenä samalla tasolla kuin asuntomme, melua on ollut helppo vaimentaa esimerkiksi kasvillisuudella, aidoilla, pengerryksin tai esimerkiksi rakentamalla talousrakennus äänilähteen suuntaan meluesteeksi.

Ahlaisten Lammin tuulivoimaloiden toteutuessa kylämme jäisi osittain kahden äänilähteen väliin tien ja tuulivoimaloiden osalta. Osa kylästä joutuisi kahden tuulivoimala-alueen (Peittoon ja Ahlaisten Lammi) melun ristituleen. Tuulivoimamelu ei myöskään ole sidottu vuorokaudenaikoihin vaan melu voi olla voimakasta ympäri vuorokauden häiriten mm. lepoaikoja.

Mielestämme Ahlaisten Lammin tuulivoimaloita suunnitellaan liian lähelle kyläämme, jotta voisimme niiden toteutuessa olla varmoja siitä, että Lampin kylä tarjoaa meille tulevaisuudessakin Maankäyttö- ja rakentamislain/Alueidenkäyttölain 39 § 1 mom. 5 kohdan mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Suurimpana syynä tähän on mielestämme se, että laadittu melumallinnus ei huomioi riittävästi kaikkia tuulivoimamelun haitallisia ominaisuuksia eli mallinnuksessa ei ole todella pyritty MRL/AKL 39§ 1 mom. 7 kohdan mukaisesti todelliseen ympäristöhaittojen vähentämiseen melun osalta, eikä myöskään liian pienen asutuksen ja voimaloiden välisen etäisyyden takia. Mielestämme tässä Ahlaisten Lammin kaavoituksen uusintaversiossa tulisi noudattaa Porin kaupunginvaltuuston 2 km:n turvaetäisyyttä voimaloiden ja asutuksen välillä. Melun osalta suurempi turvaetäisyys on ehdottomasti tarpeen, koska jo nyt Peittoon alueen melu kantautuu Lampin kylään ja osittain tunkeutuu myös talojen sisään, vaikka etäisyyttä lähimpiin voimaloihin on tarkastelupaikasta riippuen 3,5 – 5 km. Haluamme Ahlaisten Lammin selostukseen selkeästi perustellun ja riittävästi todennetun vastauksen siitä, miksi nyt olisi vastaavan tuulivoimamelun osalta turvallista rakentaa voimalat vain n. 1 – 1,3 km etäisyydelle kodeistamme? Osa tätä todentamista tulee ehdottomasti olla vertailukelpoinen melumallinnus karttakuvineen Peittoon voimaloista ja Ahlaisten Lammin suunnitelluista voimaloista niin, että ainoa poikkeama on voimalavalmistajalta saatu dokumentoitu melupäästön takuuarvo, muilta osin samat parametrit.

Osa kylästä tulee kärsimään välkehaitasta. Miten varmistetaan, ettei välkehaitta ylitä vakiintuneita, joskin liian korkeita raja-arvoja? Sitoutuvatko hankevastaavat pysäyttämään voimalat välkerisikin aikaan kaikissa olosuhteissa, riippumatta tuulesta tai sähkön hinnasta?

Selostuksessa viitattiin asukkaiden kanssa käytyyn vuorovaikutukseen yli 10 vuotta sitten järjestetyissä työpajoissa Ahlaisissa. Jo silloin kysyttiin sosiaalisena huolena sitä, että miten käy kotiemme rahalliselle arvolle. Myöhemmin edellisen kaavan esittelytilaisuudessa kysyttiin kaavaa esittelyssä mukana olleelta asiantuntijalta (nimi unohtunut), että ostaisiko hän mökin perheelleen alueelta, jossa tuulivoimaloiden äänen voimakkuus on mallinnuksen mukainen. Ei luvannut ostaa. Ruotsissa Kungliga Tekniska Högskolan asiantuntijat C.Sandström ja C. Steinbeck tekivät 2023 tutkimuksen, jossa tarkasteltiin yli

600.000 kiinteistökauppaa. Tutkimuksessa osoitettiin selvästi, että kiinteistön arvo laskee noin 10-25 % kahden kilometrin sisällä tuulivoimaloista. Kaavaselostuksessa esitetyn tiedon perusteella tällaisesta arvonalenemasta ei ole näyttöä tai tietoa. Miksi ruotsalaistutkimusta ei huomioitu? Meidän kannaltamme tärkeintä on, sitoutuvatko hankevastaavat korvaamaan meille aiheuttamansa taloudellisen menetyksen, mikäli suunniteltu voimala-alue toteutuisi suunnitellusti. Tai vaihtoehtoisesti ovatko he valmiita lunastamaan kiinteistömme markkina-arvoon, johon tuulivoimaloiden tulo ei ole vaikuttanut?

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Hevosiin ja hevoselinkeinoon kohdistuviin vaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.
- Luontoselvityksiä on täydennetty viranomaisten edellyttämässä määrin maastokaudella 2025.
- Kaavamääräyksiin on lisätty tehtäväksi vesienhallintasuunnitelma pintavesien valunnan laadun ja määrän säilyttämiseksi ennallaan, jolloin merkittäviä vaikutuksia ei tuulivoimasta ei aiheudu Pohjajokeen.
- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevastaavat varautuvat rakentamisvaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.
- Melu- ja välkevaikutuksiin sekä kiinteistön arvoon on vastattu yleisvastineessa.
- Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa Peittoon tuulivoimaloiden toimintaan. Ahlaisen Lammin tuulivoimaosayleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit perustuvat tämän hankkeen tietoihin.

15. Mielipide 15, yksi allekirjoittaja 15.1.2025

Asun n. 3 km päässä lähimmästä Peittoon myllystä etelässä ja tämä Lammin suunniteltu voimala alueen lähin mylly on ehkä alle 3 km pohjoisen suuntaan, lännenkin suunnalla on jo myllyjä ja tulossa ehkä itäpuolellekin. Eli siis oivaa testiryhmää onko tuulimyllyillä jotain vaikutusta ihmisiin. En mitenkään haluaisi olla koekaniinina tässä ihmiskokeessa. Tuulimyllyjä en vastusta enkä vihreää energiaa mutta eikö todellakaan ole mitään muuta aluetta Porin kaupungissa minne sitä voitaisiin ajatella, aluetta missä ei olisi asutusta näin lähellä tätä aluetta ja joka puolella????????

Kuntavaalien teemana näyttää tänä keväänä olevan "Vaikuta lähiluonnon puolesta" Ajattelisin sen tarkoittavan sitä vaikutusta, että metsää ja luontoa säilytetään siellä, mitä on jo olemassa luonnostaan ja monimuotoisena vaan tarkoittaako se jotain modernimpaa luontoa?? Porin kaupungin sivuilla kerrotaan Porin luonnon nähtävyyksistä eikä niistä yksikään ole Ahlaisten alueella. Täällä Ahlaisten alueella on Luontopolku laajalla alueella ja sillä on suora yhteys Tampereelle asti meren rannalta Pohjajoelta. Tämän tiedän erittäin hyvin koska reitistö rakennettiin Karhuseudun osa rahoituksen avulla ja talkoilla vuosien 1998-2000 aikana. Olin tämän toimintaryhmän puheenjohtaja. Alueella on ollut paljon käyttöä etenkin partiolaiset ja retkeilijät ovat ahkeria kävijöitä. Tämä tuulimyllypuisto on suunniteltu suorastaan aivan tämän reitistön viereen eikä sillä katsota olevan suurtakaan vaikutusta sen suhteen. Tääs uskaltaa epäillä, olen kuullut lenkkeilijöiltä, jotka ovat liikkuneet vanhoilla lenkkipoluilla Peittoon alueella, että ei siellä voi enää liikkua. Luonnonrauha on särkynyt eikä varsinkaan koirien kanssa. Niin onhan Isomäessä polut, joissa voi juosta tai kävellä mutta täältä suunnalta pitää ensin ajaa autolla ainakin puoli tuntia. Sitten asia, jonka otin esille tilaisuudessa Ahlaisten koululla 9.1.2025 eli televisioiden sammuttaminen Peittoon tuulimyllyjen noustua maisemaan tai ainakin kanava valikoiman huima kato. Toivon että tämä asia ei tullut rakennuttajille ja rakentajille yllätyksenä vaan kaikki oli selvitetty ja siitä ei vain ollut ilmoitettu kyläasukkaille, että näin tulee tapahtumaan!!! Ihmiset ostivat uusia televisioita koska luulivat että vanha tuli tiensä päähän, osa katsoi niitä kanavia mitä näkyi ja osa aloitti katsomisen netin kautta, jos se sattui toimimaan. Sitten tuli jotakin kautta tietoon Digitan pitää korjata, jos television näkyvyydessä on vika. Näin saatiinkin asia vireille ja muutamat onnekkaimmat onnistuivat saamaan lisälaitteen johtoihin ja TV:n näkyvyys parani. Digitalle kuitenkin selvisi, että vika ei ollutkaan heillä vaan tuulimyllyjen lavat olivat sellaisella korkeudella tai taajuudella, joka rikkoi televisioiden signaalit. Tämän asia osaa varmaan joku asiantuntija sanoa paremmin mutta suunnilleen ja Digita lopetti korjaukset, jotka olivat asiakkaille ilmaisia.

Osalla Ahlaisten kirkonkylän ja Lampin asukkaista on vika edelleen olemassa ja he katsovat joko netin kautta tai sitten sitä mitä sattuu näkymään. Toivottavasti tämä asia on huomioitu tämän uuden kaavan

suunnittelun yhteydessä etteivät asukkaat taas kerran joudu maksumiehiksi aisasta johon he eivät ole syyllisiä.

Sitten se melu asia!! Melun eli hurinan tai vonkunan, miten sitä parhaiten kuvailisi kuuluu tietenkin ilmavirtojen mukaan eli miten tuuli kuljettaa ja mistä suunnasta. Kun oikein onnistaa niin on kuulunut myös sisälle, talo on 20-luvulla rakennettu hyväkuntoinen hirsirunkoinen omakotitalo. Mieheni ei sitä alkuun uskonut, että ei voi olla, se on lentokone. Kunnes hän oli ulkona ja vouvaus alkoi ja kesti 15 minuuttia, hänen oli pakko myöntää että ei ole lentokone. Siitä miten paljon se meitä haittaa on tietenkin yksilökohtaista, mutta joillekin se voi ylipääsemätön haitta ja pitäisikö silloin muuttaa kotoaan pois????????????? Oma sukuni on asunut täällä Lampissa 1810- luvulta asti ja on viljelty maata, hoidettu metsää ja kasvatettu karjaa. Pidetty luonnosta ja lähiympäristöstä hyvää huolta. Helmikuussa 2016 oli Luontokirkko Kellahdella tuulimyllyjen vieressä Peittoossa. Pappi sai käyttää kaikki ääni varansa, jotta ääni kuului tuulimyllyjen hurinan yli. Siksi esitänkin kysymyksen että, onko näitä mahdollisia haittoja digitaalisille laitteille kuten puhelin ja TV kartoitettu mitenkään tässä kaavan teko vaiheessa ?????????? Täällä on nimittäin jokaisella operaattorilla ongelmia kuuluvuuden suhteen, vaikka linkkimastoja on lisätty, suuntauksista en niin tarkkaan tiedä. Eri operaattorit eri puolilla Ahlaista ovat vaikeuksissa, pitää siis tietää missä eniten käyttää puhelinta minkä operaattorin valitsee. Olisiko mahdollista, että nämäkin taajuudet on tuulimyllyt sekoittaneet. Asiantuntijoita varmaan löytyy, jos uskalltaa kysyä. Haittoja saattaa aiheutua siis muustakin kuin äänestä ja välkkeestä. Enemmän haittaa se, jos yhteydet eivät pelaa. Esitän siis kaavan tarkkaa uudelleen arviointia. Täällä Ahlaisten alueella on muutenkin toimittu aika omatoimisesti ja talkoilla kylän tai kaikkien alueen kylien hyvinvoinnin eteen. Toivon että se huomioitaisiin myös Porin markkinoinnissa enemmän. Kiitos kuitenkin uudesta Monitoimitalosta ja koulusta se suuri panostus kaupungilta ja toivon että sen turvin saadaan tänne Mettä-Poriin uusia lapsiperheitä asumaan. Mieluummin niin kuin lisää tuulimyllyjä. Ei kai tuulisähkö ole ainoa tulevaisuuden sähköntuotanto tapa, miten on aurinkovoima ja onko vesivoiman käyttö täällä ihan mahdollon?? Tuli aika paljon tätä asiaa, mutta kun se puolen tunnin kysymysaika oli niin lyhyt siellä koululla.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Porin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää tuulivoimakaavoittamisen alueella. Ahlaisten Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksella tutkitaan tuulivoimaloiden sijoittamista alueelle. Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa Peittoon tuulivoimaloiden toimintaan. Ahlaisen Lammin tuulivoimaosayleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit perustuvat tämän hankkeen tietoihin.
- Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa Peittoon tuulivoimaloiden toimintaan. Ahlaisen Lammin tuulivoimaosayleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit perustuvat tämän hankkeen tietoihin. Peittoon ja Köörtilän tuulivoimalat huomioidaan yhteisvaikutusten arvioinneissa.
- Tuulivoimalat eivät ole esteenä virkistysreittien käyttämiselle. Virkistysreittejä on mahdollista myös siirtää.
- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankeavastavat varautuvat rakentamisvaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.
- Meluvaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.

16. Mielipide 16, yksi allekirjoittaja 24.1.2025

Mielipiteeni Ahlaisten Lammin tuulivoimapuisto kaavasta on se, että siinä ei ole otettu kaikkia tärkeitä asioita huomioon ja se ei ole pätevä. Iso puute kaavaluonnoksessa oli tulevan siirtolinjan paikka, sitä ei ole. Haluan tietää, kenen piha läpi se on tulossa jo tässä suunnitteluvaiheessa eikä vasta sitten, kun puisto on valmis. Entä eikö suunnitelmassa tarvitse olla mitään mainintaa siitä, kun myllyt tulevat tiensä päähän??? Kuka ja miten hoidetaan ??? Minun huoleni on, että onko selvitetty tuulimyllyjen mahdolliset haitat television katseluun. Peittoon tuulivoimapuiston valmistuttua suurelta Ahlaisten alueen asukkailta loppui television näkyvyys antennitalouksissa, joita täällä maaseudulla on. Ihmiset ostivat uusia televisioita ja syytä etsittiin joka puolelta jopa Digitasta, joka tietenkin on vastuussa asiasta yleisellä. Kukaan ei ottanut vastuuta, ei tuulivoimayhtiö ainakaan. TV-mastot ovat kuitenkin olleet paikoillaan vuosikymmeniä ilman suurempia ongelmia, ongelmat alkoivat heti kun myllyt tulivat. Tämä haitta on jäänyt pysyväksi osalla kyläläisiä, katsotaan sitä kanavaa mikä näkyy, osa katsoo netin

kautta. Vanhemmalle väelle uusi tietotekniikka tuottaa jonkin verran ongelmia, mutta eihän se saa olla syys muuttaa pois kotiseudulta. ??? Onko tehty selvitystä siitä, että myllyjen liikeradat eivät häiritse muita paikalla olevia tietoliikenteen signaaleja. Onko tämä tullut kenenkään mieleen vaan asiaa vähätellä ja sanotaan, että se on sitten asukkaiden oma huoli ja kustannus???? Näin sanottiin alueen esittely tilaisuudessa Ahlaisissa !!!!!!! Varsinkin kun rakennus on puolivälissä Peittoon ja suunnitellun uuden tuulimylly puiston välissä. Lisäksi kaava on suunniteltu siten, että asuttuja talouksia on kilometrin päässä myllyistä eli mielestäni aivan liian lähellä. Kuinka se on edes mahdollista??? Eikö meillä ahalsilaisilla tai alueen kesäasukkailla ole mitään ihmisarvoa????????????? Kaavan esittelytilaisuudessa kerrottiin, että oli tutkittu mahdollisista haitoista eläimille, mikä on aivan oikein mutta ihmisiä koskevia haittoja en kuullut mainittavan. Suunniteltu alue on metsäistä Poria, jonka alueella on Virkistysreitistön reittejä ja levähdyspaikkoja, jotka ovat ahkerassa käytössä ympäri vuoden. Useampiakin mutta sitä ei ilmeisesti pidetä suurena haittana luonnossa liikkumiselle. Miten vapaasti siellä voi kulkea ja luonnonmukaisuus kärsii kun alueelle rakennetaan tieverkostoa ja metallisia isoja myllyjä joiden siivistä saattaa talviaikaan lentää jäätää ympäristöön. Kuka silloin on korvausvastuussa ??? Entä kuinka paljon on tutkittu tuulimyllyjen vaikutusta ihmisiin, jotka asuvat tuulipuistojen ympäröimänä?? Itselläni tämä ympyrä on kohta sulkeutumassa, enkä halua olla koekaniini tässä asiassa. Välke ja maisemahaitat tulevat varmasti esitetystä lisääntymään tulevien hakkuiden johdosta. Näin on käynyt myös Peittoon kohdalla. Meluhaitta on myös yksi asia. Peittoon myllyistä kuuluu ääni meille kolmen kilometrin päähän myös sisälle. Tämä haitta on tietenkin silloin tuulet ovat suotuisat. Tulevaisuudessa tämäkin äänimaisema tulee varmaan tutummaksi, kun tuulimyllyjä on lähes suunnalla. Toivottavasti tämä ei ole liian pitkä sepustus eikä tässä ole vielä kaikki mitä on sydämen päällä.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Melu-, välke ja maisemavaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa. Välkemallinnuksissa ei huomioida puuston ja rakennusten aiheuttamaa peittovaikutusta.

Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevastaavat varautuvat rakentamisvaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.

Sähköasemalta sähkönsiirto valtakunnan sähköverkkoon tapahtuu rakentamalla uusi 110 kV -voimalinja. Voimajohtolinjan alustava linjaus on tutkittu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä ja reitiksi on valikoitunut osayleiskaava-alueen lounaisosasta Peittoon sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitin suunnittelu on osa hankkeen jatkosuunnittelua.

Porin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää tuulivoimakaavoittamisen alueella.

Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen osalta on selvitetty ihmiseen kohdistuvia vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen ja yhteiskuntaan kohdistuen. Vaikutuksia on selvitetty erilaisin mallinnuksin, kuten melu-, välke- ja maisemavaikutuksilla. Lisäksi hankkeen eri vaiheissa on selvitetty näkemyksiä ja mielipiteitä asukaskyselyn ja yleisötilaisuuksien ja palautetta keräämällä.

Jäävaarasta aiheutuva riski alueen virkistyskäytölle Porin rannikkoalueella on melko vähäinen ja lyhytaikainen verrattuna esimerkiksi pohjoisen Suomen sääolosuhteisiin.

Tuulivoimaloiden käyttöikä on noin 30–35 vuotta, minkä jälkeen turbiinit voidaan uusida. Toiminnan päätyttyä tuulivoimalat ja muut rakenteet puretaan ja kuljetetaan alueelta pois. Hankkeesta vastaava on vastuussa tuulivoimalarakenteiden korjaamisesta pois toiminnan päättämisen jälkeen. Syntyvät purkujätteet pyritään ohjaamaan kierrätykseen ja hyötykäyttöön.

Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa Peittoon tuulivoimaloiden toimintaan. Ahlaisen Lammin tuulivoimaosayleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit perustuvat tämän hankkeen tietoihin. Peittoon ja Kõörtilän tuulivoimalat huomioidaan yhteisvaikutusten arvioinneissa.

17. Mielipide 17, yksi allekirjoittaja 28.1.2025

Tervehdys ja anteeksi, vielä yksi viesti asian tiimoilta. Tämä ns. Pahamäen alue on ollut metsäinen keidas muillekin kuin vain alueen asukkaille ja siellä on myös laavu ja virkistysreitti Pori/Ahlainen/Pohjajoki ja päätyy Pirkanmaalle Tampereen seudulle.

Kaavassa ei ole välitetty siitä onko asumuksia kilometrin tai kahden päässä ja onko alueella myös suojeltuja eläimiä. Luin äsken IltaSanomien sivuilta jutun "Onko Suomi tekemässä kallista virhettä?" Siinä on uutta tutkimustietoa siitä, miten tuulimyllyt vaikuttavat eläimiin, niiden käyttöön ja liikkumiseen. Susia on nähty myös Ahlaistentiellä omassa tienhaarassani, johtuneeko siitä, että jo alueen läheisyydessä pohjoisemmassa olevat myllyt haittaavat niiden elämää ja niiden pitää etsiä uusia asuinalueita. Sen jutun perusteella on todennäköistä alueen eläimistöille käy huonosti, samoin kuin ihmisille. Nyt kun tuulimyllyjä on koko ajan rakennettu lisää ja lähemmäs asutusta, niin on voitu tehdä myös tutkimuksia oikeilla asioilla.

Toivon sydämestäni, että tämä hanke mietitään ja tutkitaan hyvin tarkasti uudestaan ja lopputulos on, että niitä ei tänne rakenneta. Hyvinvoivat ja tyytyväiset pohjoisen Porin asukkaat ovat toivottavasti teille hyvät päättäjät tärkeitä myös todellisuudessa eikä vain puheissa.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Tuulivoimalat eivät ole esteenä virkistysreittien käyttämiselle.

Tuulivoimaloiden sijoittamisessa on huomioitu nykyinen asutus ja loma-asutus melu- ja välkemalinnuksin. Kaavassa on rajattu luonnonympäristön ja lajiston arvokkaat alueet rakentamisalueitten ulkopuolelle.

Viimeisimmän suden kanta-arvion mukaan suunnittelualue kuuluu Noormarkun susiparin reviiriin. Susireviirien tiedetään levittäytyneen alueille, joissa tuulivoimaa on jo rakennettu voimakkaasti, kuten Kalajoelle ja Korsnäsiin, eikä toistaiseksi ole selvää näyttöä siitä, että revierejä olisi kokonaan kadonnut tuulivoimarakennetuilta alueilta. Susireviirejä on myös muodostunut paljon Lounais- ja Etelä-Suomeen, jossa on runsaasti asutusta, ihmisiä ja liikennettä. Tällaisilla alueilla laajoja, rauhallisia, asuttamattomia metsämaastoja on sangen vähän, mikä ei ole kuitenkaan ollut esteenä suden levittäytymiseen ja lisääntymiseen. Tuulivoimahankkeiden toteuttaminen ei yleisesti ottaen ole myöskään vähentänyt suden saaliseläinten ja niille sopivien elinympäristöjen määriä suunnittelualueilla eivätkä toiminnassa olevat tuulivoimalat nykytiedon mukaan ole estäneet alueen käyttöä susien liikkumiseen ja saalistamiseen. Siten on mahdollista, etteivät sudet välttelisi tuulivoimaloita Suomen kaltaisissa metsäisissä olosuhteissa välttämättä kovin voimakkaasti.

18. Mielipide 18, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Olen hevosen omistaja Ahlaisista ja vastustan Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnosta. Minulla on kolmen hevosen talli kotitilallamme. Kesäisin meillä on lisäksi asiakashevosia kesälaitumella kesäkuusta syyskuulle. Pelkonani on menettää asiakkaita sekä pelkään myös tuulivoimaloiden vaikutuksia omien hevosteni käyttäytymiseen. Hevosella on huomattavasti tarkempi kuulo mitä ihmisellä. Tuulivoimaloiden ääni-, humina- ja valohaitta on todellinen. Esimerkiksi hevostemme kesälaitumelta olisi suora näköyhteys tuleviin myllyihin. Suurin riski on tapaturma tai pahimmassa tapauksessa henkilövahinko, jos hevonen esimerkiksi säikähtää tuulimyllystä johtuvaa melua. Täten toivon, että myös minun mielipiteeni asiaan otetaan huomioon asiaa tarkasteltaessa.

Terveisin: Ahlaisten Lammin tuulivoimahanketta vastustava ja kyseisen kaava-alueen välittömässä läheisyydessä asuva.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Hevoseen ja hevoselinkeinoon kohdistuviin vaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.

19. Mielipide 19, yksi allekirjoittaja 30.1.2025

Paikka ei mielestäni ole sopiva, sillä puiston vaikutusalue on liian lähellä asutusta. Perinteinen maalaismaisema tuhoutuu myllyjen myötä. Etenkin kiinteistöt, joissa on eläimiä, ovat arveluttavan lähellä, sillä tuulimyllyjen infraääntä ei voida tutkia eläinten kohdalla. Totta kuitenkin on, että kotieläimillä, kuten

hevosilla, lampailla, vuohilla, koirilla sekä kissoilla on kaikilla huomattavasti parempi kuulo, kuin ihmisillä. Alueella on paljon kiinteistöjä, joissa kotieläimiä on ja näihin kiinteistöihin ja eläintenpitoon on myös sijoitettu rahaa.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Yleisvastineet etäisyys asutukseen, kiinteistön arvoon, maisemaan.

Suomessa eläin ei saa pitopaikassaan olla jatkuvasti alttiina ympäristön melulle, joka ylittää 65 dBA. Melumallinnuksen mukaan yli 50 dB:n melualueet ulottuvat korkeintaan noin 250 metrin etäisyydelle voimaloista. Näillä alueilla ei ole kotieläimien suoja tai niiden laitumia.

20. Mielipide 20, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Olen todella huolissani Ahlaisten Lammin tuulivoimapuisto-suunnitelmista. Sillä on HYVIN MITTAVAT ympäristövaikutukset, ihmisiin, eläimiin sekä muutenkin ympäristöön. Eniten olen huolissani ihmisistä. Itse olen jo pitkään suunnitellut muuttavani Ahlasiin, käynyt katsomassa asuntoja, mutten ole vielä sopivaa löytänyt. Tämä tekee muutoksen omiin suunnitelmiin.

Varmastikaan tämän hankkeen parissa työskentelevät eivät Itse haluaisi asua lähellä tuulivoimapuistoa, jos yhtään ovat OIKEASTI tutustuneet ympäristövaikutuksiin. Älkää pilatko Ahlaisten ympäristöä! Yksi harvoista, vanhoista kauniista ja rauhallisista kylistä mitä näillä main on.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

21. Mielipide 21, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

En missään tapauksessa hyväksy tuulivoiman rakentamista Lammin alueelle. Omistan kesämökin alueella. Tuulivoimaloista on erittäin suuri haitta alueen asukkailla. Päätöksenteossa on huomioitava niiden ihmisten etu, jotka asuvat alueella ja joita asia koskettaa.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

22. Mielipide 22, kolme allekirjoittaja 24.1.2025

Pyydämme, että tuulivoimapuiston sijaintia pohditaan uudelleen. Alla eriteltynä tarkempia huomioita: Kulttuurimaisema

- YVA-menettelyssä ei ole otettu huomioon alueen lähintä suojeltua tietä, Ahlaisten Pohjajontie. Kyseinen tie löytyy Satakunnan museon karttakokoelmista. Tieosuus on Satakunnan seutukaavassa merkitty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Tähän kulttuurimaisemaan ei sovi tuulimyllyt.
- Havainnekuvat virheelliset, myllyt kuvattu pienemmiksi kuin todellisuudessa ovat

Tulevaisuus

- Ahlaisten tulevaisuus nuorten asuinpaikaksi ei sovi tuulimyllyjen juureen eikä sinne kukaan halua asumaan.

Luonnonsuojelu ja linnusto

- Syysmuutossa esimerkiksi kurjet ja hanhet ym. isot linnut ottavat korkeutta samasta syystä kuin paikka on valittu tuulimyllyjen sijoituspaikaksi; otolliset tuulet. Pohjoisen suunnasta tulevat lintuaurat ottavat korkeutta Pahamäen kohdalla nousevan ilmavirtauksen vuoksi. Tämä aiheuttaa lintujen törmäyksen tuulimyllyihin.
- Alueella on lukuisia luonnonsuojelualueita. Tuulimyllyt ja luonnonsuojelu ei sovi yhteen.

Sijoittaminen

- Tuulipuistokaavassa on kolme tuulivoimalaa, jotka on suunniteltu alle kahden kilometrin etäisyydelle asunnoista. Tuulivoimalat on suunniteltu sijoitettavan 1350 metrin, toinen 1450 metrin ja kolmas 1900 metrin etäisyydelle kiinteistöistämme. Tämä ei ole hyväksyttävää. Pyydämme pohtimaan tuulivoimalan sijoitusta toiseen paikkaan, esimerkiksi merelle, jossa maisema on jo pilattu.

Haitat

- äänihaitta

- maisemahaitta
- viihtyvyys
- kiinteistöjen arvonalenema

Kaikkien edellä mainittujen perusteluiden pohjalta toteamme, että paikka on väärä tuulivoimapuistolle. Luonto ja linnut tarvitsevat enemmän kyseistä aluetta, kuin sattumasähkön tuottajat.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Kaavoituksessa on huomioitu Pohjanlahden rantatie. Seutukaava ei ole voimassa.
- Havainnekuvat on tehty suunnitellun voimalan kokoisella voimalamallilla.
- Vaikutustenarvioinnissa kaavaehdotuksen 12 voimalan vaikutukset muuttolinnustoon on arvioitu kokonaisuutena vähäiseksi.
- YSA-alueiden luontotyyppisiin tuulivoimalat eivät suoraan vaikuta. Vaikutukset Majavapuron liito-oravareviiriin on vähäisiä. Tuulivoimaloiden rakentamisaikainen häiriö saattaa heikentää majavan elinmahdollisuuksia Majavapuron suojelualueella. Isosuoan läheinen voimalapaikka heikentää todennäköisesti YSA-alueen merkitystä teerien soidinalueena. Teeret voivat kuitenkin hakeutua soidintamaan muille lähiympäristön aukeille alueille. Riittävän etäisyyden vuoksi Isokorven luonnonsuojelualueelle tai liito-oravan elinympäristölle ei aiheudu voimalasta heikentäviä vaikutuksia. Kokonaisuutena tuulivoimahankkeen aiheuttaman melun vaikutukset YSA-alueiden linnustoon ja nisäkkäisiin ovat kohtalaisia, eikä hankkeen arvioida merkittävästi heikentävän alueiden luonnonarvoja. Holampin luonnonsuojelualueen etäisyys kaavan voimalapaikkoihin on riittävän suuri, eikä kaavan arvioida aiheuttavan negatiivisia vaikutuksia YSA-alueen luontoarvoille.
- Vaikutuksia Natura-luontotyyppisiin ei Natura-tarveharkinnan mukaan ole arvioitu muodostuvan. Vaikutuksia Natura-alueiden pesimälinnustolle ei ole arvioitu muodostuvan, pitkien etäisyyksien ja suunnittelualueen saalistusalueiksi heikosti sopivien luonnonympäristöjen johdosta. Kokemäenjoen Natura-alueen osalta vaikutuksia muuttolinnustolle arvoitiin muuttokäyttämisen ja suunnittelualueella tehtyjen havainnot huomioiden, että vaikutuksia voi muodostua lähinnä tuulihaukalle ja laulujoutsenelle. Näiden lajien Suomen kannat ovat kuitenkin elinvoimaisia, joten todennäköisiä merkittäviä vaikutuksia ei arvioitu muodostuvan. Pooskerin saariston osalta vaikutuksia voi muodostua laulujoutsenelle niiden muuttosuunta huomioon ottaen. Lajin kanta on maassamme elinvoimainen ja se on ollut voimakkaassa kasvussa viime vuosikymmeninä. Poosjärven muuttolinnuston osalta huomioiden Natura-alueen sijainti suhteessa suunnittelualueeseen sen kaakkoispuolella, ei mahdollisia merkittäviä vaikutuksia arvioida muodostuvan.
- Porin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää tuulivoimakaavoittamisen alueella.
- Melu-, välke ja maisemavaikutuksiin ja kiinteistön arvon alenemaan on vastattu yleisvastineessa.

23. Mielipide 23, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

VASTUSTAN kaavaluonnoksessa esitettyä tuulivoimaloiden rakentamista Ahlaisten Lammin alueelle. Ensinnäkin suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeelle vuosina 2013-2016 tehdyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) alueelle. Voimaloiden koko on jo prosentuaalisesti suurentunut alkuperäisistä suunnitelmista ratkaisevasti, joten 2013-2016 tehdyllä ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä ei ole minkäänlaista todenperää nykyhetkeen.

Kiinteistöni etäisyys jää alle 2 km lähimmistä voimaloista, joten asumismukavuus kärsii kohtuuttomasti, puhumattakaan kiinteistöjen arvonalenemasta. Jää myös kiinteistöltä maakappale tuulipuistoalueen sisäpuolelle. VASTUSTAN Ahlaisten Lammin osayleiskaavaluonnosta.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Varsinais-Suomen ELY-keskus on antanut 30.6.2023 ja 24.4.2024 päätökset YVA-menettelyn soveltamistarpeesta. Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen suunniteltu muutos ei edellytä YVA-menettelyn uusimista. Muuttunut hankevaihtoehto on huomioitu selvityksissä ja vaikutustenarvioinneissa.
- Melu- ja välkevaikutuksiin sekä kiinteistön arvon alenemaan on vastattu yleisvastineessa.

- Kaavoitettavalle alueelle osoitetaan pääosin alueita maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi. Tuulivoimaloiden alueet osoitetaan alueille, joilla hanketoimijalla on maanvuokrasopimukset.

24. Mielipide 24, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Asun melko tarkkaan kahden kilometrin päässä lähimmästä suunnitellusta myllystä. Vastustan tuulipuiston rakentamista tälle alueelle. En vastusta tuulivoimaa, sijainti on nyt vain väärä ja toinen syy löytyy alla olevasta kirjoituksesta. Aiotun tuulipuiston rakentaja on/off liikekumppaninsa kanssa ei nauti luottamustani.

Lammin tuulivoimapuiston suunniteltuna rahoittajana on ollut aiemmin venäläistaustainen Igor Pavlov yhtiönsä Olanco Oy:n kautta. Pavlov vieraili ensimmäistä kertaa Lammin alueella tammikuussa 2018 Porin Aluemarkkinat Oy:n toimitusjohtaja Jukka Kokkilan kanssa. (Satakunnan Kansa 26.1.2018) Venäjän hyökättyä Ukrainaan 24.2.2022, Satawind lopetti yhteistyön Igor Pavlovin yhtiön kanssa. Jukka Kokkilan mukaan Satawind on nyt kokonaan suomalaisomistuksessa. Lammin tuulivoimapuiston mahdollisena rakentajana toimii Satawind Oy (Satakunnan Kansa 21.3.2022). Ahlaisten Lammin tuulivoimahankkeen ympäristövaikutustenarviointiselvitys on saatavissa Porin kaupungin sivuilta. Huomioni kiinnittyi arviointiselostuksen kappaleessa 19.4 Vaikutukset puolustusvoimien toimintaan ja tutkajärjestelmiin s. 167–168 ([https://pori.cloudnc.fi/fiFI/Kaavat/Yleiskaava_vireilla/Ahlaisten_Lammin_tuulivoimapuiston_osayl\(109021\)](https://pori.cloudnc.fi/fiFI/Kaavat/Yleiskaava_vireilla/Ahlaisten_Lammin_tuulivoimapuiston_osayl(109021))), jossa todetaan seuraavaa: " Ahlaisten Lammin tuulipuistohankkeen vaikutukset puolustusvoimien toimintaan on selvitetty pyytämällä lausunto Pääesikunnalta. Saadun lausunnon (15.10.2014) mukaan tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien ilmalavontatutkiiin, valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn, joukkojen ja järjestelmien koulutukseen ja käyttöön eikä sotilasilmailuun. Siten tässä tapauksessa ei ole tarpeen tehdä tarkempaa tutkavaikutusselvitystä VTT:n laskentamenetelmiä käyttäen."

Puolustusvoimien lausunto on päivätty 15.10.2014. Puolustusvoimilta ei kuitenkaan ole hankittu uutta vaikuttavuusselvitystä ilmalavontatutkiiin, valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn, joukkojen ja järjestelmien koulutukseen ja käyttöön eikä sotilasilmailuun. Venäjä hyökkäsi 24.2.2022 Ukrainaan. Satawind lopetti yhteistyön venäläistaustaisen osaomistajansa kanssa kuukautta myöhemmin (Satakunnan Kansa 21.3.2022). Miksi Puolustusvoimilta ei ole tilattu uutta vaikuttavuusselvitystä? Tuulipuiston kustannusarvio on noin 70 miljoonaa euroa (Satakunnan Kansa 21.3.2022). Kuka rahoittaa tuulipuiston rakentamisen, jos rakentamiseen tulee lupa? Palaako venäläinen Olanco Oy:n toimitusjohtaja Igor Pavlov rahoittamaan puiston? Tämä olisi kaikkein pahin riskiskenaarion toteutuminen. Asiakastieto Oy:n mukaan Olanco Oy:n toiminta on keskeytetty. Olanco Ltd. on rekisteröity Belgiaan. Voimme vain arvailla, mistä noin 70 miljoonan euron rahoitus viimekädessä voisi tulla ja tätä vaihtoehtoa ei missään olosuhteissa voida sallia.

Puolustusvoimien uusi vaikuttavuusselvitys eri skenaarioineen olisi erittäin tärkeää, ennen kuin Porin kaupunginvaltuusto äänestää asiasta. Puolustusvoimien vaikuttavuusselvitys voisi kaataa koko tuulipuistohankkeen. Tilanne ei ole enää sama kuin vuonna 2014. Kaikkea voidaan kuitenkin kiertää, esimerkiksi Renault myi 68 %:n osuutensa Autovazin autotehtaasta venäläisille yhdellä ruplalla, tosin sopimuksessa on myös ehto – Renault voi ostaa tehtaan takaisin viiden tai kuuden vuoden kuluessa. (Kaupalehti 27.4.2022)

Mielestäni Lammin tuulipuistohankkeeseen liittyy liian paljon epäselviä asioita mm. rahoitus, omistusjärjestelyjen muutos kuukauden sisällä Venäjän hyökättyä Ukrainaan, Puolustusvoimilta ei ole kysytty uutta vaikuttavuusselvitystä, poissulkematta muita kasveihin, vesistöihin, eläimiin sekä ihmisille aiheutuvia haittoja.

Haluavatko Porin kaupunginvaltuutetut äänestää rakentamisen puolesta? Pahimpien riskiskenaaroiden toteutuessa, Porille aiheutuu valtava mainehaitta – mainehaitta, joka saattaa vaikuttaa tuleviin investointeihin hyvinkin pitkällä aikavälillä. Pori on vihdoinkin menossa oikeaan suuntaan ja positiivista pöhinää on ilmassa – ei menetetä näitä mahdollisuuksia – Pori ansaitsee vihdoinkin mahdollisuutensa.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Kaavan yleismääräyksissä edellytetään, että rakentamislupaa myönnettäessä tulee ottaa huomioon Puolustusvoimien hyväksyttävyytyslause.

25. Mielipide 25, kaksi allekirjoittaja 29.1.2025

Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema-alue menettävät arvoaan ja vetovoimaansa, jos se ympäröidään tuulivoimailoilla (Peitto, Ahlaisten Lammi ja mahdollisesti

myös Köörtilä Merikarviolla). Liian läheisen sijainnin takia tuulivoimalat tulisivat valtavan kokonsa ja korkeutensa takia hallitsemaan laajasti Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen näkymää. Maisema-alueen arvoa tulisi laskelmaan myös se, että Ahlaisten Lammin tuulivoimakaavoitus-hankkeen projektista vastaavat suunnittelevat sähkönsiirtoa varten voimalinjaa, joka kulkisi läpi valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen. Voimalinjaan liittyvät suunnitelmat mm. reitin ja maisema-vaikutusten osalta ovat kaavaehdotusaineistossa erittäin puutteellisesti esitetty, vaikka niillä on suunnitellun kaava-alueen ulkopuolella merkittävä vaikutus reitin maanomistajille.

Ahlaisten Lammin osayleiskaavaehdotuksen aineistossa vähätellään sekä langattomien puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien että televisiosignaalien toimivuuteen liittyviä riskejä. Kyseiset riskit siirretään yksilöllisesti muiden esimerkiksi Porin kaupungin, Digitan tai matkapuhelinoperaattorien vastuulle ilman selkeää suunnitelmaa tai aikataulua ongelman ratkaisemiseksi. Koska kaikkia näitä ongelmia ei vielä-kään ole saatu poistettua Peittoon tuulivoima-alueen rakentamisen jälkeen, niin ongelmat kasvaisivat merkittävästi, jos Ahlaisten Lammin tuulivoimakaavoitus toteutuisi ja Ahlaisten kylän lähistölle tulisi lisää häiriön aiheuttajia. Lisäksi tulisi huomioida vielä häiriöherkkyyden kasvu Köörtilän tuulivoima-alueen toteutuessa. Alueen puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien häiriöherkkyyden lisääntymisellä on suuri negatiivinen vaikutus paikallisiin yrityksiin, etätyöhön kuin alueen asukkaiden arkeenkin. Huonosti toimivat puhelinyhteydet voivat pahimmillaan vaarantaa ihmisten terveyden ja jopa hengen, jos yhteydet hätäkeskukseen häiriöiden takia vaarantuvat. Riski korostuisi erityisesti kesäaikaan, jolloin Ahlaisten kylän lisäksi suunnitellun kaava-alueen ympärillä olevien alueiden vapaa-ajanasuntojen käyttöaste kasvaa. Tältä osin riski voidaan katsoa erittäin kriittiseksi.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Maisemavaikutusten arvioinnissa vaikutus valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen on arvoitu suureksi ja RKY-alueeseen kohtalaiseksi.

Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevastaavat varautuvat rakentamisvaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.

26. Mielipide 26, kolme allekirjoittaja 31.1.2025

Harrastamme hevosurheilua luonnon helmassa Porin Pirttijärven kylässä. Iso tuulivoimapuisto hanke niin lähellä omaa kotia herättää suurta huolta ihmisten ja hevosten hyvinvoinnin vuoksi. Pitkän tähtäimen haitoista ei ole riittävää tietoa. Tuulivoimapuiston lähellä on useita kymmeniä hevosia, joiden kanssa harrastaminen turvallisesti on jatkossa mahdotonta.

Tuulivoimapuisto hanke laskee merkittävästi tilan arvoa. Tilan, joka on kuulunut suvulleni jo pitkälti yli sadan vuoden ajan ja tähän on käytetty paljon rahaa sekä resursseja. Hevosten pidon kannalta tila on ollut loistava. Pitkiä maastoreittejä on loputtomasti ja reitit ovat pääasiassa rauhallisia ja turvallisia hevosilla liikuttaessa. Mikäli tuulivoimapuisto rakentuu lähelle, niin tilanne on välittömästi toinen. Hevoset ovat pakoeläimiä ja näin ollen pyrkivät pakenemaan vaarallisista tilanteista pois oli ratsastaja kyydissä tai ei. Tästä saattaa aiheutua suuria vaaratilanteita ja turhia loukkaantumisia. Vaikka hevoset olisivat kuinka koulutettuja, tätä luonnollista reaktiota on mahdotonta kitkeä pois. Tulevaisuudessa vaaran aiheuttajia on nykyistä enemmän, kun tuulivoimaloiden äänet, varjot, välkkeet ja valot laske-taan mukaan sekä tietenkin niiden huoltotöihin kuuluva ylimääräinen liikenne. Kukaan ei tiedä mikä vaikutus isoilla tuulivoimaloilla on eläimiin. Maailmalta löytyy aiheesta paljon tutkimuksia, niiden teksti on karua luettavaa. Tuulivoimalat aiheuttavat ääntä, jonka ihminen kuulee selkeästi. Hevosen kuulo on kuitenkin ihmisen kuuloa paljon parempi ja näin ollen tuulivoimaloista lähtevä äänikin on paljon suu-rempi.

Hevosemme ovat meille äärettömän rakkaita perheenjäseniä, joiden hyvinvointiin kiinnitetään paljon huomiota sekä aikaa. Niihin on myös taloudellisesti sijoitettu suuria rahasummia tavallisen ihmisen tasolla.

Kuitenkin tämä on meidän elämäntapa ja hevoset kuuluvat perheeseemme. Toivomme, että päätös tästä hankkeesta on inhimillinen ja tässä huomioidaan lähellä asuvien ihmisten mielipiteet ja usean kylän talojen ja tilojen arvonlasku. Jokainen meistä päättää mihin muuttaa senhetkisten olosuhteiden

vuoksi eikä kukaan ajattele "saavansa" tällaista riesaa kotiympäristöönsä. Terveisin Ahlaisten Lammin tuulivoimapuistohanketta vastustava ylpeä hevosihminen.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Vaikutukset hevosiin ja hevostalouteen sekä kiinteistön arvon laskuun on vastattu yleisvastineessa.

27. Mielipide 27, kaksi allekirjoittaja 29.1.2025

Asumme puolisoni kanssa suunnitteilla olevan tuulivoimapuiston läheisyydessä, vajaa 2 km:n päässä lähimmästä tuulivoimalasta, Uksjärven rannalla.

Asuinrakennus on mäen päällä ja asunnostamme on suora näkyvyys suunnitteilla oleviin tuulimyllyihin, keittiötä lukuun ottamatta joka huoneesta näkyy myllyt, joten välkehaitat ovat melkoiset. TV ja data-signaalit ovat nytkin jo monasti todella huonot säätilasta ja tuulen suunnasta riippuen, ilmeisesti Peittoon myllyistä johtuen. Olemme hankkineet monet vahvistimet ja antennit, mutta mikään ei auta. Jos lähelle tulee 250 m korkeat myllyt, poistuu loppukin näkyvyys. Tuulivoimaloista tuleva jumputtava ääni ja infraääni aiheuttavat huolta.

Keväisin ja syksyisin Pitkälahahteen pysähtyy suuri lauma valkoisia muuttolintuja lepäämään matkallaan pohjoiseen ja takaisin. Olen yrittänyt ottaa kuvia linnuista mutta ovat kovin säikkyjä. Lintujen reitti kulkee suunnitellun tuulivoimapuiston läpi.

Järven kalakanta ja rapukanta on istutusten ansiosta saatu elpymään. Tuulivoiman on todettu vaikuttavan negatiivisesti kalakantaan. Asuntojen piharakennuksissa asustaa lepakkoja, jotka häiriintyisivät tuulivoimaloista, Kurkipariskunta ja joutsenet sekä paljon muita vesilintuja tulevat joka kesä pesimään Uksjärvelle. Lisäksi tuulivoimaloiden läheisyys aiheuttaa kiinteistöille huomattavan arvon aleneman.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Meluvaikutuksiin, maisemavaikutuksiin ja kiinteistön arvon alenemiseen on vastattu yleisvastineessa.
- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankeavastavat varautuvat rakentamisvaiheessa aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.
- Kaavaehdotuksen 12 voimalan vaikutukset muuttolinnustoon on arvioitu kokonaisuutena vähäiseksi.
- Hankkeella ei ole todettu merkittäviä vaikutuksia kalastoon tai kalatalouteen.
- Kaava-alueella vaikutukset lepakkoon on arvioitu vähäisiksi.

28. Mielipide 28, Yksi allekirjoittaja 23.1.2025

Haluan tuoda esiin huoleni liittyen suunnitelmiin sijoittaa tuulivoimaloita asuinalueemme lähelle. Vaikka ymmärrän tuulivoiman merkityksen osana energiantuotantoa, pyydän teitä vakavasti harkitsemaan sen mahdollisia terveysvaikutuksia, erityisesti asukkaiden hyvinvointiin vaikuttaen, sekä harkitsemaan vaihtoehtoisia keinoja energiantuotannon edistämiseksi muilla keinoin, jotka eivät vaaranna asukkaiden terveyttä ja ympäristön hyvinvointia.

Olen syvästi huolestunut siitä, että uudessa kaavaehdotuksessa tuulivoimaloiden koko on merkittävästi suurempi kuin aiemmassa suunnitelmassa. Voimaloiden korkeus voi nousta jopa 250 metriin, ja maaston korkeuden lisäys voi tuoda vielä 20–40 metriä lisää korkeutta. Tämä tarkoittaa, että voimaloiden kokonaiskorkeus voi lähestyä jopa 300 metriä, mikä on erittäin huolestuttavaa.

Lisäksi voimalat sijoittuvat vain kilometrin päähän asutuksesta. Herää kysymys, onko Suomessa koskaan toteutettu tämäntyyppistä hanketta tämän tyyppisin ehdoin, jossa tuulivoimalat ovat olleet näin lähellä asutusta suuremmalla kokonaiskorkeudella. Tällainen muutos voi johtaa merkittäviin terveysongelmiin ja niiden vaikutukset voivat olla entistä vakavampia. Ympäristö ja muista ongelmista puhumattakaan.

Olemme hevosenomistajia sekä hevosharrastajia, joiden suurena huolena on hevostemme läheisyyteen suunnitteilla oleva Ahlaisten Lammin tuulivoimahanke. Vastustamme sitä siis sydämemme pohjasta!

Emme toivo emmekä halua tuulivoimaloita niin sanotusti "takapihoillemme" ja etenkin vaikeuttamaan ja häiritsemään omaa ja hevostemme asumista ja harrastamista täällä luonnon helmassa.

Näiden suunnitelmassa esitettyjen 14 voimalan lähellä asuu paljon hevosihmisiä hevosineen (1-5 km säteellä voimaloista asuu jo yli 50 hevosta). Monet meistä ovat muuttaneet tänne juurikin vallitsevien olosuhteiden tähden. Olemme kukin tahollaan ensinnäkin ostaneet asuinpaikkamme ja tonttimme/tillamme täältä ja satsanneet lisäksi siihen ainakin kymmeniä ellei satoja tuhansia euroja, jotta meillä olisi turvalliset puitteet pitää hevosia ja harrastaa niiden kanssa.

Pelkomme suunnitelmista liittyy muun muassa voimaloista lähteviin kuultaviin ja muutoin aistittaviin sekä meihin ja hevosimme vaikuttaviin ääniin, huminaan, valoon, varjoihin ja välkkeeseen. Toki myös ihanan kauniin maalaismaisemamme pilaantumiseen sinne kuulumattomilla elementeillä.

Vaikka kaikki hevosemme ovat jo lemmikkeinäkin rakkaita ja niistä emme halua siitäkään syystä luopua, niistä on myös hyötyä ja käyttöarvoa harraste- ja osalla jopa asiakaskäytössä. Tuulimyllyjen ansiosta tässä on osalla meistä elinkeinon ja yritystoiminnan harjoittaminen ja jatkuvuus uhattuna. Suurena riskinä on, että hevoset säikkyvät voimaloiden aiheuttamia äänen tai valon eri muotoja, minkä seurauksena voi tulla tapaturmia ja henkilövahinkoja.

Kaikkeen toki voi joskus ajan kanssa tottua, mutta kaikki eläimet eivät välttämättä koskaan totu. Valittavia esimerkkejä löytyy maailmalta. Ja jo paljon näitä suunnitelmia pienemmän kokoisten voimaloiden seurauksena. Todella ikäviä hevosten ja muidenkin eläinten hyvinvointiin liittyviä tutkimustuloksia ja tiedonkeruita on nähty (hedelmättömyys tammoilla, kuolleena syntyneet tai epämuodostuneet varsat, stressaantuneet ja ahdistuneet sekä käytökseltään jopa vaaralliseksi muuttuneet hevoset yms) ja niiden käyminen omalle kohdalle pelottaa. Meidän hevosemme viettävät kaiken aikansa kuitenkin omistajansa tontilla, hevosille tehdyissä tarhoissa ja laitumissa. Kuten esimerkiksi porot, tai muut luonnossa vapaana kulkevat eläimet, meidän hevosemme eivät voi pyrkiä pakenemaan jatkuvaa melua, vaan joutuvat altistumaan sille läpi vuorokauden. Olisi kohtuutonta jättää tämä asia pohtimatta ja huomioimatta kaavaa suunnitellessa, sillä myllyjen tulo saattaa tarkoittaa pahimmassa tapauksessa hevosstilojemme käyttökelvottomaksi muuttumista.

Kuten jo mainittiinkin, pitkä penni itse kullakin on tehty turvallisten olosuhteiden eteen ja näihin on voinut omalla tontillaan sekä pitoon, että harrastamiseen liittyen paljon tehdä ja vaikuttaa. Ja toki paljon työtä ja rahaa myös uhrata. Samaa rahaa ei taatusti saisi takaisin, jos paikkansa joutuu laittamaan myyntiin ja ostajan saapuessa tontille vieressä loistaa pihasta hyvin havaittavissa olevat tuulivoimalat. Suuri pelko on myös tämä omaisuuden arvon menetys.

Leikkisästi meistä yksi useamman hevosen omistaja lupaili jo kiinnittää itsensä lapaan kiinni ja ryhtyä nälkälakkoon, mikäli näitä aletaan tänne tuomaan. Kuulostaa epämiellyttävältä, mutta vielä epämiellyttävämmältä ja luotaantyöntävämmältä nuo myllytkin tonttimme läheisyydessä meidän mielestämme kuulostaa!

Terveisin

Ahlaisten Lammin tuulivoimahanketta vastustava ja kyseisen kaava-alueen välittömässä läheisyydessä harrastava hevosväki.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Melu-, välke, maisemavaikutuksiin, sekä hevosiin ja hevoselinkeinoihin ja kiinteistön arvon alenemaan on vastattu yleisvastineessa.

30. Mielipide 30, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Pyydän kaavoitusviranomaisia huomioimaan seuraavat seikat kaavoitussuunnitelman teossa:

Miten käy joutsenten ja muiden muuttolintujen tuulivoimalatyömaan myötä? Miten käy asuinkiinteistöjen ja lomamökkien arvon, kun tuulivoimalat käynnistyvät? Aiheutuuko tuulivoimaloista meluhaittoja? Siirtyvätkö alueella olevat hirvet ja muut eläimet muualle?

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Kaavaehdotuksen 12 voimalan vaikutukset muuttolinnustoon on vaikutuksenarvioinnissa todettu kokonaisuutena vähäisiksi.
- Meluvaikutuksiin ja kiinteistöjen arvon laskuun on vastattu yleisvastineessa.
- Kaavaehdotuksen vaikutukset muuttolinnustoon ovat kokonaisuutena vähäiset.
- Rakentamisaikaista häiriötä lukuun ottamatta tuulivoimaloista ei arvioida aiheutuvan merkittäviä hirvieläimiin kohdistuvia vaikutuksia. Alue säilyy pääosin maa- ja metsätalouskäytössä, jossa on elinympäristöjä ja siirtymäalueita myös muulle eläimistölle.

31. Mielipide 31, kaksi allekirjoittaja 26.1.2025

Omistamme vapaa-ajan asunnon Ahlaisissa, Pohjajoen rannalla. Alueen koskematon luonto on meille tärkeä ja vietämme alueella paljon aikaa. Auringon laskettua seuraamme mm. lepakoiden äänetöntä liitelyä joen yllä. Olemme bonganneet koskella myös erittäin uhanalaisen kuningaskalastajan. Tutustuttuamme tuulivoimahankkeen suunnitelmaan, järkytyimme pahemman kerran. Tuulivoimapuistoa ollaan suunnittelemassa aivan mökkimme läheisyyteen. Varsinkin eteläisin voimala tulisi olemaan vain kivenheiton päässä tontistamme, jolloin puiden yli viuhuvat lavat pilaisivat näkymän, lentokoneelta kuulostava meteli jyräisi linnunlaulun alleen ja karkottaisi lepako-ystävämme ja mahdollisesti kuningaskalastajan. Vastustamme mitä suuremmin tuulivoimapuiston rakentamista Ahlaisiin!

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Kaavamääräyksissä on edellytetty tehtäväksi vesienhallintaratkaisuja, joilla estetään ja lievennetään pintavesivaikutuksia eikä pintavesivaikutukset yllä Pohjajoelle. Suunnittelualueelta purkautuvan valumaveden laadussa ei tapahdu haitallista muutosta nykytilanteeseen verrattuna.

Kaava-alueella vaikutukset lepakoon on arvioitu vähäisiksi.

Tuulivoimaloilla toteutuessaan ei ole vaikutuksia kuningaskalastajaan.

Pohjajoen eteläosat sijoittuvat pääosin 35-45 dB:n vyöhykkeelle ja etäämmällä alueelle, jossa melutasot ovat alle 35 dB.

32. Mielipide 32, yksi allekirjoittaja 29.1.2025

Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema-alue menettävät arvoaan ja vetovoimaansa, jos se ympäröidään tuulivoimaloilla, Peittoon, Ahlaisten Lammi ja mahdollisesti myös Köörtilä Merikarvialla sekä lisäksi vielä Meri-Porin merituulipuisto. Liian läheisen sijainnin takia tuulivoimalat tulisivat valtavan kokonsa ja korkeutensa takia hallitsemaan laajasti Ahlaisten valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen näkymää. Maisema-alueen arvoa laskisi myös se, että Ahlaisten Lammin tuulivoimakaavoitushankkeen projektista vastaavat suunnittelevat sähkösiirtoa varten voimalinjaa, joka kulki läpi valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen. Voimalinjaan liittyvät suunnitelmat mm. reitin ja maisemavaikutusten osalta ovat kaavaehdotusaineistossa erittäin puutteellisesti esitetty, vaikka niillä on suunnitellun kaava-alueen ulkopuolella merkittävä vaikutus reitin maanomistajille.

Kaavaehdotus raiskaa alueen metsät samoin kuin suunnitelmissa olevat voimalinjat. Metsä on hiilinielu. Porin kaupunki on liittynyt Hinku-kuntien joukkoon, tämä kaavoitushanke ei edistä kaupungin tavoitetta kohti hiilineutraalia kuntaa. Kaavaehdotuksessa tuulivoimalat tulevat liian lähelle asuttua aluetta. Porin kaupunki on päättänyt suoja-alueeksi kaksi kilometriä, joka sekkin on liian vähän, koska tuulivoimalat ovat huomattavasti isompia kuin jo nyt asutusta haittaavat Peittoon tuulimyllyt. Nykyään on jo tutkimustuloksia tuulimyllyjen aiheuttamien matalataajuusäänien vaikutuksesta ihmisten terveyteen. Tästäkin on näyttöä Peittoon tuulivoimalasta. Tutkimuksien sivutuotteena on saatu uutta tietoa tuulivoimaloiden kuultavasta äänestä.

Ahlaisten Lammin kaavaehdotuksen aineistossa vähätellään sekä langattomien puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien että televisiosignaalien toimivuuteen liittyviä riskejä. Kyseiset riskit siirretään yksilöllisesti muiden esimerkiksi Porin kaupungin, Digitan tai matkapuhelinoperaattorien vastuulle ilman selkeää suunnitelmaa tai aikataulua ongelman ratkaisemiseksi. Näitäkään kaikkia ongelmia ei vielä ole saatu poistettua Peittoon tuulivoima-alueen rakentamisen jälkeen, niin ongelmat vain kasvavat merkittävästi, jos Ahlaisten Lammin tuulivoimakaavoitus toteutuisi ja Ahlaisten kylän lähistölle tulisi lisää häiriön aiheuttajia. Lisäksi tulisi huomioida vielä häiriöherkkyyden kasvu Meri-Porin merituulivoimaloiden ja Köörtilän tuulivoima-alueen toteutuessa. Alueen puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien häiriöherkkyyden

lisääntymisellä on suuri negatiivinen vaikutus paikallisiin yrityksiin, etätyöhön kuin alueen asukkaiden arkeenkin. Huonosti toimivat puhelinyhteydet voivat pahimmillaan vaarantaa ihmisten terveyden ja jopa hengen, jos yhteydet hätäkeskukseen häiriöiden takia vaarantuvat. Riski korostuisi erityisesti kesäaikaan, jolloin Ahlaisten kylän lisäksi suunnitellun kaava-alueen ympärillä olevien alueiden vapaa-ajan asuntojen käyttöaste kasvaa. Tältä osin riski voidaan katsoa erittäin kriittiseksi.

Tutkimukset osoittavat, että tuulivoimaloiden lähellä sijaitsevien asuntojen sisätiloissa toteutuvat kokonaisäänitasot olivat suurempia kuin aiemmissa tuulivoimayhtiöiden tekemissä mittauksissa, ja että tuulivoimalat muuttavat tuulivoimaloiden lähialueen äänimaiseman maaseudullakin kaupunkimaiseksi.

Tutkimuksissa on myös todettu asuntojen sisätiloissa pitkäaikaiset keskimääräiset äänitasojen ylittävän terveydensuojelulaissa asetetut suurimmat sallitut äänitasot. Asumisterveysasetuksen mukainen suurin sallittu yöaikainen kokonaisäänitaso saa olla enintään 25 dB, mutta 1,5 km:n ja 1,6 km:n etäisyydellä sijaitsevilla asunnoissa mitatut yöaikaiset melutasot klo 22-07 välillä olivat keskiarvoltaan 35 dB ja 34 dB (minimi 29 dB, maksimi 54 dB). Terveysturvallisuuslaki velvoittaa viranomaisia ryhtymään tällaisissa tilanteissa viipymättä toimenpiteisiin haittaan johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Nyt tehdyssä kaavaehdotuksessa ei ole huomioitu eikä tehty kaikkien tuulipuistojen yhteisvaikutusarviointia Ahlaisten asuinalueeseen. Ahlainen jää kaikkien tulevien/suunnitteilla olevien tuulivoimapuistojen vaikutusalueeseen.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

- Mahdollinen häiriö TV-signaaleihin on todennettavissa vasta tuulivoimaloiden ollessa tuotannossa ja poistettavissa kiinteistökohtaisella antennikunnostuksella tai sijoittamalla välivahvistin uuteen paikkaan ja suuntaamalla antennit siihen. Nykyisen lainsäädännön perusteella Digita vastaa verkon toimivuudesta. Tuulivoimaloiden hankevaiheesta varautuvat rakentamiskäytännössä aktiivisesti ja välittömästi aloittamaan toimenpiteet tuulivoimaloiden aiheuttamien mahdollisten häiriöiden poistamiseksi.
- Tässä kaavaprosessissa ei oteta kantaa Peittoon tuulivoimaloiden toimintaan. Ahlaisten Lammin tuulivoimaosayleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit perustuvat tämän hankkeen tietoihin.
- Melu- ja maisemavaikutuksiin on vastattu yleisvastineessa.
- Voimajohtolinjan alustava linjaus on tutkittu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä ja reitiksi on valikoitunut osayleiskaava-alueen lounaisosasta Peittoon sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitin suunnittelu on osa hankkeen jatkosuunnittelua.

33. Mielipide 33, yksi allekirjoittaja 31.1.2025

Jätän kannanoton koskien Ahlaisten Lammin tuulivoimalapuiston osayleiskaavaa. Mielestäni on kohtuuton, että kaunis ja valtakunnallisesti arvokas Ahlaisten kulttuurimaisema pilataan tuulivoimahankkeilla. Peittoon ja Lammin tuulivoimala-alueiden yhteisvaikutus on sietämätön. Alueilla on mm. suosittu retkeilyreitistö, joiden käyttöaste on viime vuosina kasvanut huomasti. Kuka haluaa retkeillä keskellä tuulimyllyjen melumaailmaa ja toki riskinä on aina myös vaaratilanteet. Onhan lapoja rikkoutunut mm. Reposaaren pengertiellä.

Selvityksissä ei myöskään ole huomioitu Pohjajoen kalakantaa, jossa lisääntyy valtakunnallisesti erittäin uhanalainen meritaimen. Meritaimen, kuten myös muut kalat, aistivat värähtelyä sekä kylkiviivalaan että sisäkorvallaan. Kalat voivat kuulla taajuudeltaan matalampia ääniä kuin ihminen. On todettu, että tuulivoimalan käyttöaikainen melu voi aiheuttaa kaloille fysiologista stressiä, fyysisiä vammoja tai vaikuttaa niiden käyttäytymiseen. Lisäksi on todettu paalutuksen äänipaineen aiheuttaneen kaloille uimarakon hetkellisiä vaurioitumisia. On todettu, että tuulivoimalan käyttöaikainen melu ylittää selkeästi vedenalaisen taustamelun. Tutkimuksissa (Kikuchi 2010) on selvinnyt, että kalat aistivat tuulivoimalan käyttöaikaisen melun noin 4 km etäisyydellä, ja on myös kalalajeja, jotka aistivat tämän jopa 7-13 km päähän, riippuen tuulen nopeudesta. Myös tällä vaikutusalueella stressi ja käyttäytymismuutokset ovat mahdollisia (Wahlberg ja Westerberg 2005). Tästä voi myös tehdä sen johtopäätöksen, että tuulimyllyt saattavat aiheuttaa ongelmia myös Ahlaisten saariston kalakannoille.

Tuulimyllyistä syntyvä ns. "varjojen vilkkuminen" vaikutusalue voi ulottua jopa tuhansien metrien päähän, kun auringon kulma on sopiva (Pöyry 2009). Varjon vilkkumisen vaikutuksesta kaloihin ei ole olemassa tutkittua tietoa. Muissa tutkimuksissa on kuitenkin todettu kaloilla ylilentävän saalistavan linnun aiheuttama varjostus aiheuttaa pakoreaktion (esim. Giles ja Huntingford 1984). Tuulivoimalan valo-varjo-efekti voi aiheuttaa vastaavan reaktion, jos kala tulkitsee ilmiön merkiksi saalistusuhasta.

Reaktionä uhkaan kala voi muuttaa käyttäytymistään (esim. liikkuu vähemmän), vaihtaa elinympäristöään (hakeutuu pois ilmiön alueelta) ja muuttaa ravinnonkäyttöään (esim. keskeyttää ruokailun) (Lima ja Bednekoff 1999, Allouche ja Gaudin 2001, Ferrari ym. 2010). Tämä reaktio voi vähentää kalan kasvua sekä vaikuttaa kalan poikasten sijoittumiseen joessa. Meritaimen ruokailee myös pintavesissä, jolloin välkehdintä vaikeuttaa sen ravinnonottoa ja ravinnon havaitsemista.

Tuulivoimaloiden magneettisten ja sähkömagneettisten kenttien vaikutuksesta kaloihin tiedetään vähän, mutta eläimille, jotka käyttävät ja aistivat sähkömagneettista säteilyä, ne ovat riittävän voimakkaita aiheuttamaan esimerkiksi käyttäytymismuutoksia (Gill 2005). Magneetikentillä voi olla vaikutuksia kalanpoikasiin, Formicki ym. (2004) havaitsivat kokeellisesti taimenen (*Salmo trutta*) pienpoikasten suuntautuvan magneetikentän suunnan mukaisesti. Joissakin tutkimuksissa magneetikentillä on ollut vaikutusta myös kalojen fysiologiaan, hormonitasapainoon ja yksilönkehitykseen (Öhman ym. 2007). Mielestäni erityisesti meritaimeneen liittyvät vaikutukset ovat tyystin jätetty selvitysten ulkopuolelle ja toivon, että tähän otetaan kantaa. Lisäksi huolenaiheenani on alueella esiintyvä ja lisääntyvä euroopanmajava, joka on meillä määritelty silmälläpidettäväksi lajiksi ja myös herkkänä lajina altis melu- ja valosaasteelle. Euroopanmajavaa esiintyy maassamme vai Länsi- ja Lounais-Suomessa ja kanta-arvio on 2500-3000 yksilöä.

Vastine:

Mielipide merkitään tiedoksi.

Kaavamääräyksiin on lisätty kaavamääräys, että rakentamisluvan yhteydessä tulee esittää vesienhallintasuunnitelma pintavesien valunnan laadun ja määrän säilyttämiseksi ennallaan. Vaikutustenarvioinnin mukaan vaikutukset eivät ylety Pohjajoen taimenkantaan.